

Gminny Program
Rewitalizacji
Gminy Szydłowo
na lata
2023-2030

Prognoza Oddziaływania na Środowisko

Opracowanie:

Autor opracowania: mgr Paweł Czupryn

Zakład Analiz Środowiskowych
ERO-PRECYZJA
mgr Paweł Czupryn

Data opracowania: 05.12.2024 r.

Spis treści

1. Przedmiot i zakres opracowania	5
2. Zakres prognozy	6
3. Metody pracy i materiały źródłowe	8
4. Opis projektu Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Szydłowo na lata 2023-2030 oraz główne cele i kierunki działań.....	8
4.1 Zawartość Programu Rewitalizacji	8
4.2 Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji	9
4.3. Założenia Programu Rewitalizacji.....	17
4.4. Komplementarność z innymi dokumentami planistycznymi.....	22
4.3. Zgodność z prawem wodnym	32
5. Analiza i ocena istniejącego stanu na terenach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji	36
5.1. Portret gminy.....	36
5.2. Podobszar Stara Łubianka	37
5.3. Podobszar Tarnowo I i Tarnowo II.....	40
5.4. Podobszar Zawada	43
5.5. Podobszar Gądek	44
5.6. Podobszar Kłoda	47
5.7. Podobszar Róża Wielka	49
5.8. Infrastruktura i ochrona środowiska	51
5.9. Istniejący stan środowiska	52
5.3.1. Klimat	52
5.3.2. Jakość powietrza	52
5.3.3. Wody.....	58
5.3.4. Hałas	64
5.3.5. Gleby.....	67
5.3.6. Zasoby przyrodnicze	67
6. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym	76
7. Przewidywane oddziaływanie na środowisko w wyniku realizacji zapisów dokumentu.....	76
7.1. Przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko.....	105
7.2. Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody	105
7.3. Różnorodność biologiczna, rośliny i zwierzęta	107
7.4. Ludzie.....	111
7.5. Powietrze atmosferyczne	111
7.6. Klimat.....	112
7.7. Zabytki oraz dobra materialne	112
7.8. Zasoby naturalne	113
7.9. Wody	113
7.10. Krajobraz i powierzchnia ziemi	117
7.11. Hałas i promieniowanie elektromagnetyczne.....	118
7.12. Oddziaływanie skumulowane	119
8. Główne problemy ochrony środowiska	120
9. Analiza rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodnicza negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu.....	121
10. Propozycja działań alternatywnych.....	127
11. Potencjonalne oddziaływanie transgraniczne	127

12. Monitorowanie realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji	127
13. Podsumowanie i wnioski	129
14. Streszczenie w języku niespecjalistycznym	130
15. Zestawienie tabel oraz rysunków.....	137

1. Przedmiot i zakres opracowania

Przedmiotem niniejszego opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko do projektu *Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Szydłowo na lata 2023-2030* (GPR). Opracowanie zostało wykonane w oparciu o art. 46 oraz art. 47 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024 poz. 1112).

Zgodnie z zapisami artykułów 46 Ustawy OOS, przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymagają projekty następujących dokumentów strategicznych:

1. planu ogólnego gminy oraz planu zagospodarowania przestrzennego, wyznaczający ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, a także koncepcji rozwoju kraju, strategii rozwoju, programu, polityki publicznej i dokumentu programowego, z zakresu polityki rozwoju, wyznaczający ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko;
2. polityki, strategii, planu i programu w dziedzinie przemysłu, energetyki, transportu, telekomunikacji, gospodarki wodnej, gospodarki odpadami, leśnictwa, rolnictwa, rybołówstwa, turystyki i wykorzystywania terenu, opracowywany lub przyjmowany przez organy administracji, wyznaczający ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko;
3. polityki, strategii, planu i programu innego niż wymienione w pkt 1 i 2, którego realizacja może spowodować znaczące oddziaływanie na obszar Natura 2000, jeżeli nie jest on bezpośrednio związany z ochroną obszaru Natura 2000 lub nie wynika z tej ochrony.

Zgodnie z artykułem 47 Ustawy OOS przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest wymagane także w przypadku projektu dokumentu innego niż wymieniony w art. 46 ust. 1 oraz w przypadku projektu zmiany takiego dokumentu, jeżeli w uzgodnieniu z właściwym organem, o którym mowa w art. 57 Ustawy OOS, organ opracowujący projekt stwierdzi, że realizacja postanowień danego dokumentu albo jego zmiany może spowodować znaczące oddziaływanie na środowisko.

Przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest wymagane także w przypadku projektów dokumentów, innych niż wymienione powyżej, jeżeli wyznaczają one ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko lub realizacja postanowień tych dokumentów może spowodować znaczące oddziaływanie na środowisko. Projekt *Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Szydłowo na lata 2023-2030* wpisuje się w powyższy katalog dokumentów.

Cel i zakres merytoryczny opracowania

Głównym celem prognozy jest ustalenie czy zapisy projektu *Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Szydłowo na lata 2023-2030* nie naruszają zasad prawidłowego funkcjonowania środowiska przyrodniczego, a cele ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju są spójne z celami i priorytetami zaplanowanymi w dokumentach wyższego szczebla. Prognoza ma za zadanie także ułatwić identyfikację możliwych do określenia skutków środowiskowych spowodowanych realizacją postanowień ocenianego dokumentu oraz określić, czy istnieje prawdopodobieństwo powstawania w przyszłości konfliktów i zagrożeń w środowisku.

2. Zakres prognozy

Zakres prognozy powinien być zgodny z art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024 poz. 1112).

Prognoza oddziaływania na środowisko zawiera:

- informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami;
- informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy;
- propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania;
- informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko;
- streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym.

Prognoza ponadto określa, analizuje i ocenia:

1. istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu;
2. stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem;
3. istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody;
4. cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu;

5. przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na:

- różnorodność biologiczną,
- ludzi,
- zwierzęta,
- rośliny,
- wodę,
- powietrze,
- powierzchnię ziemi,
- krajobraz,
- klimat,
- zasoby naturalne,
- zabytki,
- dobra materialne.

z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.

Prognoza przedstawia:

- rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszarowych form ochrony przyrody;
- rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Zakres i stopień szczegółowości Prognozy oddziaływania na środowisko został uzgodniony z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Poznaniu oraz Wielkopolskim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym.

3. Metody pracy i materiały źródłowe

Prognoza została opracowana zgodnie z zaleceniami zawartymi w Ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024 poz. 1112). Przy sporządzaniu niniejszego dokumentu zastosowano metody statystyczne i porównawcze, analizy i oceny dostosowane do stanu współczesnej wiedzy. Autor kierował się swoją wiedzą i doświadczeniem stosownie do stanu wiedzy współczesnej. Wszystkie zastosowane metody oceny są dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu. Część dotycząca oceny oddziaływania na środowisko w projektowanym opracowaniu przedstawiono tabelarycznie. Oceny dokonano w oparciu o analizę poszczególnych elementów środowiska w zależności od zagrożeń stwarzanych przez oddziaływanie na środowisko planowanych inwestycji.

4. Opis projektu Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Szydłowo na lata 2023-2030 oraz główne cele i kierunki działań

4.1 Zawartość Programu Rewitalizacji

Projekt Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Szydłowo na lata 2023-2030 składa się z następujących elementów:

- Wprowadzenie;
- Diagnozę obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji;
- Wizję stanu obszaru rewitalizacji po przeprowadzeniu rewitalizacji;
- Przedsięwzięcia rewitalizacyjne;
- Komplementarność i mechanizmy integrowania działań rewitalizacyjnych;
- System monitoringu.

We wprowadzeniu zawarto podstawę prawną wykonania Programu oraz komplementarność z innymi dokumentami planistycznymi.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Szydłowo na lata 2023-2030 (GPR) nakreśla politykę rewitalizacyjną gminy, w tym kierunki działań władz samorządowych oraz stanowi odzwierciedlenie aspiracji rozwojowych. Niniejszy dokument stanowi niejako kontynuację działań podejmowanych w ramach wcześniej obowiązującego Gminnego Programu Rewitalizacji na lata 2016-2020 dla Gminy Szydłowo. Ze względu na zmieniającą się sytuację społeczno-gospodarczą oraz nową perspektywę finansową Unii Europejskiej, zdecydowano się na opracowanie nowego GPR. W dniu 23 lutego 2024 r.

Rady Gminy podjęła uchwałę w sprawie przystąpienia do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Szydłowo na lata 2023-2030¹.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Szydłowo na lata 2023 - 2030 (GPR) stanowi podstawowe narzędzie prowadzenia zintegrowanych działań rewitalizacyjnych, polegających na wyprowadzeniu ze stanu kryzysu wyodrębnionych podobszarów rewitalizacji w gminie, przy aktywnym współdziałaniu lokalnej społeczności, przedsiębiorców oraz wszystkich interesariuszy procesu rewitalizacji. Działania podejmowane w ramach GPR przyczynią się do odnowy i ożywienia oraz wzmocnienia integracji społecznej na terenie gminy.

Niniejszy GPR skoncentrowany jest na obszarze rewitalizacji (OR), który znajduje się w granicach administracyjnych Gminy Szydłowo. OR został wyodrębniony i scharakteryzowany w oparciu o szczegółową diagnozę.

4.2 Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Rewitalizacja jest procesem, który ma na celu wyprowadzenie ze stanu kryzysowego obszaru zdegradowanego. W ramach rewitalizacji przewiduje się przede wszystkim prowadzenie działań społecznych, uzupełnionych działaniami na rzecz lokalnej gospodarki i przestrzeni. Dodatkowo rewitalizacja zakłada wykorzystanie potencjałów oraz uwarunkowań, którymi charakteryzuje się jednostka wskazana jako obszar rewitalizacji.

W Gminie Szydłowo jako **obszar zdegradowany**, w którym koncentrują się negatywne zjawiska społeczne, wskazano obszar obejmujący następujące obszary porównawcze: 1, 3, 5, 7.

Wyznaczony obszar zdegradowany w Gminie Szydłowo stanowi 64,8% ogólnej powierzchni gminy i obejmuje swoim zasięgiem aż 75,2% populacji gminy.

Tabela 1 Obszar zdegradowany w Gminie Szydłowo

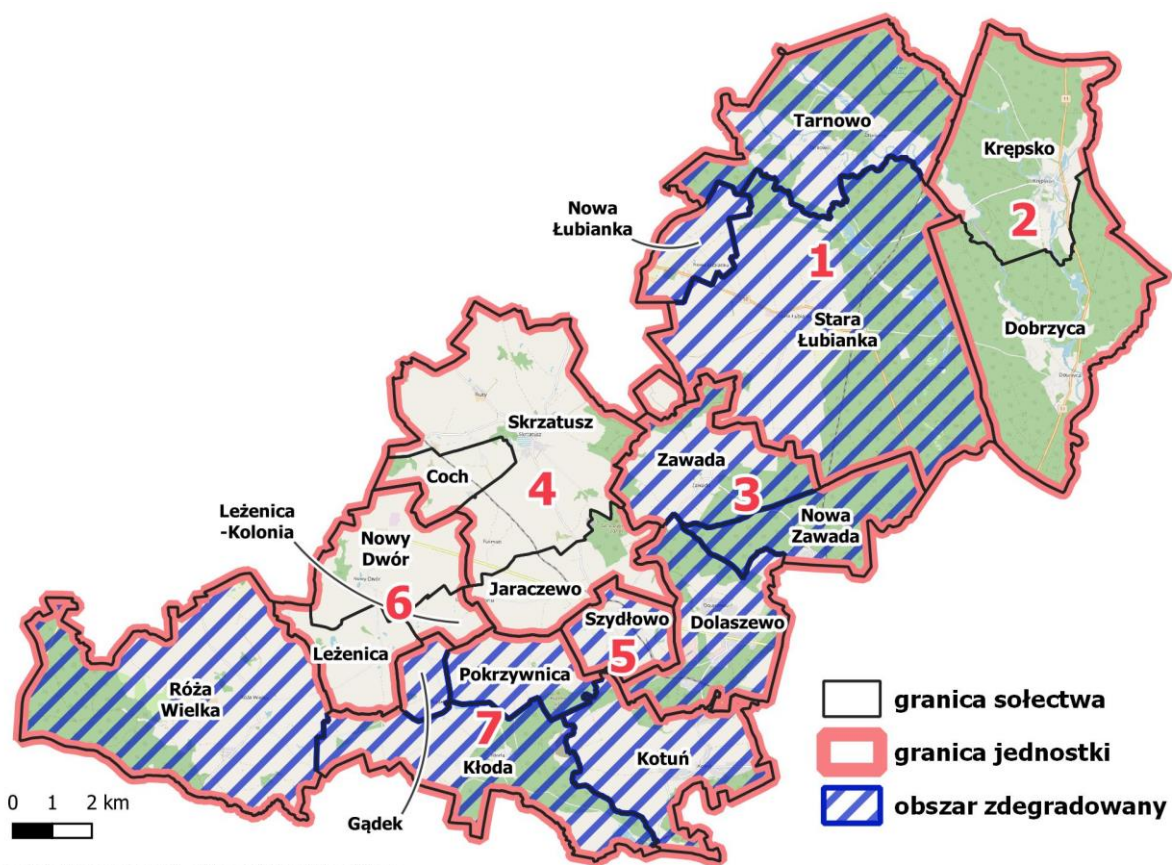
Obszar zdegradowany	Powierzchnia [ha]	Udział w powierzchni gminy	Ludność [os]	Udział w ludności gminy
Obszar 1	6 831	25,5%	1 626	17,3%
Nowa Łubianka	464	1,7%	118	1,3%
Stara Łubianka	4 434	16,6%	1 361	14,4%
Tarnowo	1 933	7,2%	147	1,6%
Obszar 3	3 282	12,2%	2 310	24,4%

¹ Uchwała nr LXXV/710/2024 Rady Gminy Szydłowo z dnia 23 lutego 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Szydłowo na lata 2023- 2030

Dolaszewo	1 230	4,6%	1 156	12,2%
Nowa Zawada	890	3,3%	428	4,5%
Zawada	1 161	4,3%	726	7,7%
Obszar 5	495	1,9%	1 364	14,4%
Szydłowo	495	1,9%	1 364	14,4%
Obszar 7	6 734	25,2%	1 797	19,0%
Gądek	232	0,9%	125	1,3%
Kłoda	1 570	5,9%	126	1,3%
Kotuń	1 292	4,8%	766	8,1%
Pokrzywnica	625	2,3%	329	3,5%
Róża Wielka	3 014	11,3%	451	4,8%
OZ CAŁOŚĆ	17 342	64,8%	7 097	75,2%

Źródło: opracowanie własne.

Poniższa mapa przedstawia wyznaczony obszar zdegradowany.

Rysunek 1. Obszar zdegradowany w Gminie Szydłowo

Źródło: opracowanie własne.

Wyznaczony obszar zdegradowany obejmował większość gminy. Z tego względu konieczne było wyodrębnienie mniejszego obszaru, który spełniłby ustawowo wymagane limity. Z obszaru zdegradowanego wyznaczono obszar rewitalizacji składający się łącznie z siedmiu podobszarów. Obszar rewitalizacji zajmuje 0,33% powierzchni gminy i jest zamieszkiwany przez 12,1% mieszkańców.

Tabela 2 Zestawienie wskaźników obligatoryjnych – obszar rewitalizacji

Podobszar rewitalizacji	Powierzchnia [ha]	Udział w powierzchni gminy	Ludność [os]	Udział w ludności gminy
Stara Łubianka	20,33	0,08%	490	5,2%
Tarnowo I	2,94	0,01%	28	0,3%
Tarnowo II	5,19	0,02%	27	0,3%
Zawada	13,62	0,05%	249	2,6%
Gądek	7,76	0,03%	123	1,3%
Kłoda	19,46	0,07%	53	0,6%
Róża Wielka	19,98	0,07%	168	1,8%
OR CAŁOŚĆ	89,29	0,33%	1 138	12,1%

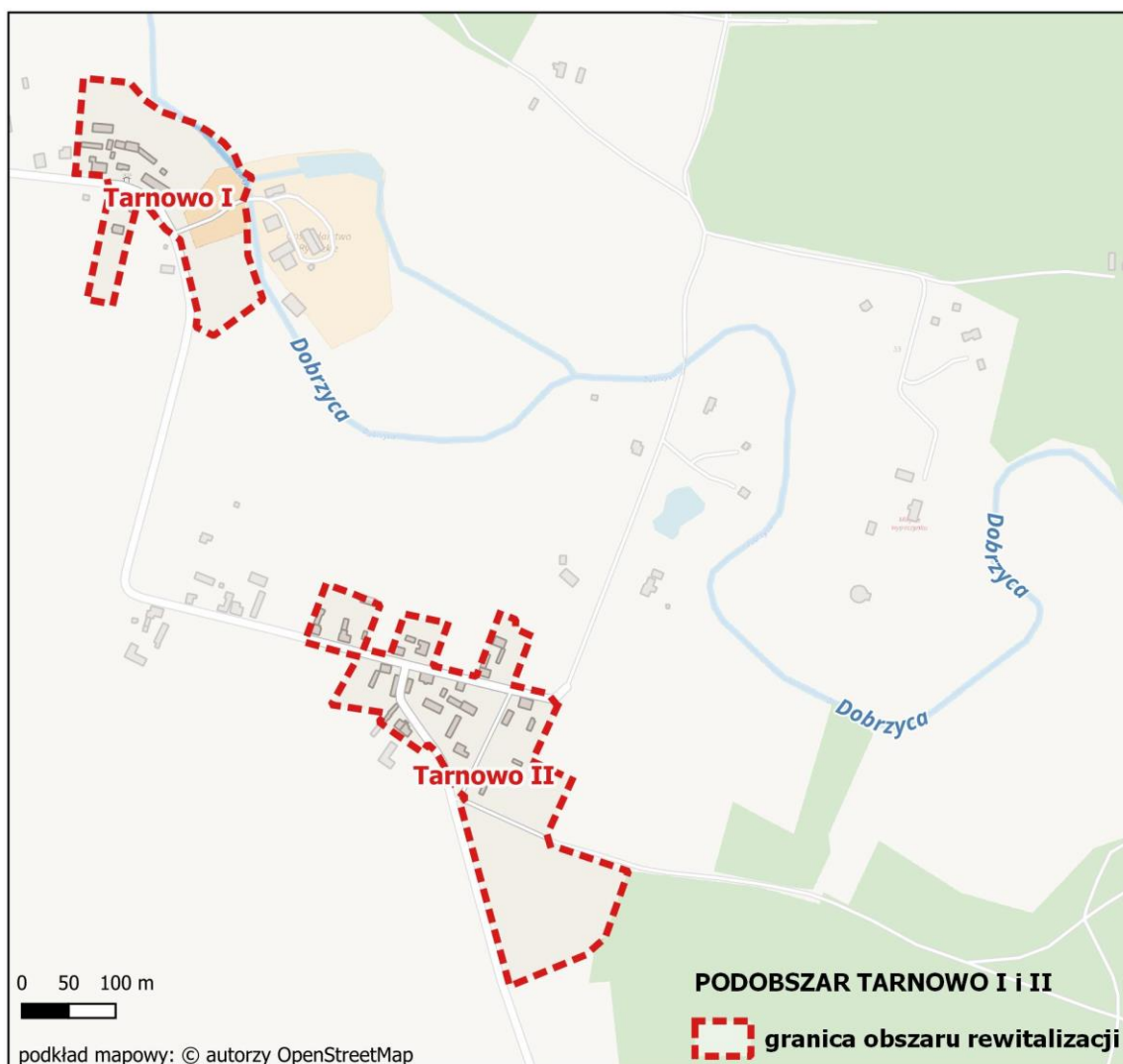
Źródło: opracowanie własne.

Poniższe mapy przedstawiają poszczególne podobszary rewitalizacji.

Rysunek 2. Obszar rewitalizacji – Podobszar Stara Łubianka

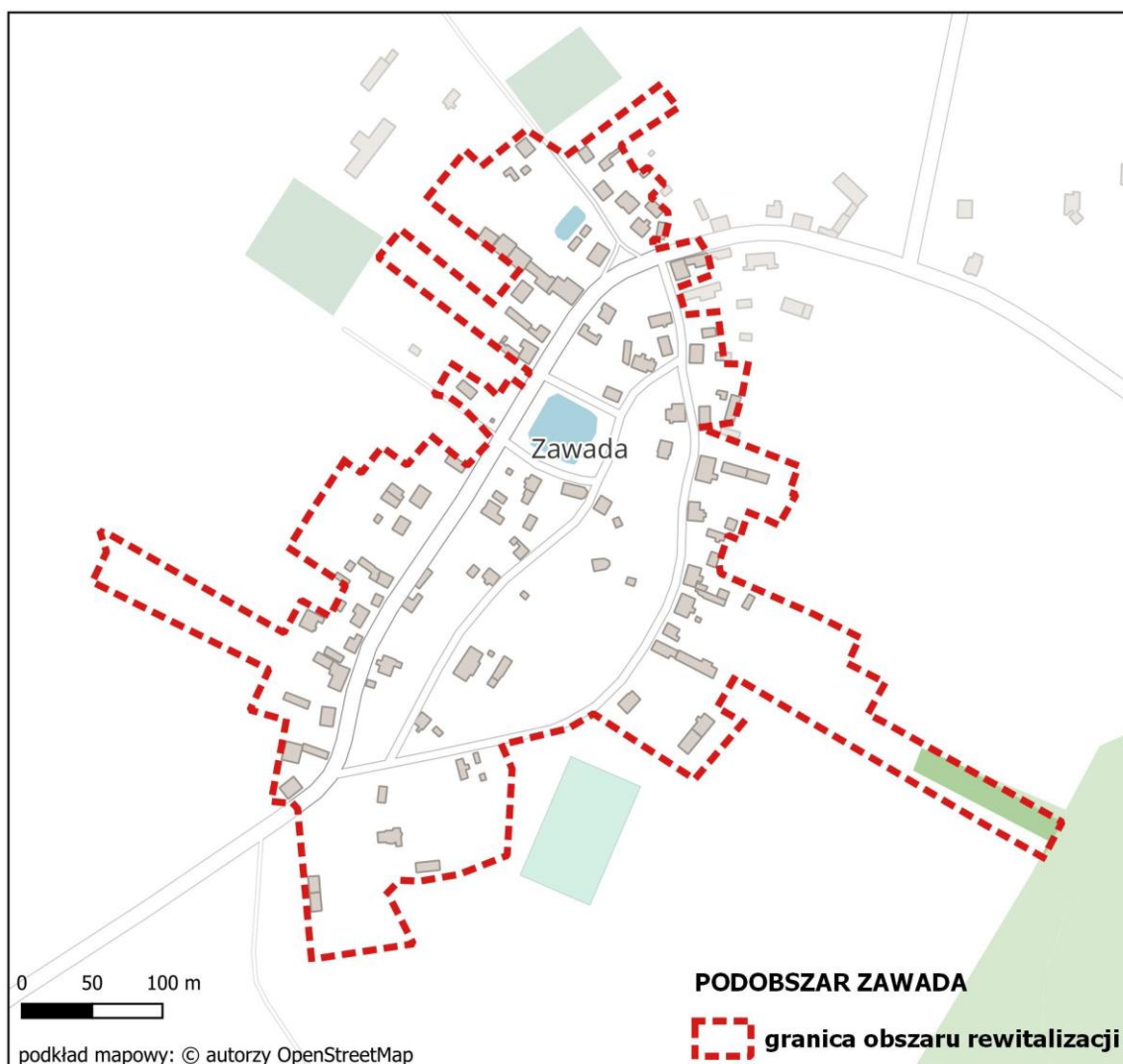
Źródło: opracowanie własne.

Rysunek 3. Obszar rewitalizacji – Podobszar Tarnowo I oraz Tarnowo II

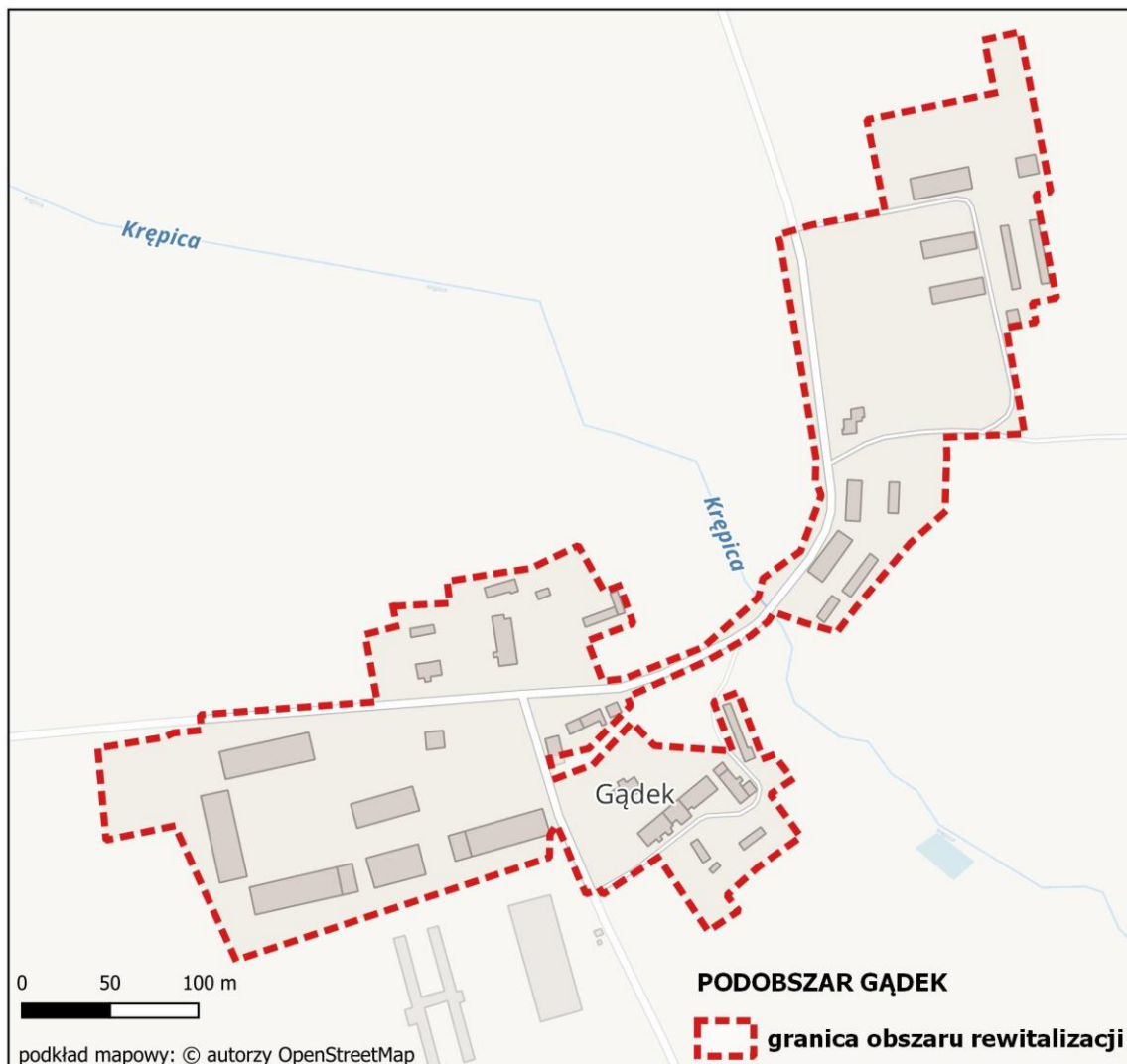
Źródło: opracowanie własne.

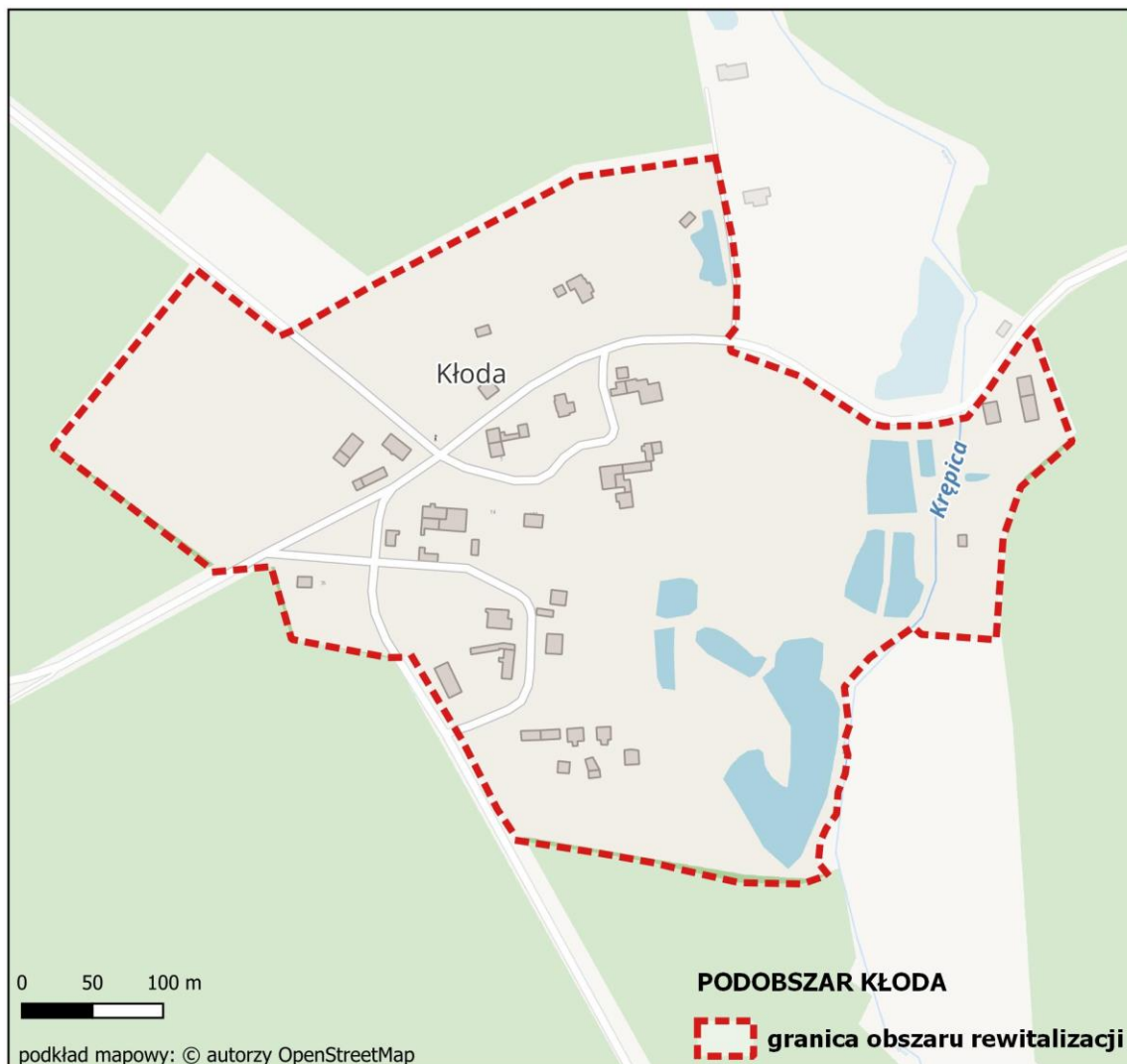
Rysunek 4. Obszar rewitalizacji – Podobszar Zawada

Źródło: opracowanie własne.

Rysunek 5. Obszar rewitalizacji – Podobszar Gądek

Źródło: opracowanie własne.

Rysunek 6. Obszar rewitalizacji – Podobszar Kłoda

Źródło: opracowanie własne.

Rysunek 7. Obszar rewitalizacji – Podobszar Róża Wielka

Źródło: opracowanie własne.

4.3. Założenia Programu Rewitalizacji

Wizja obszaru rewitalizacji opisuje stan docelowy i zmiany, jakie zajdą w gminie Szydłowo po przeprowadzonej kompleksowej rewitalizacji. Z uwagi na wyznaczenie podobszarów rewitalizacji oraz specyficzne cechy i różnice pomiędzy obszarami, zdecydowano się na opracowanie odrębnych wizji dla poszczególnych podobszarów (wyjątek podobszar Tarnowo I i Tarnowo II – dla nich zaprezentowano jedną wizję). Wizje rozwoju dla poszczególnych podobszarów przedstawiono poniżej.

WIZJA ROZWOJU OBSZARU REWITALIZACJI

Wizja rozwoju podobszaru Stara Łubianka

Podobszar Stara Łubianka jest miejscem z bogatą ofertą sportową i dostępnością terenów rekreacyjno-wypoczynkowych i sportowych, które zagospodarowane są i dostosowane do potrzeb wszystkich grup mieszkańców. Zintegrowana społeczność zamieszkująca Starą Łubiankę kultywuje i pielęgnuje tradycje i zwyczaje, jednocześnie propagując kulturę ludową.

Wizja rozwoju podobszarów Tarnowo I i Tarnowo II

Podobszary Tarnowo dzięki utworzonej wiosce tematycznej – Wioska Ryby i Wody stanowią centra integracji lokalnej społeczności, wyróżniają się atrakcyjną ofertą kulturalną i cyklicznie organizowanymi wydarzeniami bazującymi na endogenicznych zasobach oraz potencjałem turystycznym z uwagi na rozwiniętą bazę i infrastrukturę turystyczną.

Wizja rozwoju podobszaru Zawada

Zawada - wioska tematyczna Enklawa Miododajna, stanowi atrakcyjne miejsce wykorzystujące potencjał Enklawy Miododajnej i rozwija się w oparciu o pszczelarstwo i produkcję wyrobów pszczelarskich, jednocześnie upowszechniając wiedzę na temat tego rzemiosła i promując apiturystykę wśród mieszkańców okolicznych gmin i miast.

Wizja rozwoju podobszaru Gądek

Gądek wykorzystuje posiadaną infrastrukturę (świetlica wiejska, boisko sportowe, siłownia zewnętrzna) do aktywizacji seniorów, ograniczając zjawisko marginalizacji i wykluczenia społecznego. Zadbane budynki po byłym PGR stanowią wyróżnik gminy i pozytywnie wpływają na wizerunek podobszaru.

Wizja rozwoju podobszaru Kłoda

Podobszar Kłoda charakteryzuje się wysokim poziomem kapitału społecznego angażującego się w prace na rzecz lokalnej społeczności. Mieszkańcy pielęgnują tożsamość swojej wsi, dbają o dziedzictwo historyczne i podtrzymują tradycje wiejskie, współtworzą wioskę tematyczną – Wioskę Lasu i Grzybów, jednocześnie dbając o upowszechnianie i przekazywanie wiedzy oraz promowanie historii miejscowości Kłoda.

Wizja rozwoju podobszaru Róża Wielka

Podobszar Róża Wielka zapewnia wysoką jakość życia mieszkańców, zapewniając atrakcyjną ofertę czasu wolnego i ograniczając zjawisko wykluczenia społecznego. Stworzona wioska tematyczna, której charakterystycznym elementem jest kwiat róży, stanowi produkt turystyczny, który oprócz rozwoju gospodarczego i przyciągnięcia turystów wpływa na zintegrowanie lokalnej społeczności.

Realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych pozwoli na ograniczenie występowania negatywnych zjawisk i problemów społecznych oraz przeciwdziałać będzie kryzysowi w sferze pozaspołecznej.

Zgodnie z zapisami ustawy o rewitalizacji, dokument GPR powinien zawierać cele rewitalizacji wraz z odpowiadającymi im kierunkami działań, których realizacja przyczyni się do eliminacji przyczyn, bądź też ograniczenia występowania negatywnych zjawisk. Poniżej zaprezentowano schemat interwencji strategicznej, który składa się z dwóch celów rewitalizacji i ośmiu kierunków działania, których realizacja przyczyni się do osiągnięcia wizji dla każdego z podobszarów, przedstawionych w poprzednim rozdziale. W dokumencie zaprezentowano zbiorczo jedną część planistyczną dla całego obszaru

rewitalizacji, jednakże odpowiada ona potrzebom zidentyfikowanym w każdym z poszczególnych podobszarów, a zaplanowane projekty wpisują się w przedstawiony zakres interwencji.

Wymiar społeczno-gospodarczy	Wymiar przestrzenno-środowiskowy
Cel rewitalizacji 1. Zintegrowana i aktywna społeczność lokalna	Cel rewitalizacji 2. Odnowa i racjonalne zagospodarowanie przestrzeni publicznych
Kierunek działania 1.1 Wzmacnianie poczucia tożsamości lokalnej wśród mieszkańców	Kierunek działania 2.1 Poprawa funkcjonalności przestrzeni publicznych wraz z ich wyposażeniem
Kierunek działania 1.2 Promocja turystyczna gminy w oparciu o endogeniczne zasoby	Kierunek działania 2.2 Poprawa stanu technicznego budynków i adaptacja na pełnienie nowych funkcji
Kierunek działania 1.3 Aktywizacja i integracja miejscowej ludności poprzez wdrożenie idei wiosek tematycznych	Kierunek działania 2.3 Stworzenie miejsc sprzyjających integracji mieszkańców
Kierunek działania 1.4 Oferta czasu wolnego dostosowana do potrzeb mieszkańców	Kierunek działania 2.4 Zwiększenie poziomu bioróżnorodności wraz z poprawą wizerunku przestrzeni publicznych

Wskazane cele i kierunki działania stanowią odpowiedź na zdiagnozowane problemy w poszczególnych podobszarach rewitalizacji, co przedstawiono w poniżej tabeli.

Cel rewitalizacji	Kierunek działania	Zdiagnozowane problemy
<p>Cel rewitalizacji 1. Zintegrowana i aktywna społeczność lokalna</p>	<p>Kierunek działania 1.1 Wzmacnianie poczucia tożsamości lokalnej wśród mieszkańców</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Niski poziom poczucia tożsamości lokalnej • Niski poziom zaangażowania mieszkańców w proces rozwoju wsi
	<p>Kierunek działania 1.2 Promocja turystyczna gminy w oparciu o endogeniczne zasoby</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Niski poziom zaangażowania mieszkańców w proces rozwoju wsi • Niewykorzystany potencjał związany z budową wioski tematycznej • Niewykorzystany potencjał związany z pszczelarstwem i Enklawą Miododajną
	<p>Kierunek działania 1.3 Aktywizacja i integracja miejscowej ludności poprzez wdrożenie idei wiosek tematycznych</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Identyfikowany problem związany z uzależnieniem od alkoholu • Niezadawalająca sytuacja na rynku pracy, a w konsekwencji zagrożenie bezrobociem • Starzejące się społeczeństwo • Niska jakość i atrakcyjność oferty kulturalnej
	<p>Kierunek działania 1.4 Oferta czasu wolnego dostosowana do potrzeb mieszkańców</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Nieatrakcyjna oferta czasu wolnego, w tym sportowa i rekreacyjna oraz niska jakość oferty skierowanej w stronę najmłodszych mieszkańców • Starzejące się społeczeństwo • Niezadawalająca oferta czasu wolnego
<p>Cel rewitalizacji 2. Odnowa i racjonalne zagospodarowanie przestrzeni publicznych</p>	<p>Kierunek działania 2.1 Poprawa funkcjonalności przestrzeni publicznych wraz z ich wyposażeniem</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Niewystarczający poziom dostosowania przestrzeni publicznych do osób ze szczególnymi potrzebami • Niezagospodarowane przestrzenie publiczne i ich niska jakość • Niewystarczające wyposażenie terenów rekreacyjnych
	<p>Kierunek działania 2.2 Poprawa stanu technicznego budynków i adaptacja na pełnienie nowych funkcji</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Postępująca degradacja techniczna obiektów po byłym PGR • Niekompletne wyposażenie świetlicy wiejskiej, niekompletne ogrodzenie (podobszar Kłoda) • Niewystarczające wyposażenie świetlicy, altany oraz ich przyległych terenów (podobszar Róża Wielka)

		<ul style="list-style-type: none"> • Zły stan techniczny zbiornika ppoż.
	Kierunek działania 2.3 Stworzenie miejsc sprzyjających integracji mieszkańców	<ul style="list-style-type: none"> • Niezagospodarowana przestrzeń w podobszarze Tarnowo II, mogąca stanowić miejsce rekreacji i wypoczynku mieszkańców
	Kierunek działania 2.4 Zwiększenie poziomu bioróżnorodności wraz z poprawą wizerunku przestrzeni publicznych	<ul style="list-style-type: none"> • Niski udział powierzchni biologicznie czynnej • Zły stan techniczny zbiornika ppoż

4.4. Komplementarność z innymi dokumentami planistycznymi

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Szydłowo na lata 2023-2030 jest jednym z dokumentów programujących rozwój jednostki samorządu terytorialnego w następujących obszarach: społecznym, gospodarczym, technicznym, przestrzenno-funkcjonalnym oraz środowiskowym. Poniżej przedstawiono zgodność (komplementarność) Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Szydłowo na lata 2023-2030 z dokumentami strategicznymi w skali makro (na poziomie krajowym).

Tabela 3 Komplementarność GPR z dokumentami na poziomie krajowym

Komplementarność z dokumentami na poziomie krajowym

Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.) - SOR

Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju jest aktualizacją średniookresowej strategii rozwoju kraju, tj. Strategii Rozwoju Kraju 2020, przyjętej uchwałą Rady Ministrów z dnia 25 września 2012 r., zgodnie z wymogami Ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2024 r. poz. 324). Strategia określa nowy model rozwoju - suwerenną wizję strategiczną, zasady, cele i priorytety rozwoju kraju w wymiarze gospodarczym, społecznym i przestrzennym do 2020 r. oraz w perspektywie do 2030 r. Zgodnie z zapisami Strategii efektem jej realizacji w perspektywie długookresowej dla obywateli *będzie wzrost ich dochodów oraz poprawa jakości życia, rozumiana jako stworzenie przyjaznych warunków bytowych, przede wszystkim dla rodzin; zapewnienie odpowiedniej jakości edukacji i szkoleń, podwyższających kwalifikacje i kompetencje obywateli; wzrost zatrudnienia i lepsze jakościowo miejsca pracy; poprawa dostępu do infrastruktury; zapewnienie odpowiedniej opieki medycznej, poprawiającej zdrowotność obywateli; satysfakcjonującego stanu środowiska oraz poczucia bezpieczeństwa*². Główne założenia GPR Gminy Szydłowo osadzone w rozwoju społecznym, gospodarczym i środowiskowym są zgodne z zapisami Strategii, a komplementarność dotyczy poniższych celów i zadań Strategii:

1. Trwały wzrost gospodarczy oparty coraz silniej o wiedzę, dane i doskonałość organizacyjną:
  - Nowe formy działania i współpracy,
  - Nowoczesne instrumenty wsparcia.
2. Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony:
  - Wzrost i poprawa wykorzystania potencjału kapitału ludzkiego na rynku pracy,
  - Zrównoważony rozwój kraju wykorzystujący indywidualne potencjały endogeniczne poszczególnych terytoriów,
  - Podniesienie skuteczności i jakości wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie na wszystkich szczeblach zarządzania.
3. Skuteczne państwo i instytucje służące wzrostowi oraz włączeniu społecznemu i gospodarczemu:
  - Inkluzywne i skuteczne instytucje publiczne - dostępne i otwarte dla obywateli oraz przedsiębiorstw,
  - Budowa zintegrowanego systemu planowania społeczno-gospodarczego i przestrzennego,
  - Wykorzystanie środków z budżetu Unii Europejskiej w sposób przekładający się na trwałe efekty rozwojowe.

² Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.), str. 50.

Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO)

Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO) to dokument programowy, w którym określono cele związane z odbudową i tworzeniem odporności społeczno-gospodarczej Polski po kryzysie wywołanym pandemią COVID-19 oraz służące ich realizacji reformy strukturalne i inwestycje. Dokument stanowi podstawę ubiegania się o wsparcie z europejskiego Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (ang. *Recovery and Resilience Facility* – RRF).

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Szydłowo ma na celu przede wszystkim wzrost integracji, aktywności społecznej i kulturalnej mieszkańców oraz zapobieganie dalszym procesom wykluczenia społecznego – w związku z tym, GPR jest komplementarny wobec III celu szczegółowego KPO dotyczącego wzrostu kapitału społecznego i jakości życia, w szczególności poprzez zapewnienie poprawy stanu zdrowia obywateli oraz wyższej jakości edukacji i umiejętności dostosowanych do potrzeb nowoczesnej gospodarki. Ponadto GPR zakłada odnowę i zagospodarowanie przestrzeni publicznych, w tym działania zmniejszające zapotrzebowanie energetyczne budynków instytucji publicznych – tym samym GPR jest także zgodny z II celem KPO dotyczącym zielonej transformacji.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR 2030)

Celem głównym Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030 jest efektywne wykorzystanie wewnętrznych potencjałów terytoriów i ich specjalizacji dla osiągnięcia zrównoważonego rozwoju kraju, co stworzyć będzie warunki do wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym osiągnięciu spójności w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym. Dookreśla on zatem II cel szczegółowy SOR – Rozwój społecznie wrażliwy i terytorialnie zrównoważony. Cel główny polityki regionalnej do roku 2030 będzie realizowany w oparciu o trzy uzupełniające się cele szczegółowe:

- Cel szczegółowy I: Zwiększenie spójności rozwoju kraju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i przestrzennym;
- Cel szczegółowy II: Wzmacnianie regionalnych przewag konkurencyjnych;
- Cel szczegółowy III: Podniesienie jakości zarządzania i wdrażania polityk ukierunkowanych terytorialnie.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Szydłowo na lata 2023-2030, zakładający rozwój gminy w obszarze społecznym i środowiskowym jest zbieżny z celami szczegółowymi zapisanymi w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR 2030).

Poniżej w ujęciu tabelarycznym przedstawiono zgodność (komplementarność) Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Szydłowo na lata 2023-2030 z dokumentami strategicznymi w skali regionalnej (na poziomie województwa) i ponadlokalnej. Spójność założeń GPR z dokumentami w skali wojewódzkiej ma przede wszystkim znaczenie z uwagi na programowanie wydatkowania środków dla samorządów terytorialnych w ramach funduszy europejskich, których główna część przypada na program regionalny.

Tabela 4 Komplementarność z dokumentami na poziomie regionalnym

Komplementarność z dokumentami na poziomie regionalnym

Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2030 r.

Strategia rozwoju województwa wskazuje główne wyzwania, a także cele rozwojowe regionu do zrealizowania przez samorząd województwa oraz inne podmioty. Stanowi też punkt odniesienia dla innych dokumentów strategicznych, programowych i planistycznych tworzonych na poziomie regionalnym oraz lokalnym.

Cel strategiczny 1. Wzrost gospodarczy Wielkopolski bazujący na wiedzy swoich mieszkańców

- Cel operacyjny 1.1. Zwiększenie innowacyjności i konkurencyjności gospodarki regionu
- Cel operacyjny 1.2. Wzrost aktywności zawodowej i utrzymanie wysokiej jakości zatrudnienia
- Cel operacyjny 1.3. Wzrost i poprawa wykorzystania kapitału ludzkiego na rynku pracy

Cel strategiczny 2. Rozwój społeczny Wielkopolski oparty na zasobach materialnych i niematerialnych regionu

- Cel operacyjny 2.1. Rozwój Wielkopolski świadomy demograficznie
- Cel operacyjny 2.2. Przeciwdziałanie marginalizacji i wkluczeniom
- Cel operacyjny 2.3. Rozwój kapitału społecznego i kulturowego regionu

Cel strategiczny 3. Rozwój infrastruktury z poszanowaniem środowiska przyrodniczego Wielkopolski

- Cel operacyjny 3.1. Poprawa dostępności i spójności komunikacyjnej województwa
- Cel operacyjny 3.2. Poprawa stanu oraz ochrona środowiska przyrodniczego Wielkopolski
- Cel operacyjny 3.3. Zwiększenie bezpieczeństwa i efektywności energetycznej

Cel strategiczny 4. Wzrost skuteczności wielkopolskich instytucji i sprawności zarządzania regionem

- Cel operacyjny 4.1. Rozwój zdolności zarządczych i świadczenia usług
- Cel operacyjny 4.2. Wzmocnienie mechanizmów koordynacji i rozwoju

Cel nadrzędny strategii wojewódzkiej jest tożsamy z wizją Wielkopolski, wedle której będzie to region o silnej gospodarce, otwarty na nowych ludzi i idee, zapewniający dobry poziom życia mieszkańcom, zrównoważony i spójny terytorialnie. Gminny Program Rewitalizacji Gminy Szydłowo na lata 2023-2030 wpisuje się w cel strategiczny 2 strategii wojewódzkiej, dotyczący rozwoju społecznego, poprzez realizację przedsięwzięć dotyczących aktywizacji społecznej, rozwoju kulturowego i turystycznego gminy oraz wzmocnienia tożsamości lokalnej mieszkańców. Ponadto GPR zawiera przedsięwzięcia dotyczące poprawy funkcjonalności przestrzeni, zwiększania efektywności energetycznej budynków i zwiększania różnorodności biologicznej, przez co jest zgodny z celem strategicznym 3 strategii wojewódzkiej. Dodatkowo dokument jest zgodny także z celem strategicznym 4, który w ramach celu operacyjnego 4.2, który w ramach pakietu działań zakłada rewitalizację obszarów zdegradowanych.

Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027

Komplementarność zapisów GPR z Programem jest istotna z punktu widzenia finansowania działań rewitalizacyjnych w Gminie Szydłowo, zapisanych w dokumencie. Cele szczegółowe Funduszy Europejskich dla Wielkopolski, z którymi spójne są założenia GPR Gminy Szydłowo to:

- Cel szczegółowy: RSO4.2. Poprawa równego dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój łatwo dostępnej infrastruktury, w tym poprzez wspieranie odporności w zakresie kształcenia i szkolenia na odległość oraz online (EFRR)
- Cel szczegółowy: RSO4.3. Wspieranie włączenia społeczno-gospodarczego społeczności marginalizowanych, gospodarstw domowych o niskich dochodach oraz grup w niekorzystnej

sytuacji, w tym osób o szczególnych potrzebach, dzięki zintegrowanym działaniom obejmującym usługi mieszkaniowe i usługi społeczne (EFRR)

- Cel szczegółowy: RSO4.6. Wzmacnianie roli kultury i zrównoważonej turystyki w rozwoju gospodarczym, włączeniu społecznym i innowacjach społecznych (EFRR)
- Cel szczegółowy: ESO4.8. Wspieranie aktywnego włączenia społecznego w celu promowania równości szans, niedyskryminacji i aktywnego uczestnictwa, oraz zwiększanie zdolności do zatrudnienia, w szczególności grup w niekorzystnej sytuacji (EFS+)
- 2.1.1.1. Cel szczegółowy: ESO4.12. Promowanie integracji społecznej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym osób najbardziej potrzebujących i dzieci (EFS+)
- Cel szczegółowy: RSO2.7. Wzmacnianie ochrony i zachowania przyrody, różnorodności biologicznej oraz zielonej infrastruktury, w tym na obszarach miejskich, oraz ograniczanie wszelkich rodzajów zanieczyszczenia (EFRR)
- Cel szczegółowy: RSO5.1. Wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich (EFRR)

W Szczegółowym Opisie Priorytetów Programu Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027 wskazano, że w ramach **Działania FEWP.07.01 Rewitalizacja** będą prowadzone przedsięwzięcia z zakresu wyprowadzania obszarów zdegradowanych z sytuacji kryzysowej. Wspierane przedsięwzięcia będą musiały być prowadzone na podstawie GPR – dotyczyć będą m.in. remontów budynków (w tym zabytków), wymiany źródeł ciepła, zagospodarowania przestrzeni publicznych. Nie będą dofinansowane inwestycje w elementy infrastruktury drogowej (w tym w parkingi), chyba że stanowią one nieodłączny element większego projektu, (nie są one dominującym elementem tego projektu), a ich koszt nie przekracza 15% kosztów kwalifikowalnych operacji. Budowa nowych budynków dopuszczona będzie jedynie w uzasadnionych przypadkach oraz przy założeniu, że jest to najbardziej opłacalne z punktu widzenia sytuacji projektu.

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego

Rolą wspomnianego dokumentu jest zapewnienie ładu przestrzennego poprzez określenie zasad gospodarowania przestrzenią na terenie województwa. Plan definiuje kilka celów polityki przestrzennej takich jak:

- Kształtowanie spójnej przestrzeni osadniczej
- Ochrona walorów przyrodniczych
- Kształtowanie i racjonalne gospodarowanie zasobami środowiska przyrodniczego
- Ochrona potencjału kulturowego i krajobrazu oraz rozwój konkurencyjnych form turystyki i rekreacji
- Zrównoważony rozwój rolnictwa
- Poprawa dostępności komunikacyjnej województwa
- Rozwój efektywnej i innowacyjnej infrastruktury technicznej
- Zapewnienie bezpieczeństwa publicznego i przeciwdziałanie zagrożeniom

GPR Gminy Szydłowo realizuje projekty związane m.in. z modernizacją budynków i adaptacją terenów na cele rekreacyjne, przez co wpisuje się w szczególności w cel polityki przestrzennej związany z ochroną potencjału kulturowego i krajobrazu.

W Planie zawarte są informacje dotyczące terytorializacji polityki rozwoju. Zgodnie z zapisami dokumentu: „Terytorializacja polityki rozwoju oznacza przestrzenne adresowanie wyznaczonych celów, kierunków i działań do określonych terytoriów.” W związku z tym w dokumencie wskazano obszary funkcjonalne oraz obszary interwencji, w stronę których kierowane będzie wsparcie.

W Planie wyznaczono podstawowe typy obszarów funkcjonalnych, obejmujące łącznie wszystkie gminy położone w granicach województwa:

- Miejski obszar funkcjonalny ośrodka wojewódzkiego – Poznański Obszar Metropolitalny,
- Miejski obszar funkcjonalny ośrodka regionalnego – Aglomeracja Kalisko-Ostrowska,
- Miejskie obszary funkcjonalne ośrodków subregionalnych – Gniezno, Konin, Leszno, Piła,
- Wiejski obszar funkcjonalny

Dodatkowo z uwagi na występowanie specyficznych problemów z zakresu gospodarki przestrzennej, wskazano obszary funkcjonalne szczególnego zjawiska w skali regionalnej, mianowicie: Południowo-Zachodni Obszar Funkcjonalny, Północno-Zachodni Obszar Funkcjonalny oraz Wschodni Obszar Funkcjonalny. W dokumencie wskazano również obszary interwencji.

Gmina Szydłowo została zaliczona do następujących obszarów funkcjonalnych i obszarów interwencji:

- Miejskiego obszaru funkcjonalnego ośrodka subregionalnego miasta Piły,
- Północno-Zachodniego Obszaru Funkcjonalnego,
- Obszarów wiejskich uczestniczących w procesach rozwojowych,
- Obszarów ochrony gleb dla celów produkcji rolnej,
- Obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi w skali dorzeczy,
- Obszarów ochrony krajobrazów kulturowych,
- Obszarów o najniższej dostępności do usług warunkujących możliwości rozwojowe,
- Obszarów o najniższej dostępności transportowej do ośrodków wojewódzkich.

Regionalna Strategia Innowacji dla Wielkopolski 2030

Wizja rozwoju regionu w zakresie innowacji przedstawiona w strategii dotyczy zrównoważonego rozwoju gospodarczego przy wykorzystaniu inteligentnych rozwiązań generujących dobrobyt mieszkańców. Cele strategiczne i operacyjne wymienione w strategii to:

1. Zwiększanie aktywności innowacyjnej w Wielkopolsce
  - 1.1. Rozwój gospodarki zeroemisyjnej ze szczególnym uwzględnieniem wodoru
  - 1.2. Rozwój działalności innowacyjnej przedsiębiorstw, ze szczególnym uwzględnieniem wspierania i wdrażania nowoczesnych rozwiązań z obszaru ICT, Przemysłu 4.0 oraz innych wiodących technologii
  - 1.3. Wspieranie aktywności B+R wśród przedsiębiorstw i jednostek naukowych oraz komercjalizacji wyników prac
2. Rozwój regionalnego ekosystemu innowacji
  - 2.1. Zacieśnianie współpracy pomiędzy regionalnymi aktorami innowacji
  - 2.2. Rozwijanie współpracy nauki z biznesem
  - 2.3. Podniesienie efektywności ram finansowania dla przedsięwzięć inwestycyjnych
  - 2.4. Profesjonalizacja i zwiększanie potencjału ośrodków innowacyjności
3. Włączenie się Wielkopolski w globalny łańcuch wartości
  - 3.1. Wspieranie międzynarodowych sieci powiązań gospodarczych i naukowych
  - 3.2. Umiejdzynarodowienie przedsiębiorstw
  - 3.3. Promocja gospodarcza i przyciąganie inwestorów
4. Kadry nowoczesnej gospodarki
  - 4.1. Wysokiej jakości oferta edukacyjna dostosowana do potrzeb branż przyszłości
  - 4.2. Poprawa kompetencji innowacyjnych w cyklu kształcenia i uczeniu się przez całe życie
5. Rozwój obszarów inteligentnych specjalizacji regionalnych i podregionalnych oraz kluczowych technologii wspomagających (horyzontalny)

6. Zrównoważony rozwój regionu (zeroemisyjność, elektromobilność, zielona energia, transformacja energetyczna, dekarbonizacja, gospodarka obiegu zamkniętego) (horyzontalny)

Niniejszy GPR jest spójny przede wszystkim z celami horyzontalnymi wspomnianej strategii, z uwagi na zaplanowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne dotyczące rozwoju potencjału turystycznego – gmina została zaliczona do podregionu pilskiego, dla którego wskazano podregionalne specjalizacje takie jak m.in. turystyka.

Strategia polityki społecznej dla Wielkopolski do 2030 roku

Strategia ma na celu rozwiązywanie problemów społecznych, stworzenie warunków do aktywności społecznej i rozwijania potencjału mieszkańców. Koncentruje się na pięciu obszarach: usługi społeczne, infrastruktura społeczna, aktywność społeczna i obywatelska, włączenie społeczne oraz koordynacja polityki społecznej. Obszary te stanowiły podstawę do sformułowania następujących celów strategicznych:

1. Usługi społeczne dostępne i wysokiej jakości
2. Infrastruktura zróżnicowana i dostępna w środowisku lokalnym
3. Wielkiewielkopolska obywatelska, potrafiąca się samoorganizować
4. Mieszkańcy aktywni i włączeni w główny nurt życia społeczno-gospodarczego
5. Regionalny system polityki społecznej – skoordynowany, wielosektorowy i międzyinstytucjonalny

Gminny Program Rewitalizacji jest dokumentem dotyczącym przede wszystkim realizującym działania w sferze społecznej, przez co przedsięwzięcia wymienione w niniejszym GPR są komplementarne wobec zapisów Strategii polityki społecznej.

Komplementarność z dokumentami na poziomie ponadlokalnym

Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Pilskiego na lata 2015-2025

Celem wspomnianej strategii jest wzmocnienie potencjału społeczno-gospodarczego oraz przyrodniczego na rzecz poprawy jakości życia mieszkańców powiatu. Strategia skupia się na intensyfikacji działań w czterech obszarach: przestrzeń przyjazna mieszkańcom, gospodarka, środowisko i rozwój kapitału ludzkiego. Definiuje następujące cele strategiczne:

Przestrzeń przyjazna mieszkańcom

1. Rozwój infrastruktury drogowej
2. Rozwój infrastruktury na rzecz podniesienia jakości życia mieszkańców
3. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury społecznej
4. Planowanie przestrzeni na rzecz konkurencyjności gospodarczej i turystycznej powiatu

Gospodarka

1. Tworzenie warunków dla rozwoju przedsiębiorczości
2. Dążenie do zrównoważonego rozwoju powiatu
3. Promocja potencjału gospodarczego powiatu

Środowisko

1. Skuteczna ochrona środowiska przed zanieczyszczeniami
2. Wykorzystanie walorów środowiskowych w rozwoju powiatu

Rozwój kapitału ludzkiego

1. Rozwój lokalnego rynku pracy
2. Zapewnienie kształcenia zwiększającego szanse na rynku pracy
3. Podnoszenie jakości systemu edukacyjnego
4. Bezpieczny powiat
5. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu

6. Rozwój społeczeństwa obywatelskiego
7. Podnoszenie jakości zarządzania publicznego

Przedsięwzięcia zawarte w GPR Gminy Szydłowo są komplementarne szczególnie wobec celów strategii powiatowej dotyczących rozwoju kapitału ludzkiego.

Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Piły

Gmina Szydłowo wraz z 10 innymi gminami należy do Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Piły, dla którego stworzono strategię Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych. W strategii zdefiniowano cztery cele strategiczne takie jak:

1. Zwiększanie innowacyjności gospodarki
  - Cel operacyjny 1.1. Sprawny i bezpieczny system e-usług i e-zasobów w ZIT MOF Piły
2. Poprawa stanu środowiska przyrodniczego
  - Cel operacyjny 2.1. Efektywny rozwój zielono-niebieskiej infrastruktury ZIT MOF Piły
  - Cel operacyjny 2.2. Ochrona zasobów wody zlewni rzeki Noteć na terenie ZIT MOF Piły
3. Rozwój zrównoważonej mobilności
  - Cel operacyjny 3.1. Aglomeracyjny system dróg rowerowych na obszarze ZIT MOF Piły
  - Cel operacyjny 3.2. Zintegrowany transport na obszarze ZIT MOF Piły
4. Wsparcie społeczeństwa
  - Cel operacyjny 4.1. Podniesienie jakości edukacji na każdym szczeblu oraz kompetencji i wiedzy uczniów oraz nauczycieli na terenie ZIT MOF Piły
  - Cel operacyjny 4.2. Kompleksowe wsparcie osób starszych oraz z niepełnosprawnościami ZIT MOF Piły
  - Cel operacyjny 4.3. Poprawa dostępu i jakości usług społecznych i zdrowotnych na terenie ZIT MOF Piły
  - Cel operacyjny 4.4. Poprawa dostępu i jakości wsparcia rodziny na terenie ZIT MOF Piły
  - Cel operacyjny 4.5. Integracja społeczeństwa ZIT MOF Piły

Założenia niniejszego GPR są spójne w szczególności z celem strategicznym 4. Wsparcie społeczeństwa.

Strategia rozwiązywania problemów społecznych w Powiecie Pilskim na lata 2016-2022

Strategia powstała w oparciu o diagnozę sytuacji społecznej w powiecie pilskim, a jej głównym celem jest zniwelowanie występujących problemów. Strategia definiuje kilka celów strategicznych i operacyjnych:

Zintegrowany system wsparcia rodziny

1. Stworzenie systemu promowania prawidłowego funkcjonowania rodziny
2. Rozwijanie systemu wsparcia dla rodzin mających trudności w wypełnianiu swoich funkcji
3. Wspieranie działań na rzecz poprawy warunków życia osób starszych i rozwój integracji międzypokoleniowej

Ograniczenie skutków bezrobocia

1. Przeciwdziałanie zjawisku dziedzicznego bezrobocia w rodzinach
2. Tworzenie systemu wsparcia dla osób bezrobotnych w celu ich aktywizowania
3. Wspieranie rozwoju podmiotów ekonomii społecznej

Aktywizacja i integracja grup zagrożonych wykluczeniem społecznym

1. Współpraca w tworzeniu spójnego systemu wsparcia dla wychowanków opuszczających placówki opiekuńczo - wychowawcze i rodziny zastępcze
2. Wspieranie rodzin z dziećmi niepełnosprawnymi
3. Podnoszenie świadomości społecznej na temat osób niepełnosprawnych oraz ich praw i uprawnień
4. Integracja osób niepełnosprawnych ze środowiskiem

5. Rozwijanie form rehabilitacji zawodowej
  6. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie
  7. Promowanie właściwych postaw społecznych, ważnych dla przeciwdziałania niedostosowaniu społecznemu dzieci i młodzieży oraz zjawisku przestępczości
- Tworzenie partnerstwa lokalnego, rozwój działalności sektora ekonomii społecznej
1. Tworzenie partnerstw lokalnych i regionalnych
  2. Budowanie i rozwój sektora ekonomii społecznej
- Służby społeczne na rzecz aktywności obywatelskiej
1. Profesjonalizacja służb społecznych jako czynnik integracji społecznej
  2. Wspieranie aktywności społecznej

Źródło: opracowanie własne.

Spójność Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Szydłowo na lata 2023-2030 z dokumentami strategicznymi gminy (poziom lokalny) przedstawiona została w tabeli poniżej. Podobnie jak w przypadku zgodności na poziomie krajowym i regionalnym, komplementarność wykazana została na poziomie celów strategicznych i operacyjnych w skali lokalnej. Komplementarność założeń GPR z dokumentami strategicznymi na poziomie gminnym (lokalnym) przyczyni się do wzajemnego oddziaływania na osiągnięcie celów wskazanych w dokumentach.

Tabela 5 Komplementarność z dokumentami na poziomie lokalnym

Komplementarność z dokumentami na poziomie lokalnym

Strategia Rozwoju Gminy Szydłowo na lata 2020 - 2030

Jest głównym dokumentem strategicznym gminy, wyznaczającym kierunki rozwoju w perspektywie długookresowej. Dokument formułuje następujące cele strategiczne:

1. Uporządkowana gospodarka przestrzenna i zarządzanie przestrzenią gminy w oparciu o zasady zrównoważonego rozwoju jako najważniejsze determinanty rozwoju gminy Szydłowo
  - Racjonalne gospodarowanie przestrzenią gminy w oparciu o aktualne dokumenty kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej gminy: Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego oraz MPZP
  - Wyodrębnienie stref funkcjonalnych na terenie gminy szansą na optymalny rozwój wszystkich miejscowości gminnych. Pokrycie najważniejszych, z perspektywy rozwojowej, terenów gminy MPZP
  - Polityka przestrzenna gminy oparta na zasadzie zrównoważonego rozwoju
2. Wysoka jakość infrastruktury i środowiska – podstawowe uwarunkowania poziomu życia mieszkańców gminy Szydłowo.
  - Infrastruktura drogowa na terenie gminy – determinant bezpieczeństwa i możliwości rozwojowych dla mieszkańców gminy - opracowanie i realizacja Wieloletnich Planów Inwestycyjnych
  - Transport zbiorowy dostosowany do potrzeb i oczekiwań mieszkańców
  - Uporządkowana gospodarka wodno-ściekowa wyznacznikiem jakości życia na terenie gminy i symbolem troski jej władz o stan wód powierzchniowych i podziemnych – opracowanie i realizacja Wieloletnich Planów Inwestycyjnych

- Infrastruktura Internetu szerokopasmowego podstawą rozwoju e-usług na terenie gminy
  - Poprawa czystości powietrza/ochrona środowiska
  - Infrastruktura rekreacyjna, kulturalna i turystyczna – gmina Szydłowo dobrym miejscem do odpoczynku po nauce i pracy
  - Rozwój rolnictwa
3. Człowiek najważniejszym potencjałem rozwojowym gminy Szydłowo: edukacja, usługi społeczne i opiekuńcze oraz polityka senioralna
- Świadoma polityka demograficzna nastawiona na tworzenie warunków dodatniej migracji ludności i sprzyjających osiedlaniu się młodych ludzi
  - Wysoka jakość oświaty wizytówką gminy Szydłowo
  - Polityka senioralna gminy Szydłowo odpowiedzią na zmieniającą się sytuację demograficzną: dostosowana do potrzeb mieszkańców, wspierająca opiekunów faktycznych osób starszych
  - Wysoki poziom i jakość opieki zdrowotnej na terenie gminy Szydłowo
  - Gmina Szydłowo miejscem wypoczynku po pracy: wysoka jakość oferty kulturalnej i rekreacyjnej dostosowanej do potrzeb różnych grup mieszkańców
  - Stwarzanie przez gminę warunków do powstawania nowych miejsc pracy, zwłaszcza dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym
  - Wsparcie przedsiębiorców i stwarzanie warunków do powstawania nowych firm
  - Aktywność mieszkańców i społeczeństwo obywatelskie motorem rozwojowym gminy Szydłowo

Realizacja ujętych w Gminnym Programie Rewitalizacji przedsięwzięć przyczyni się nie tylko do wyprowadzenia obszarów zdegradowanych ze stanu kryzysowego, ale także przełoży się na osiągnięcie celów strategicznych wskazanych w Strategii Rozwoju Gminy.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Szydłowo

Studium zawiera kierunki zagospodarowania przestrzennego, w tym zasady kształtowania przestrzeni na terenie gminy. Zadania zapisane w Gminnym Programie Rewitalizacji uwzględniają uwarunkowania wynikające między innymi z dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenów, stanu i funkcjonowania środowiska przyrodniczego i kulturowego, własności gruntów, jakości życia mieszkańców, zadań ponadlokalnych.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Szydłowo na lata 2018-2026

Misją wspomnianej strategii jest zapewnienie mieszkańcom gminy warunków do rozwoju oraz przeciwdziałanie marginalizacji poprzez wzrost aktywności społecznej. W strategii zdefiniowano następujące cele strategiczne:

1. Rozwój aktywności obywatelskiej i społecznej
  - Profesjonalizacja pomocy społecznej
  - Rozszerzanie współpracy pomiędzy grupami społecznymi i organizacjami pozarządowymi a instytucjami rządowymi i samorządowymi
2. Wspieranie rodzin będących w kryzysie
  - Pomoc osobom i rodzinom, u których stwierdzono bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych
  - Wzmacnianie pozycji dziecka w środowisku lokalnym
  - Przeciwdziałanie przemocy domowej
3. Integracja społeczna
  - Działania ratunkowe w stosunku do grup dotkniętych problemem ubóstwa i marginalizowanych

- Wsparcie osób bezrobotnych i poszukujących pracy
  - Zapobieganie powstawaniu nowych problemów uzależnień i zmniejszanie rozmiarów problemów, które aktualnie występują
4. Budowa zintegrowanego systemu wsparcia seniorów i niepełnosprawnych
- Wzmacnianie samodzielności osób starszych i niepełnosprawnych
  - Podejmowanie działań zmierzających do ograniczenia skutków niepełnosprawności
  - Aktywizacja osób upośledzonych psychicznie

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Szydłowo na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028

Działania wspierające ochronę środowiska naturalnego i dziedzictwa przyrodniczego stanowią ważny filar dla działań rewitalizacyjnych. We wspomnianym programie ochrony środowiska zdefiniowano następujące cele strategiczne:

- Poprawa jakości powietrza atmosferycznego
- Poprawa klimatu akustycznego
- Dobry stan wód powierzchniowych i podziemnych
- Prowadzenie racjonalnej gospodarki wodno- ściekowej
- Budowa systemu gospodarki odpadami zgodnego z wymaganiami KPGO 2022
- Zachowanie walorów i zasobów przyrodniczych
- Ochrona przed poważnymi awariami i zagrożeniami naturalnymi

Cel rewitalizacji 2 niniejszego GPR zakłada odnowę i racjonalne zagospodarowanie przestrzeni, w tym zwiększanie poziomu bioróżnorodności i modernizację budynków zwiększających ich efektywność energetyczną. Założenia GPR są zatem spójne z programem ochrony środowiska, w którym zaplanowano działania dotyczące m.in.: wymiany źródeł ciepła, termomodernizacji budynków, zwiększania poziomu retencji wód deszczowych.

Źródło: opracowanie własne.

Przeprowadzona powyżej analiza wykazała zgodność celów Gminnego Programu Rewitalizacji z przyjętymi już dokumentami strategicznymi i planistycznymi na poziomie lokalnym, regionalnym i krajowym. Pokazuje to, że planowana rewitalizacja jest zgodna z założeniami rozwojowymi na wyższych szczeblach i stanowi jej uzupełnienie albo wzbogacenie. Należy jednak podkreślić, że zadania zapisane w GPR (społeczne i pozaspołeczne) koncertują się na rozwiązaniu konkretnych problemów, dotyczących grup mieszkańców, zamieszkujących podobszary rewitalizacji. Realizacja tych zamierzeń będzie pełnić rolę wzmacniającą dla zamierzeń strategicznych zapisanych w innych dokumentach oraz będzie dodatkowym bodźcem dla rozwoju gminy w ujęciu całościowym dla społeczności lokalnej Gminy Szydłowo.

4.3. Zgodność z prawem wodnym³

Podstawą do podejmowania decyzji mających wpływ na kształtowanie zasobów wodnych i zasad gospodarowania stanowią plany gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy. Gmina Szydłowo zlokalizowana jest obszarze dorzecza Odry, w regionie wodnym Noteci, zatem obejmuje ją **Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry**. Poniżej zaprezentowano informacje wynikające z II aktualizacji planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy⁴ dotyczące jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) i jednolitych części wód podziemnych (JCWPd). Wszystkie JCWP cechują się złym stanem ogólnym.

JCWPd charakteryzują się dobrym stanem ogólnym, a osiągnięcie celów środowiskowych nie jest zagrożone.

W Planach Gospodarowania Wodami wyszczególniono działania dotyczące poszczególnych JCWP i JCWPd. W poniższej tabeli zawarto informacje na ten temat.

Tabela 6. Działania przypisane do poszczególnych JCWP i JCWPd na obszarze Gminy Szydłowo (podstawowe i uzupełniające)

Kod JCWP	Nazwa JCWP	Działania przypisane w II aktualizacji PGW
RW600009188732	Łomnica	Realizacja działań wynikających z planów ochrony i planów zadań ochronnych dla obszarów chronionych Analiza możliwości przebudowy budowli piętrzących w zakresie zapewniającym ciągłość biologiczną i spełnienie celów środowiskowych Ocena wpływu budowli poprzecznych na ciągłość biologiczną i cele środowiskowe JCWP
RW600009188729	Krępica	
RW600011188659949	Piława od zb. Nadarzyckiego do ujścia	
RW6000091887369	Trzcinica	Kontrole dotyczące stosowania programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu przez podmioty prowadzące produkcję rolną i działalność Rozpoznanie zasadności realizacji działań naprawczych dla obszarów chronionych w zakresie utrzymania naturalnego charakteru koryta Rozpoznanie zasadności realizacji działań naprawczych dla obszarów chronionych w zakresie utrzymania naturalnego charakteru koryta Rozpoznanie zasadności realizacji działań naprawczych dla obszarów chronionych w zakresie dopływu zanieczyszczeń

³ Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry, Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Odry, Plan przeciwdziałania skutkom suszy, a także mapy zagrożenia i ryzyka powodziowego podlegają cyklicznym aktualizacjom.

⁴ Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 16 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz. U. z 2023 r. poz. 335).

		<p>Kontrola gospodarowania wodami oraz przeglądy pozwoleń wodnoprawnych</p> <p>Analiza możliwości przebudowy budowli piętrzących w zakresie zapewniającym ciągłość biologiczną i spełnienie celów środowiskowych</p> <p>Ocena wpływu budowli poprzecznych na ciągłość biologiczną i cele środowiskowe JCWP</p> <p>Ograniczenie zanieczyszczenia wód związkami biogennymi pochodzącymi z rolnictwa oraz ograniczenie zanieczyszczenia pestycydami</p> <p>Aktualizacja programu ochrony środowiska pod kątem poprawy efektywności dotyczącej ograniczania dopływu zanieczyszczeń do JCWP</p> <p>Realizacja działań wynikających z planów ochrony i planów zadań ochronnych dla obszarów chronionych</p>
RW6000111886999	Gwda od Piławy do ujścia	<p>Realizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych</p> <p>Realizacja działań wynikających z planów ochrony i planów zadań ochronnych dla obszarów chronionych</p> <p>Rozpoznanie zasadności realizacji działań naprawczych dla obszarów chronionych zależnych od hydromorfologii</p> <p>Kontrole dotyczące stosowania programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu przez podmioty prowadzące produkcję rolną i działalność</p> <p>Ograniczenie zanieczyszczenia wód związkami biogennymi pochodzącymi z rolnictwa oraz ograniczenie zanieczyszczenia pestycydami</p> <p>Kontrola funkcjonowania urządzeń do migracji ryb</p> <p>Monitoring skuteczności istniejących urządzeń do migracji ryb</p>
RW6000091886923	Ruda	<p>Realizacja działań wynikających z planów ochrony i planów zadań ochronnych dla obszarów chronionych</p> <p>Kontrole dotyczące stosowania programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu przez podmioty prowadzące produkcję rolną i działalność</p> <p>Rozpoznanie zasadności realizacji działań naprawczych dla obszarów chronionych zależnych od hydromorfologii</p> <p>Ograniczenie zanieczyszczenia wód związkami biogennymi pochodzącymi z rolnictwa oraz ograniczenie zanieczyszczenia pestycydami</p>
RW60001118865994899	Dobrzyca od Świerczyńca do ujścia	<p>Realizacja działań wynikających z planów ochrony i planów zadań ochronnych dla obszarów chronionych</p>
RW60002018865929	Rurzyca	<p>Realizacja działań wynikających z planów ochrony i planów zadań ochronnych dla obszarów chronionych</p>

		<p>Kontrola przestrzegania warunków stosowania środków ochrony roślin</p> <p>Kontrole dotyczące stosowania programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu przez podmioty prowadzące produkcję rolną i działalność</p> <p>Aktualizacja programu ochrony środowiska pod kątem poprawy efektywności dotyczącej ograniczania dopływu zanieczyszczeń do JCWP</p> <p>Ograniczenie zanieczyszczenia wód związkami biogennymi pochodzącymi z rolnictwa oraz ograniczenie zanieczyszczenia pestycydami</p>
RW6000111886899	Głomia od Dopływu z jez. Zaleskiego do ujścia	<p>Realizacja działań wynikających z planów ochrony i planów zadań ochronnych dla obszarów chronionych</p> <p>Realizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych</p> <p>Aktualizacja programu ochrony środowiska pod kątem poprawy efektywności dotyczącej ograniczania dopływu zanieczyszczeń do JCWP</p>
RW60001118865999	Gwda od zb. Ptusza do Piławy	<p>Realizacja działań wynikających z planów ochrony i planów zadań ochronnych dla obszarów chronionych</p> <p>Rozpoznanie zasadności realizacji działań naprawczych dla obszarów chronionych zależnych od hydromorfologii</p> <p>Realizacja wybranego wariantu udroźnienia cieku - działanie inwestycyjne</p> <p>Kontrola funkcjonowania urządzeń do migracji ryb</p> <p>Monitoring skuteczności istniejących urządzeń do migracji ryb</p> <p>Aktualizacja programu ochrony środowiska pod kątem poprawy efektywności dotyczącej ograniczania dopływu zanieczyszczeń do JCWP</p> <p>Opracowanie wariantowej analizy sposobu udroźnienia budowli piętrzących na cieku wraz ze wskazaniem wariantu do realizacji oraz opracowaniem dokumentacji projektowej</p>
RW600009188659929	Pękawnica	<p>Realizacja działań wynikających z planów ochrony i planów zadań ochronnych dla obszarów chronionych</p> <p>Kontrole dotyczące stosowania programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu przez podmioty prowadzące produkcję rolną i działalność</p> <p>Rozpoznanie zasadności realizacji działań naprawczych dla obszarów chronionych zależnych od hydromorfologii</p> <p>Ograniczenie zanieczyszczenia wód związkami biogennymi pochodzącymi z rolnictwa oraz ograniczenie zanieczyszczenia pestycydami</p>
Kod JCWPD		Działania przypisane w II aktualizacji PGW

GW600026	Ustanowienie obszaru ochronnego zbiornika wód śródlądowych (GZWP)
GW600034	Ustanowienie obszaru ochronnego zbiornika wód śródlądowych (GZWP) Opracowanie wniosku na potrzeby ustanowienia obszaru ochronnego zbiornika wód śródlądowych (GZWP) Wsparcie działań organów administracji w zakresie ustanawiania obszarów ochronnych GZWP

Źródło: opracowanie własne na podstawie <http://karty.apgw.gov.pl:4200/informacje>.

Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Odry⁵ jest kolejnym ważnym dokumentem, którego celem jest ograniczenie negatywnych skutków powodzi. W planie wskazano trzy cele główne, których realizacja ma przyczynić się do poprawy bezpieczeństwa:

1. Zahamowanie wzrostu ryzyka powodziowego
2. Obniżenie istniejącego ryzyka powodziowego
3. Poprawa systemu zarządzania ryzykiem powodziowym

Wśród głównych zadań PZRP znajduje się zahamowanie wzrostu ryzyka powodziowego. Do działań mających na celu zahamowanie wzrostu ryzyka powodziowego i obniżenie istniejącego ryzyka powodziowego zalicza się m.in. działania polegające na ochronie lub zwiększeniu retencji dolin rzecznych (poprzez np. ograniczenie lub zahamowanie wzrostu zabudowy na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią) oraz działania polegające na ochronie lub zwiększeniu retencji zlewniowej na gruntach leśnych, wodno-błotnych, zadrzewionych i zakrzewionych, rolnych i zurbanizowanych. Gmina Szydłowo jest zagrożona wystąpieniem powodzi w północno-wschodniej części wzdłuż rzeki Gwdy, Piławy, Dobrzycy – od m. Tarnowo do ujścia oraz na ujściowych odcinkach rzeki Rurzyca, Pękawnicy i Głomii.

Na podstawie art. 183 – 185 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne został sporządzony **Plan przeciwdziałania skutkom suszy (PPSS)⁶**, będący jednym z głównych dokumentów planistycznych w zakresie gospodarowania wodami. Wśród celów znajdujących się w PPSS należy wymienić:

- skuteczne zarządzanie zasobami wodnymi dla zwiększenia dyspozycyjnych zasobów wodnych na obszarach dorzeczy,
- zwiększanie retencji na obszarach dorzeczy,
- edukacja i zarządzanie ryzykiem suszy,

⁵ Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 26 października 2022 r. w sprawie przyjęcia Planu zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Odry (Dz.U. z 2022 r. poz. 2714).

⁶ Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 15 lipca 2021 r. w sprawie przyjęcia Planu przeciwdziałania skutkom suszy (Dz. U. z 2021 t. poz. 1615).

- formalizacja i zaplanowanie finansowania działań służących przeciwdziałaniu skutkom suszy.

Gmina Szydłowo jest zagrożona wystąpieniem suszy:

- atmosferycznej – w stopniu ekstremalnym (klasa IV),
- rolniczej - w stopniu ekstremalnym (klasa IV) – w stopniu tym zagrożona jest bardzo duża część terenów gminy Szydłowo,
- hydrologicznej – w stopniu umiarkowanym (klasa II),
- hydrogeologicznej – w stopniu słabym (klasa I).

Według łącznego zagrożenia, większość terenu gminy zagrożona jest wystąpieniem suszy w stopniu silnym.

5. Analiza i ocena istniejącego stanu na terenach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji

5.1. Portret gminy

Gmina Szydłowo to gmina wiejska położona w województwie wielkopolskim, w powiecie pilskim. Zamieszkuje ją 9 440 osób⁷, a jej obszar zajmuje powierzchnię równą 267 km², co stanowi 7,1% ogółu populacji powiatu oraz 21,1% jego powierzchni. Od północy gmina graniczy z gminą Jastrowie, od strony północno-wschodniej z gminami: Tarnówka i Krajenka, od strony wschodniej z gminą Piła, południowym sąsiadem jest gmina Trzcianka, a od strony zachodniej gmina Wałcz.

W podziale gminy wskazuje się 20 jednostek pomocniczych (sołectw): Coch, Dobrzyca, Dolaszewo, Gądek, Jarczewo, Kłoda, Kotuń, Krępsko, Leżenica, Leżenica-Kolonia, Nowa Łubianka, Nowy Dwór, Nowa Zawada, Pokrzywnica, Róża Wielka, Skrzatusz, Stara Łubianka, Szydłowo, Tarnowo, Zawada. Choć nazwa gminy pochodzi od wsi Szydłowo, jej siedzibą administracyjną jest Jaraczewo, gdzie znajdują się istotne instytucje gminne, takie jak Urząd Gminy czy Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

Przez teren gminy przechodzą arterie komunikacyjne o znaczeniu krajowym: droga krajowa nr 10 (relacji Lubieszyn – Płońsk) oraz droga krajowa nr 11 (relacji Kołobrzeg – Bytom), a także o znaczeniu wojewódzkim – droga wojewódzka nr 179 (DW179) relacji Piła – Rusinowo. Miasto powiatowe Piła oddalone jest od gminy o niespełna 9 km, a siedziba województwa – miasto Poznań oddalone jest o około 110 km. Na poprawę dostępności komunikacyjnej gminy może wpłynąć planowana budowa dróg

---

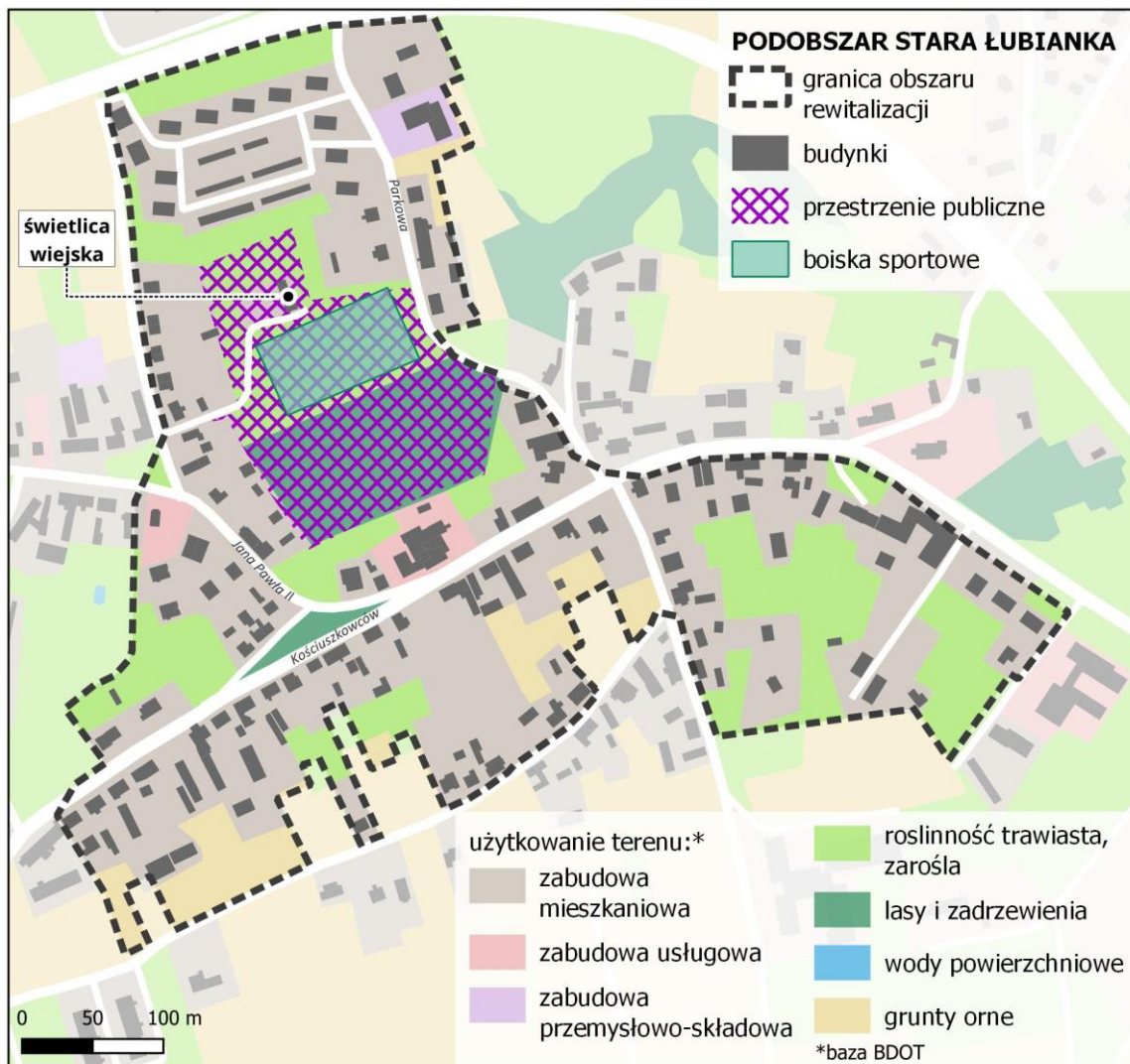
⁷ Dane dotyczące 2023 r.

ekspresowych: S10 Szczecin – Piła na odcinku koniec obwodnicy Stargardu – początek obwodnicy Piły (z węzłem Koszyce) z wyłączeniem obwodnicy m. Wałcz oraz S11 na odcinku Szczecinek – Piła.

W gminie Szydłowo środowisko naturalne objęte jest różnorodnymi formami ochrony, na jej terenie wyróżnić należy takie jak: Obszar Natura 2000, Obszar Chronionego Krajobrazu, obszary specjalnej ochrony, specjalne obszary ochrony, rezerваты, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe oraz użytki ekologiczne, znajduje się tam także kilkanaście pomników przyrody. Dominującą funkcją gminy jest rolnictwo, a zabudowę charakteryzuje duże rozproszenie. W gminie Szydłowo z uwagi na ukształtowanie terenu, warunki przyrodnicze i atrakcyjny krajobraz istnieją korzystne warunki rozwoju różnych form turystyki i rekreacji, w tym kajakarstwa, wędkarstwa, turystyki pieszej i rowerowej.

5.2. Podobszar Stara Łubianka

Podobszar zamieszkuje 490 osób, co stanowi 5,2% mieszkańców całej gminy. Jest to najbardziej zaludniony obszar ze wszystkich zidentyfikowanych podobszarów rewitalizacji. Powierzchnia obszaru wynosi natomiast 20,44 ha (0,08% powierzchni gminy) i jest to również największy powierzchniowo z wyznaczonych podobszarów. Przeważająca część (81%) ankietowanych mieszkańców wskazała, że podobszar ten stanowi ważny punkt/miejsce związane z funkcjonowaniem gminy. Stara Łubianka jest siedzibą sołectwa oraz miejscowością o charakterze rolniczym. W latach 1946-1954 Stara Łubianka oraz Róża Wielka stanowiły osobne gminy. W 1954 r. została zniesiona wraz z reformą, która wprowadzała na miejsce gmin gromady. Gmina Szydłowo w obecnym kształcie funkcjonuje od 1973 r.

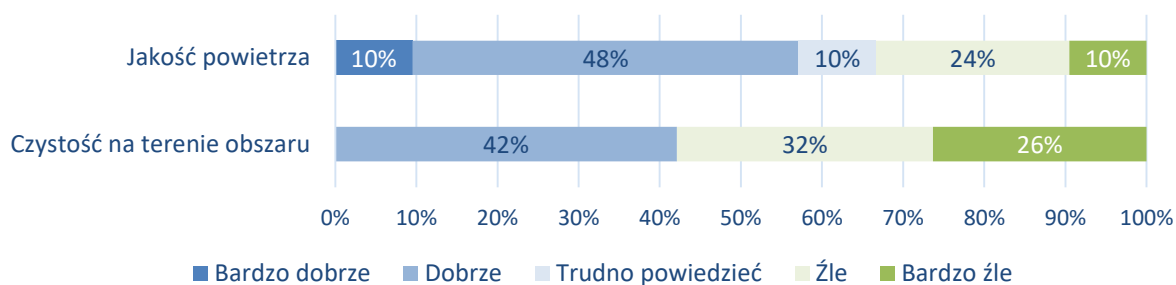

Rysunek 8. Struktura funkcjonalno-przestrzenna podobszaru Stara Łubianka

Źródło: opracowanie własne.

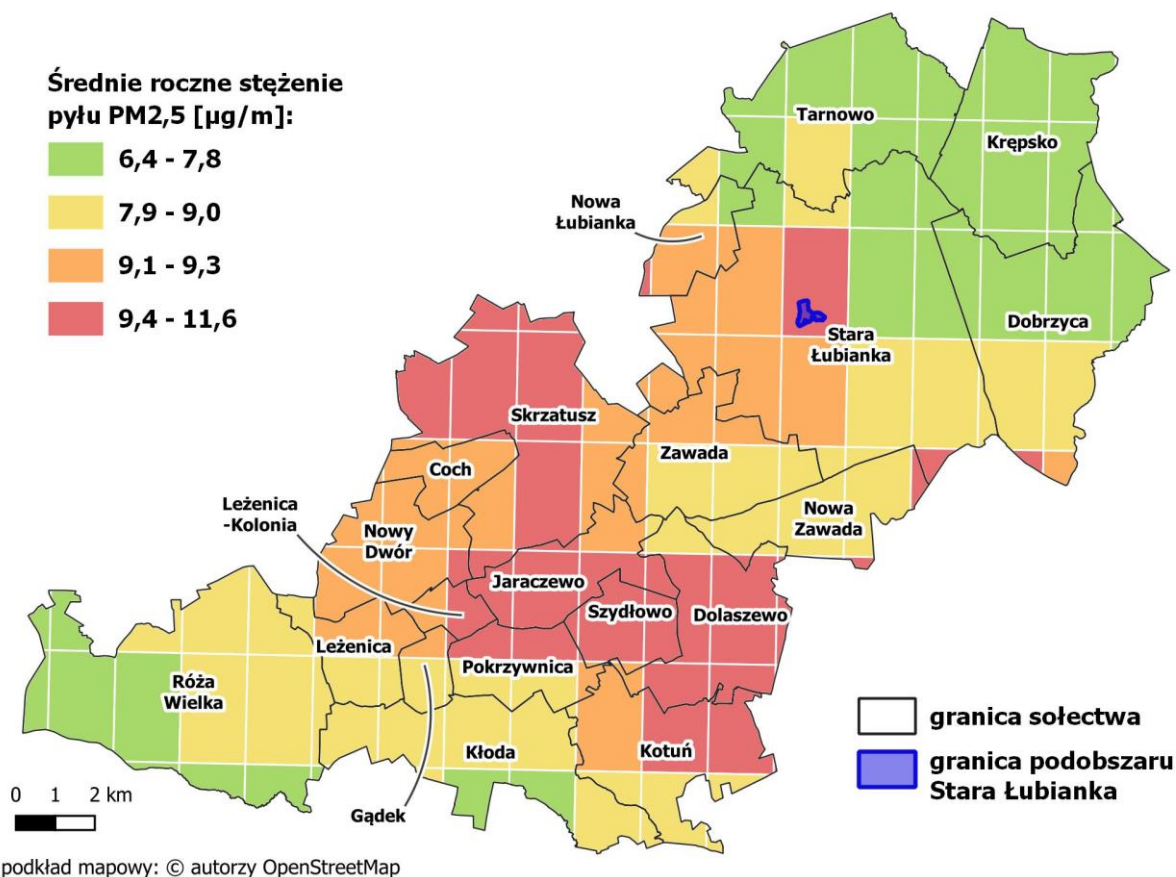
W przypadku podobszaru Stara Łubianka widoczny jest kryzys w sferze środowiskowej. Podobszar ten na tle pozostałych podobszarów oraz w odniesieniu do wartości dla gminy przedstawia się najgorzej, jeśli chodzi o jakość powietrza. Średnie roczne stężenie pyłu PM_{2,5} wynosi tam 9,5 przy średniej gminnej na poziomie 8,1. Niska jakość powietrza wynikać może m.in. ze stosowania nieekologicznych źródeł ciepła lub emisji z sektora transportu, z uwagi na przebieg DK10 w bliskości podobszaru.

Wykres 1 Ocena elementów środowiska

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych, n=21.

W opinii przeważającego odsetka respondentów jakość powietrza przedstawia się dobrze – 58% wskazań, przy 34% odsetku ocen negatywnych. Nieco gorzej natomiast wygląda kwestia związana z oceną czystości na terenie podobszaru – 58% ankietowanych mieszkańców ocenia ją negatywnie. Istotne jest zatem zadbanie o jakość i stan przestrzeni publicznych, ich doposażenie oraz czystość na terenie podobszaru.

Rysunek 9. Jakość powietrza w podobszarze Stara Łubianka

Źródło: opracowanie własne.

O kryzysie w sferze środowiskowej świadczy również jeden z niższych udziałów powierzchni biologicznie czynnej, który wynosił 89,2%, przy średniej gminnej na poziomie 97,4%. Przez powierzchnię biologicznie czynną rozumie się teren zapewniający naturalną wegetację roślin i retencję wód opadowych i roztopowych czy teren pokryty ciekami lub zbiornikami wodnymi. Kwestia związana z rozwijaniem terenów zielonych i zwiększaniem powierzchni biologicznie czynnych stanowi istotne wyzwanie z uwagi na postępujące zmiany klimatu i konieczność adaptacji do tych zmian. Podobszar ten jest również jedynym, w którym zidentyfikowano zagrożenie hałasem drogowym i kolejowym. Jednakże skala tego problemu jest niewielka, a udział budynków mieszkalnych znajdujących się w strefie zagrożenia hałasem drogowym i kolejowym wynosi zaledwie 12,5%.

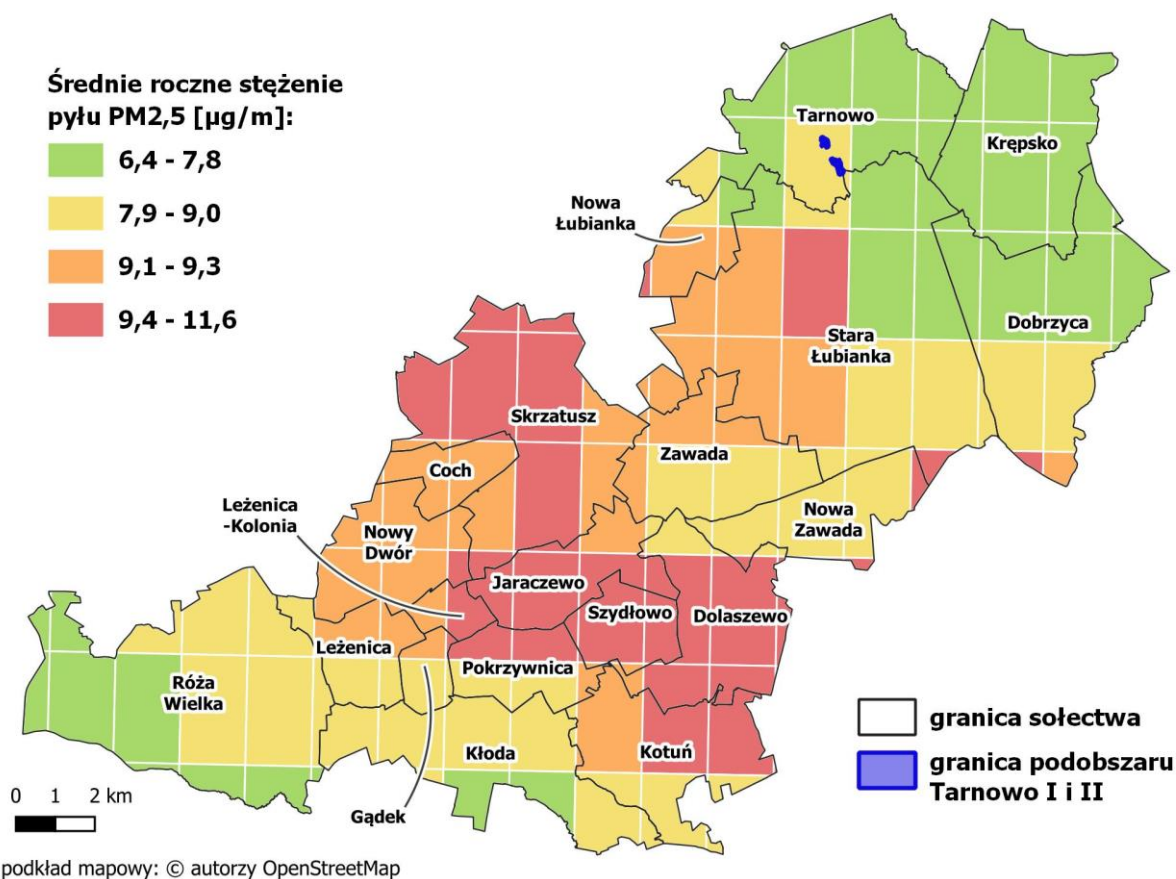
Potencjały podobszaru rewitalizacji	Problemy widoczne na podobszarze rewitalizacji
<ul style="list-style-type: none"> - dostępność do miejsc i infrastruktury spędzania czasu wolnego, w tym infrastruktury sportowej; - potencjał przestrzeni publicznych do zagospodarowania; - działalność organizacji pozarządowych, jako animatorów życia społecznego; 	<ul style="list-style-type: none"> - zidentyfikowany problem związany z uzależnieniem od alkoholu; - niezadowalająca sytuacja na rynku pracy, a w konsekwencji zagrożenie bezrobociem; - niewystarczający poziom dostosowania przestrzeni publicznych do osób ze szczególnymi potrzebami; - konieczność doposażenia i zagospodarowania przestrzeni publicznych; - niska jakość powietrza; - zidentyfikowane zagrożenie hałasem drogowym i kolejowym; - niższy udział powierzchni biologicznie czynnej, na tle pozostałych podobszarów;

5.3. Podobszar Tarnowo I i Tarnowo II

Wskazane podobszary Tarnowo I i Tarnowo II, znajdują się w jednym sołectwie – Tarnowo, dlatego też dokonano ich wspólnej analizy, z uwagi na to, że dotyczą ich podobne problemy i charakteryzują się podobną specyfiką. Podobszar Tarnowo I zamieszkuje 28 osób (0,3% populacji gminy), natomiast podobszar Tarnowo II - 27 osób (0,3% populacji gminy). Obszary te są najmniejsze powierzchniowo i zamieszkuje je najmniej mieszkańców. Obciążenie demograficzne wynosi tam 58,3% i jest wyższe niż średnia dla obszaru rewitalizacji (56,5%), co wskazuje na to, że seniorzy są większym obciążeniem dla gospodarki i pracujących, co wynika ze starzenia się społeczności.

W przypadku podobszaru Tarnowo I można mówić o problemach i wyzwaniach w sferze środowiskowej związanych z przebiegiem rzeki Dobrzycy, we wschodniej części obszaru. W przypadku jakości powietrza, wartości rocznego stężenia pyłu PM_{2,5} w podobszarach są jednymi z niższych (7,9) na tle pozostałych.

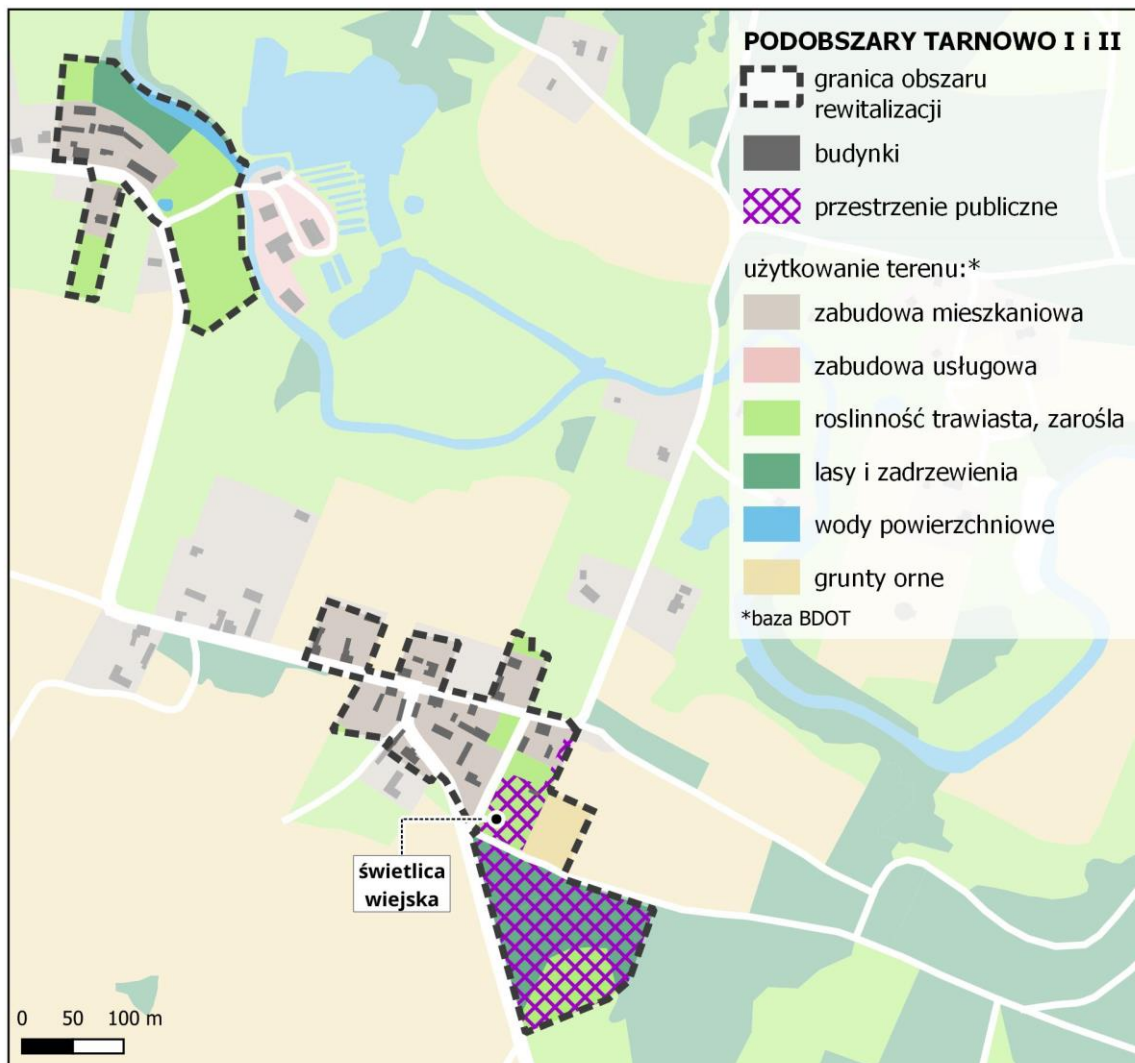

Rysunek 10. Jakość powietrza w podobszarze Tarnowo I i II

Źródło: opracowanie własne.

Wynikać to może ze struktury funkcjonalno-przestrzennej podobszarów i dostępności terenów zalesionych w bliskości obszaru oraz dominacji zieleni w zagospodarowaniu sołectwa⁸. Również udział powierzchni biologicznie czynnej jest tam wysoki i wynosi kolejno 95,3% dla podobszaru Tarnowo I i 94,1% dla podobszaru Tarnowo II. Ponadto, teren ten charakteryzuje się różnorodnością zieleni, co sprzyja budowaniu atrakcyjności turystycznej. Podobszar Tarnowo II jest jedynym z podobszarów, na terenie którego nie znajduje się przystanek autobusowy, co należy uznać za barierę, z uwagi na fakt, że na tym obszarze zlokalizowane są przestrzenie publiczne i świetlica wiejska. Dostęp do tych miejsc może być zatem utrudniony dla osób niezmotywowanych, czy osób ze szczególnymi potrzebami.

⁸ Miejsca integracji społecznej gminy Szydłowo

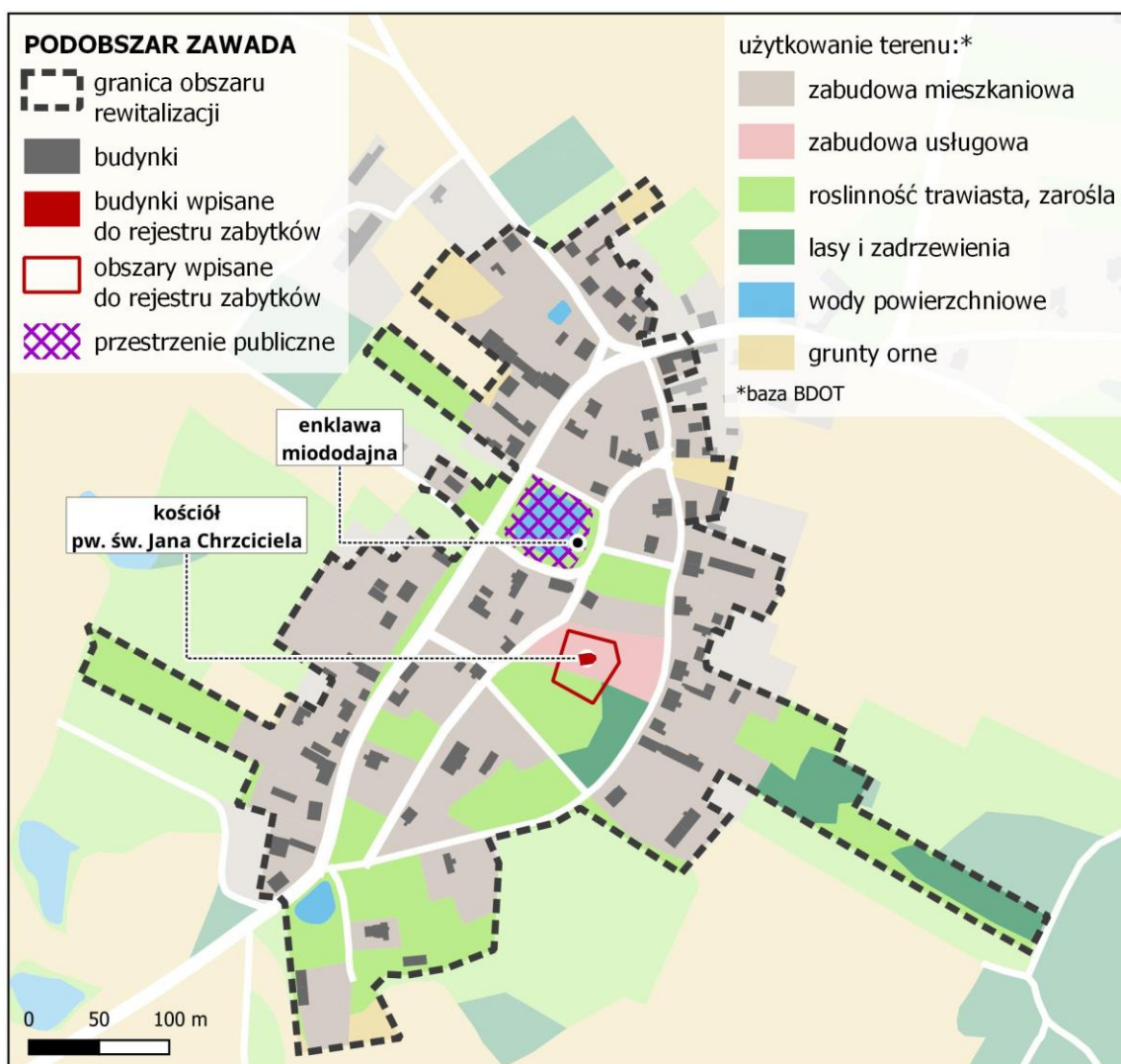
Rysunek 11. Struktura funkcjonalno-przestrzenna podobszaru Tarnowo I i Tarnowo II

Źródło: opracowanie własne.

Potencjały podobszaru rewitalizacji	Problemy widoczne na podobszarze rewitalizacji
<ul style="list-style-type: none"> Potencjał do rozwoju turystyki, w tym agroturystyki; Wysokie walory środowiska przyrodniczego; Dostępność terenów przeznaczonych na cele społeczne. 	<ul style="list-style-type: none"> Niezagospodarowana przestrzeń w podobszarze Tarnowo II, mogące stanowić miejsce rekreacji i wypoczynku mieszkańców; Zagrożenie podtopieniem z uwagi na przepływ rzeki Dobrzyca; Niski poziom poczucia tożsamości lokalnej.

5.4. Podobszar Zawada

Podobszar zamieszkuje 249 osób, co stanowi 2,6% mieszkańców całej gminy. Jest to drugi zaraz po Starej Łubiance obszar rewitalizacji, w którym zamieszkuje najwięcej osób. Powierzchnia tego podobszaru jest równa 13,62, co stanowi 0,05% powierzchni gminy Szydłowo. Obciążenie demograficzne w tym obszarze jest najniższe na tle pozostałych i wynosi 51,1%, co może świadczyć o wyższych zasobach kapitału ludzkiego. Wpływ na tę sytuację może mieć przede wszystkim wysoki udział osób będących w wieku przedprodukcyjnym – należy mieć na uwadze, że obszar ten jest jednym z podobszarów, w których wskaźnik dotyczący liczby dzieci do 1 roku życia był jednym z wyższych.

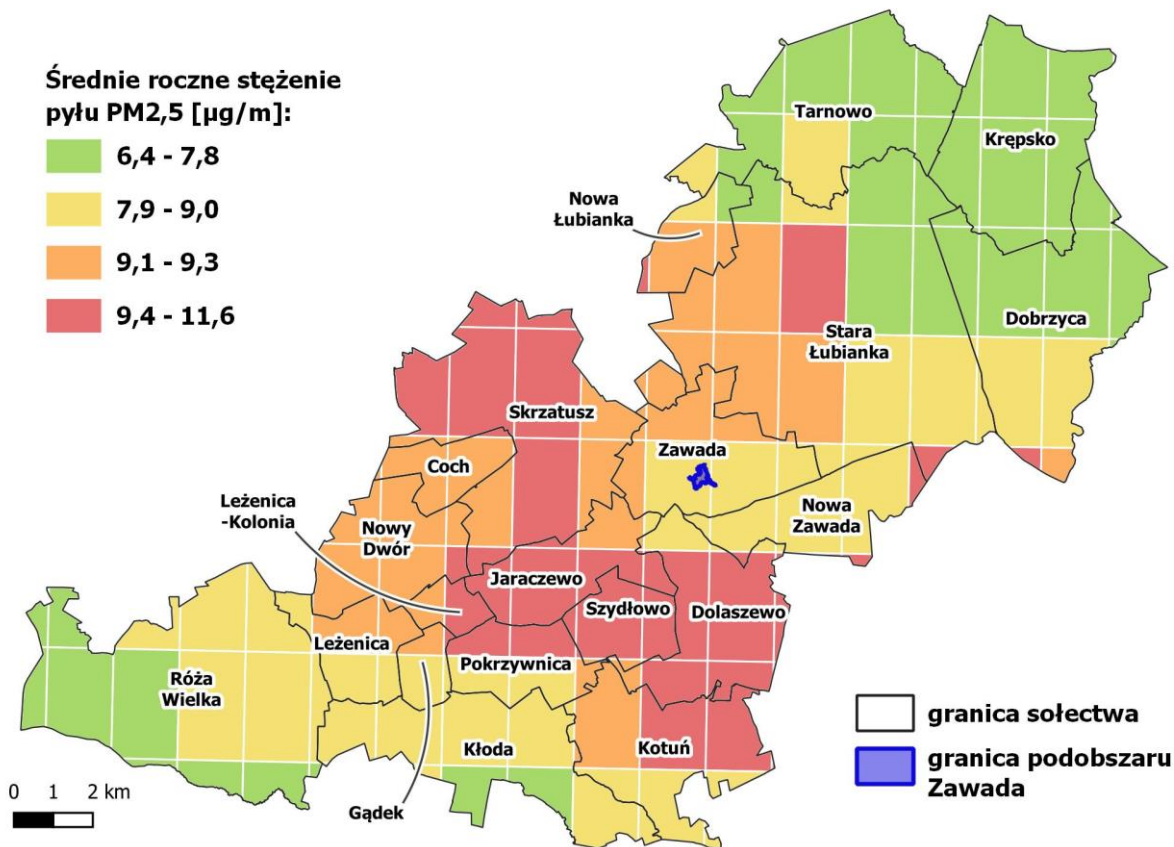

Rysunek 12. Struktura funkcjonalno-przestrzenna podobszaru Zawada

Źródło: opracowanie własne.

W podobszarze Zawada można mówić również o kryzysie w sferze środowiskowej, który wynika z niskiej jakości powietrza. Średnie roczne stężenie pyłu PM_{2,5} jest tam jednym z wyższych (9,0), zaraz

po podobszarze Stara Łubianka (9,5). Podobszar również charakteryzuje się jednym z niższych wskaźników udziału powierzchni biologicznie czynnej, na poziomie 92,3% przy średniej gminnej równej 97,4%.

Rysunek 13. Jakość powietrza w podobszarze Zawada

Źródło: opracowanie własne.

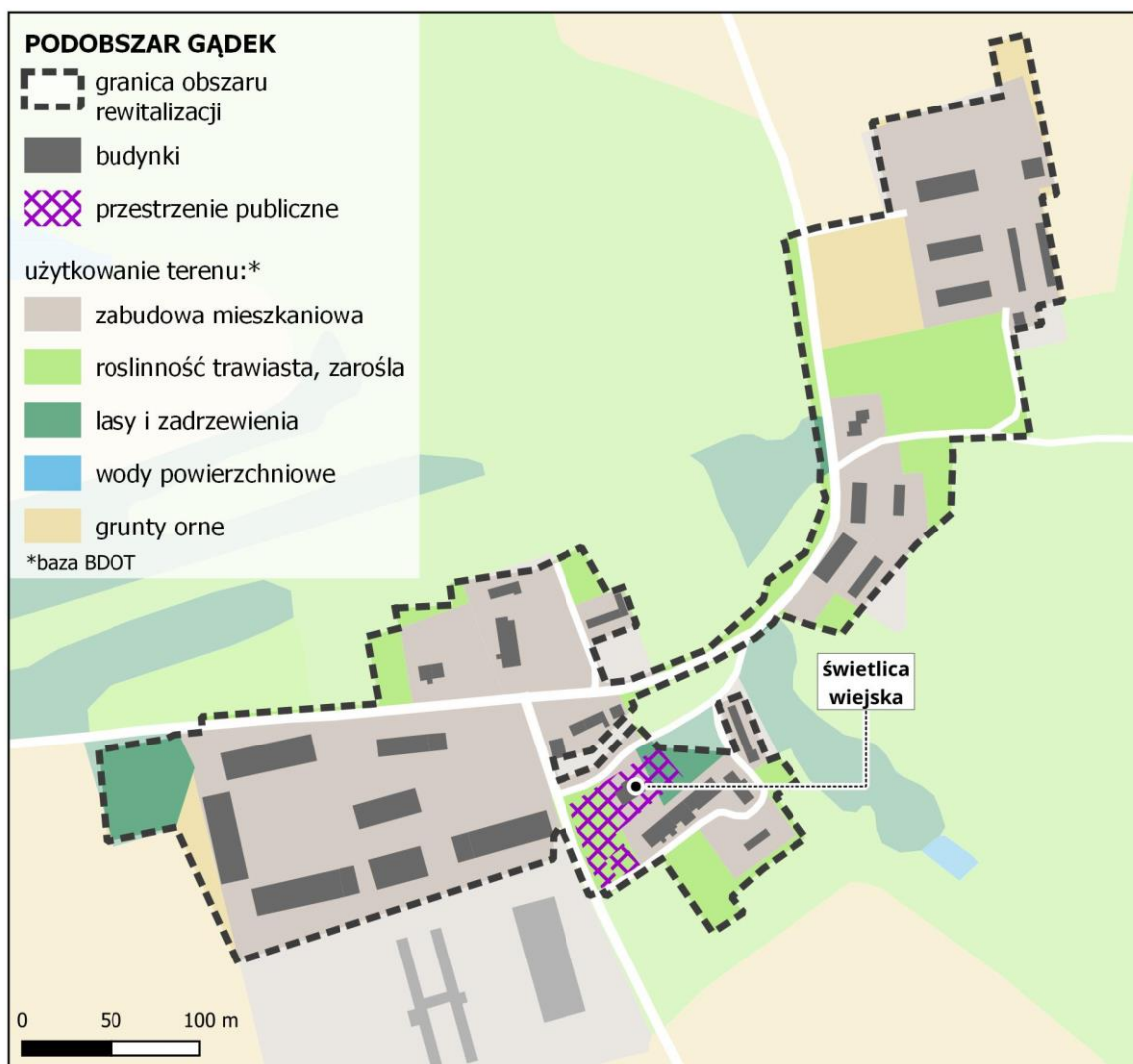
Potencjały podobszaru rewitalizacji	Problemy widoczne na podobszarze rewitalizacji
<ul style="list-style-type: none"> - Potencjał do rozwoju turystyki, w tym apiturystryki; - Walory turystyczne: Enklawa Miododajna i Kościół pw. Ścięcia św. Jana Chrzciciela. 	<ul style="list-style-type: none"> - Nieatrakcyjna oferta czasu wolnego, w tym sportowa i rekreacyjna oraz niska jakość oferty skierowanej w stronę najmłodszych mieszkańców; - Niezagospodarowane przestrzenie publiczne i ich niska jakość; - Niewykorzystany potencjał związany z pszczelarstwem i Enklawą Miododajną.

5.5. Podobszar Gądek

Podobszar zamieszkują 123 osoby, czyli 1,3% mieszkańców gminy, a powierzchnia podobszaru wynosi 7,76 ha, co jest równe 0,03% powierzchni gminy Szydłowo. Miejscowość Gądek to tzw. miejscowość popegerowska, z zabudowaniami charakterystycznymi dla wielkoobszarowych gospodarstw rolnych.

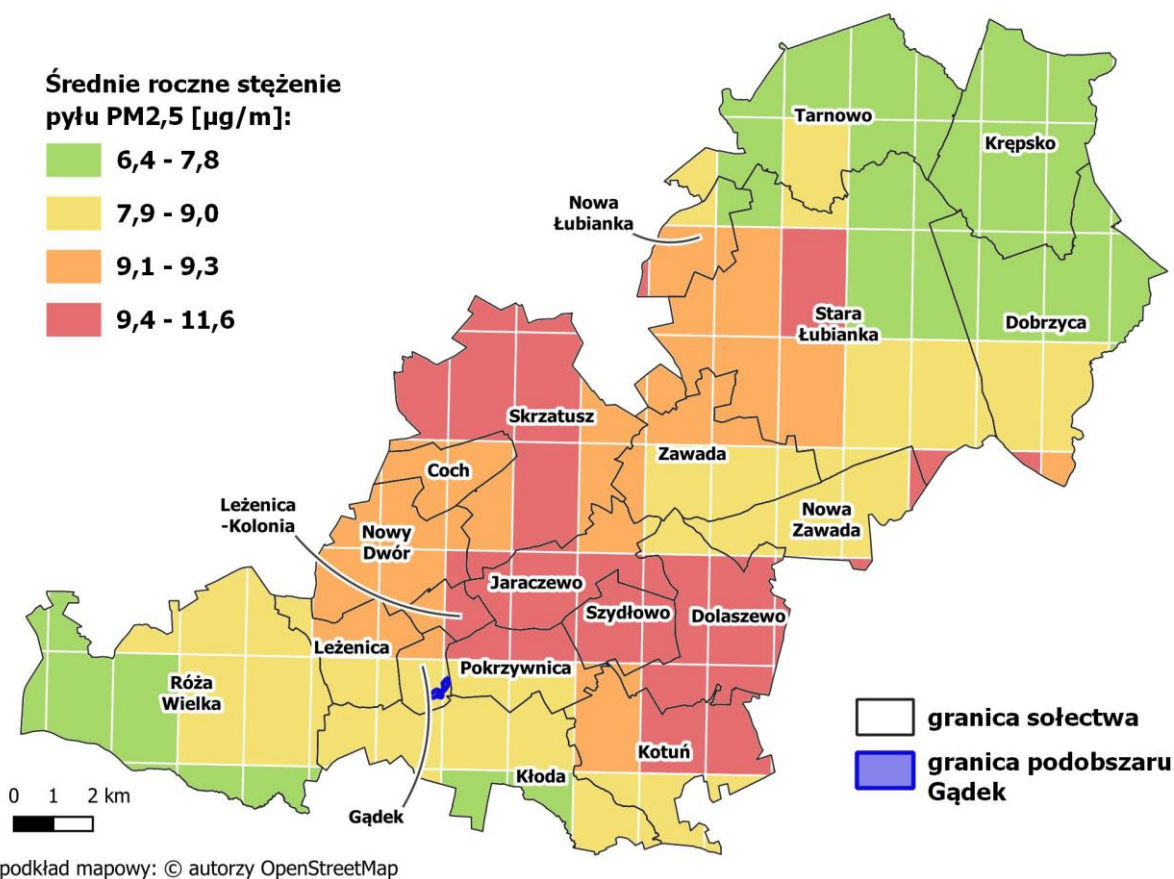
Jest zlokalizowana około 7 km od centrum gminy – Szydłowo. W bliskości obszaru znajduje się Park w zespole dworsko-parkowo-folwarcznym będący atrakcją turystyczną. Podobszar ten, jak wynika z danych statystycznych, jest stosunkowo bezpieczny, a liczba popełnianych przestępstw jest tam jedną z niższych (8,13 na 1000 mieszkańców).

Rysunek 14. Struktura funkcjonalno-przestrzenna podobszaru Gądek

Źródło: opracowanie własne.

W podobszarze widoczny jest najmniejszy udział powierzchni biologicznie czynnej na poziomie 88,1%, istotne jest zatem prowadzenie działań mających na celu rozwijanie terenów zielonych i zwiększanie powierzchni przepuszczalnych, aby umożliwić swobodną retencję wód i przeciwdziałać zmianom klimatu. Jakość powietrza w podobszarze jest średnia, a średnie roczne stężenie pyłu PM_{2,5} wynosi tam 8,9 µg/m³. Warto zatem, jako uzupełnienie oferty kulturalnej i czasu wolnego prowadzić działania z zakresu edukacji ekologicznej wśród mieszkańców.

Rysunek 15. Jakość powietrza w podobszarze Gądek

Źródło: opracowanie własne.

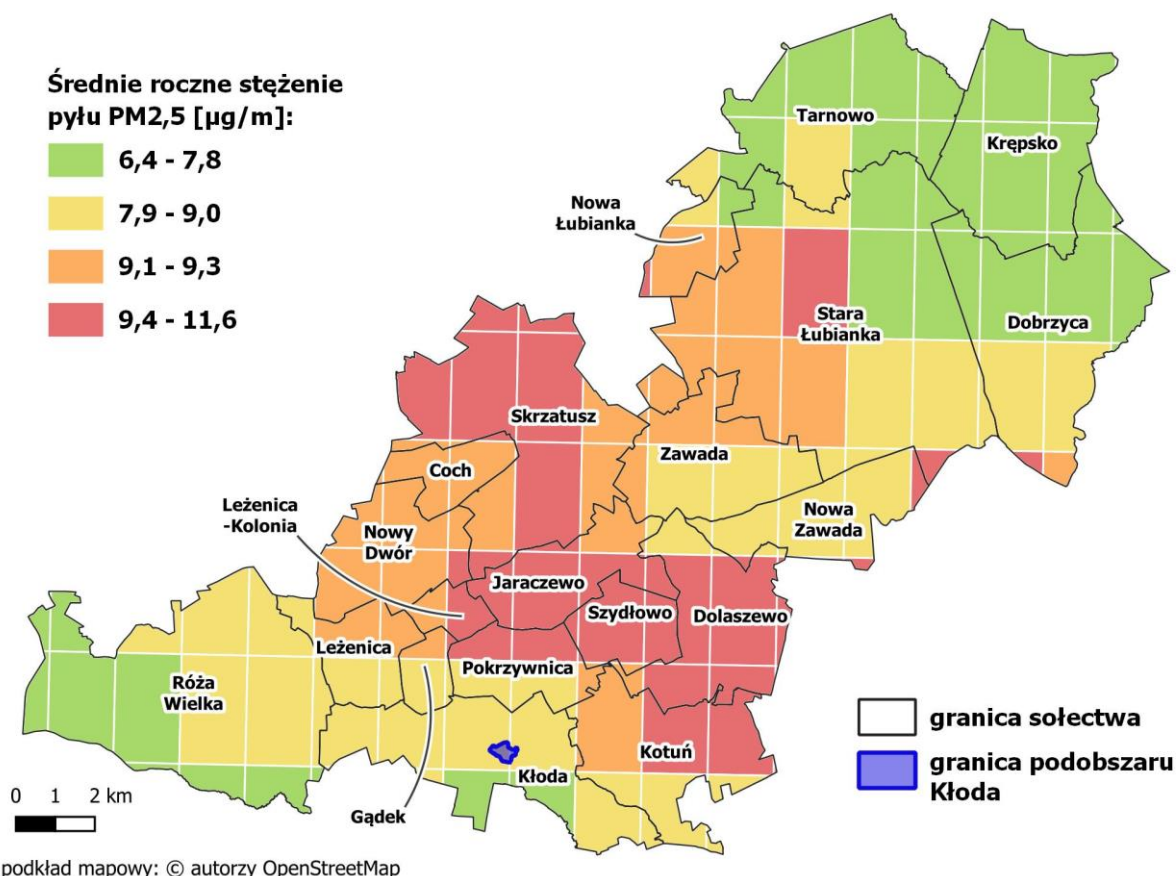
Potencjały podobszaru rewitalizacji	Problemy widoczne na podobszarze rewitalizacji
<ul style="list-style-type: none"> - Działalność nieformalizowanej Grupy Odnowy Wsi i aktywność mieszkańców; - Budynek świetlicy wiejskiej wraz z terenie rekreacyjnym, jako miejsce integracji. 	<ul style="list-style-type: none"> - Starzejące się społeczeństwo; - Niezadowalająca oferta czasu wolnego; - Postępująca degradacja techniczna obiektów po byłym PGR.

5.6. Podobszar Kłoda

Podobszar Kłoda zamieszkują 53 osoby (0,6% wszystkich mieszkańców), a powierzchnia podobszaru jest równa 19,46 ha (0,07% powierzchni gminy). Kłoda charakteryzuje się wysokimi walorami turystycznymi. Zabudowa wsi to w dużej mierze domy jednorodzinne i zabudowania gospodarskie, które wskazują na pierwotną funkcję pełnioną przez sołectwo. Na terenie podobszaru występują liczne stawy, co sprzyja rozwijaniu agroturystyki. Na terenie podobszaru nie jest prowadzona działalność gospodarcza.

Podobszar Kłoda jest podobszarem, w którym wskaźnik obciążenia demograficznego jest najwyższy i wynosi 62,9%. Ponadto, wskaźniki dotyczące bezrobocia i korzystania z pomocy społecznej są najwyższe w porównaniu do pozostałych podobszarów, co może wskazywać na konieczność prowadzenia kompleksowych działań z zakresu wsparcia i aktywizacji mieszkańców tego podobszaru. Wskaźniki dotyczące sfery środowiskowej w analizowanym podobszarze przedstawiają się pozytywnie na tle pozostałych podobszarów. Średnie roczne stężenie pyłu PM_{2,5} wynosi tam 8,7 µg/m³ i jest jednym z najniższych, jednakże nieco wyższe niż średnia gmina 8,1.

Rysunek 16. Jakość powietrza w podobszarze Kłoda

Źródło: opracowanie własne.

Udział powierzchni biologicznie czynnej w przypadku tego podobszaru był najwyższy i wynosił 96,8%, co wynika ze struktury i zagospodarowania tego podobszaru, jak i całego sołectwa. Sołectwo Kłoda zlokalizowane jest wśród lasów i pól, co dodatkowo buduje atrakcyjność turystyczną. We wschodniej części znajdują się stawy oraz przepływa tam rzeka Krępicą.

Rysunek 17. Struktura funkcjonalno-przestrzenna podobszaru Kłoda

Źródło: opracowanie własne.

Potencjały podobszaru rewitalizacji	Problemy widoczne na podobszarze rewitalizacji
<ul style="list-style-type: none"> - Świetlica jako miejsce spotkań integracji mieszkańców; - Funkcjonowanie Koła Gospodyń Wiejskich w Kłodzie „Kłodzianki”; <ul style="list-style-type: none"> - Bogata historia miejscowości. 	<ul style="list-style-type: none"> - Niekompletne wyposażenie świetlicy wiejskiej, niekompletne ogrodzenie; - Niewystarczające wyposażenie terenów rekreacyjnych; - Niedostateczna oferta czasu wolnego.

5.7. Podobszar Róża Wielka

Podobszar Róża Wielka ma zbliżoną powierzchnię do podobszaru Kłoda, która wynosi 19,98 ha, a liczba osób go zamieszkujących jest równa 168 (1,8% wszystkich mieszkańców gminy Szydłowo). W opinii wszystkich ankietowanych biorących udział w ankiecie, podobszar Róża Wielka stanowi ważny punkt/miejsce związane z funkcjonowaniem gminy. W latach 1946-1954 istniała gmina Róża Wielka składająca się z 13 gromad. Gmina została zniesiona w 1954 r. wraz z reformą wprowadzającą gromady w miejsce gmin. W wyniku kolejnej reformy w 1973 r. jednostki nie przywrócono, a gminy nie reaktywowano. Aktualnie sołectwo to składa się z 3 miejscowości, z czego każda z nich odnosi się do róży: Róża Wielka, Róża Mała i Różanka. Kwiat ten może stać się elementem wyróżniającym sołectwo, w tym podobszar rewitalizacji i stanowić podstawę do stworzenia wioski tematycznej. Wdrażanie tego rodzaju koncepcji ma na celu ożywienie gospodarki wiejskiej, co będzie miało miejsce poprzez integrację lokalnej społeczności i skoncentrowania jej wokół określonego produktu, w tym wypadku róży. Różana wioska tematyczna stanowić może swoisty produkt turystyczny, który wpłynie na rozwój gospodarki. Obecnie na terenie podobszaru funkcjonuje jeden podmiot gospodarczy z sekcji Q – opieka zdrowotna i pomoc społeczna. W Róży Wielkiej rozwija się jednakże gospodarstwo rybackie, które stanowią potencjał do rozwoju agroturystyki.

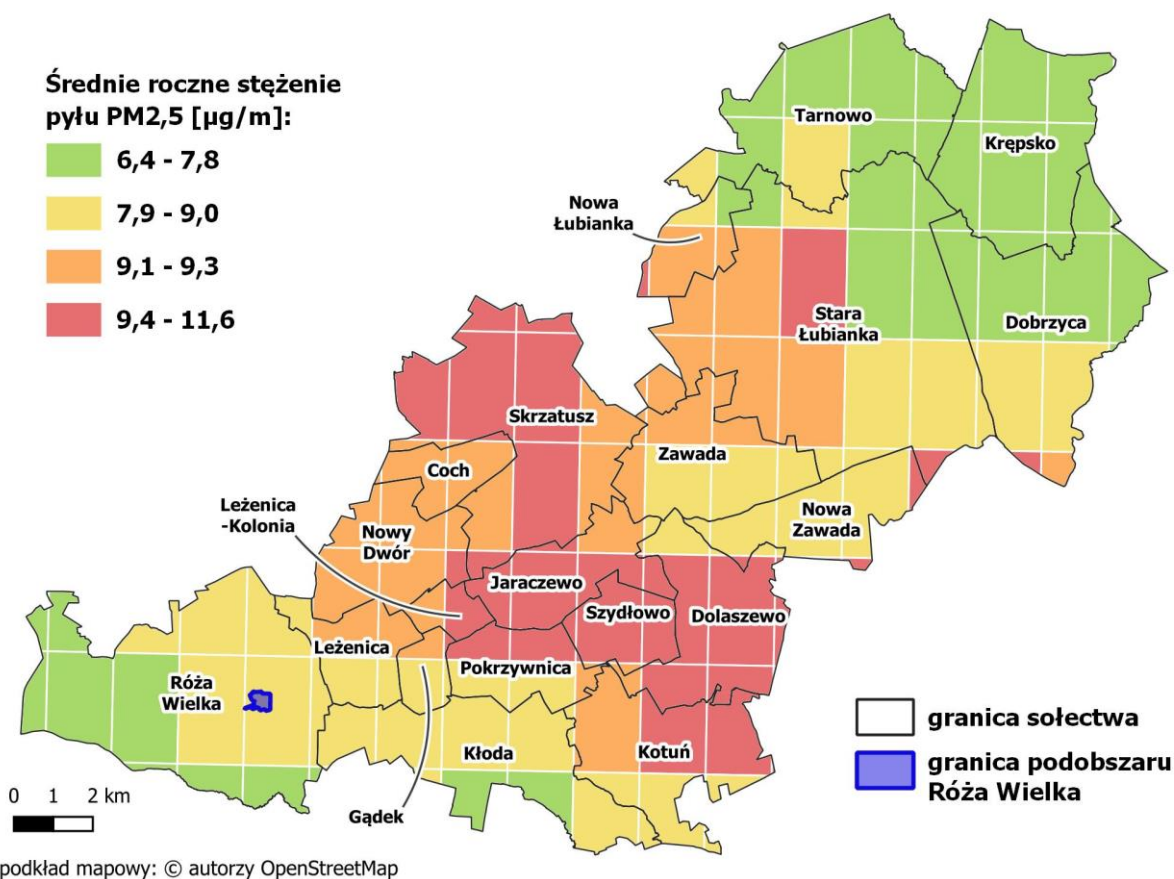

Rysunek 18. Struktura funkcjonalno-przestrzenna podobszaru Róża Wielka

Źródło: opracowanie własne.

W przypadku sfery środowiskowej, wartość średniego rocznego stężenia pyłu PM_{2,5} wynosi 8,7 µg/m³, tyle samo co w podobszarze Kłoda i nieco więcej niż średnia gminna (8,1). Podobszar ten jest oddalony od centrum administracyjnego gminy, które jest najbardziej zabudowane i zagęszczone, co wpływa na niższą jakość powietrza. Ponadto, przez centrum gminy przebiega DW179, generująca ruch samochodów, który wpływa na zwiększenie emisji zanieczyszczeń, a tym samym wyższe stężenia pyłu PM_{2,5}. W przypadku podobszaru Róża Wielka pozytywny wpływ na jakość powietrza ma również zagospodarowanie terenu i występująca tam roślinność oraz wysoki udział powierzchni biologicznie czynnych (95,6%).

Rysunek 19. Jakość powietrza w podobszarze Róża Wielka

Źródło: opracowanie własne.

Potencjały podobszaru rewitalizacji	Problemy widoczne na podobszarze rewitalizacji
<ul style="list-style-type: none"> - Potencjał do utworzenia wioski tematycznej; - Potencjał do rozwoju agroturystyki; <ul style="list-style-type: none"> - Dobra dostępność miejsc spędzania czasu wolnego; - Funkcjonowanie GOPS, Dziennego Domu Seniora, OSP ora Centrum Integracji Lokalnej. 	<ul style="list-style-type: none"> - Niewystarczające wyposażenie świetlicy, altany oraz ich przyległych terenów; - Niski poziom zaangażowania mieszkańców w proces rozwoju wsi; <ul style="list-style-type: none"> - Niska jakość i atrakcyjność oferty kulturalnej; - Zły stan techniczny zbiornika ppoż.; - Niewykorzystany potencjał związany z budową wioski tematycznej.

5.8. Infrastruktura i ochrona środowiska

Analizując kwestie dotyczące infrastruktury i środowiska, istotne jest zbadanie dostępności do sieci wodno-kanalizacyjnej. W przypadku gminy Szydłowo rozwój sieci wodociągowej jest na wysokim poziomie. Sieć kanalizacyjna na terenie gminy jest niedostateczna. Niezadowolająca jest sytuacja dotycząca infrastruktury gazowej, w 2023 r. korzystało z niej niespełna 24,7% mieszkańców gminy Szydłowo. Wszystkie wskaźniki jednak wykazują tendencję wzrostową.

Tabela 7 Korzystający z instalacji w % ogółu ludności

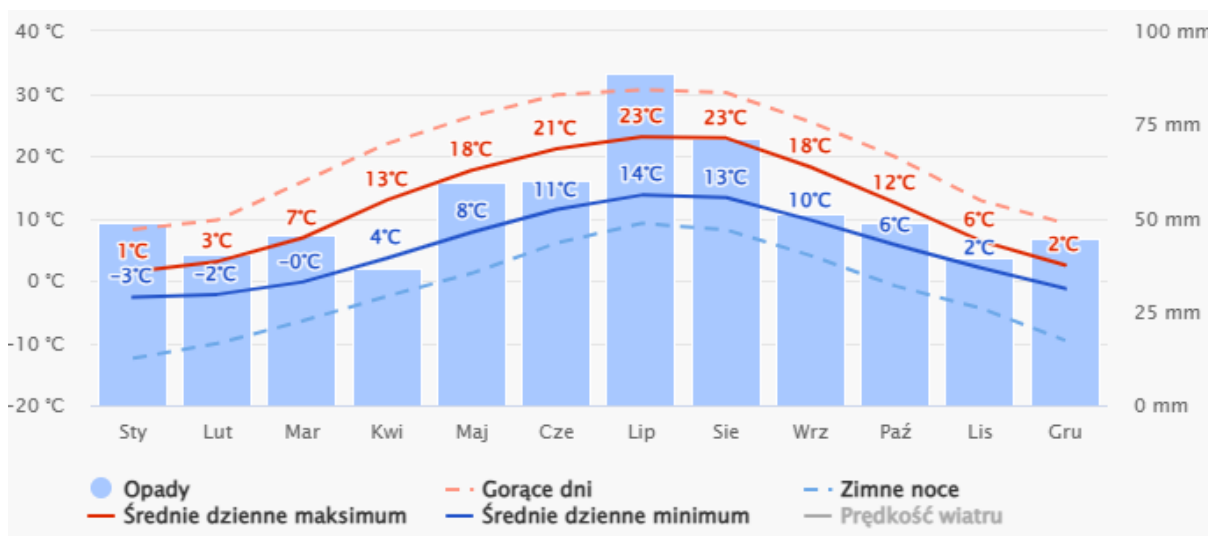
wskaźnik	2021	2022	2023
wodociąg	90,0	91,9	92,8
kanalizacja	60,3	61,2	61,6
gaz	23,9	24,2	24,7

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS.

5.9. Istniejący stan środowiska

5.3.1. Klimat

Gmina Szydłowo, zgodnie z regionalizacją rolniczo-klimatyczną wg W. Okołowicza i D. Martyn, znajduje się w obrębie zaliczanym do pomorskiej dzielnicy rolniczo-klimatycznej. Jest to klimat określany jako umiarkowany, ciepły, kształtowany przez oceaniczne masy powietrza ze średnimi wpływami Morza Bałtyckiego. Klimat ten charakteryzuje się chłodnym latem oraz łagodną ale dłuższą zimą. Średnioroczna suma opadów na obszarze gminy wynosi około 550 mm. Średnia długość okresu wegetacyjnego wynosi od 225 do 235 dni. Średnia temperatura powietrza w styczniu wynosi ok. -2°C, a w lipcu ok. 18°C, co przekłada się na średnią roczną temperaturę wynoszącą około 8°C. Na analizowanym obszarze dominują wiatry zachodnie oraz południowo-zachodnie⁹.

Rysunek 4. Średnie temperatury i opady występujące na terenie gminy Szydłowo.

Źródło: www.meteoblue.com

5.3.2. Jakość powietrza

Zgodnie z art. 89 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2024 r. poz. 54) oceny jakości powietrza i obserwacji zmian dokonuje się w ramach państwowego monitoringu środowiska. Podstawowym celem monitoringu jakości powietrza jest uzyskanie informacji

⁹ PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY SZYDŁOWO NA LATA 2021-2024 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2028

o poziomach stężeń substancji w powietrzu oraz wyników ocen jakości powietrza. W celu oceny jakości powietrza na terenie województwa wielkopolskiego wyznaczono 3 strefy:

- aglomeracja poznańska – kod strefy PL3001;
- miasto Kalisz – kod strefy PL 3002
- strefa wielkiewielkopolska – kod strefy PL3003, do której należy gmina Szydłowo.

Roczna ocena jakości powietrza, dokonywana przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, była prowadzona w odniesieniu do wszystkich substancji, dla których obowiązek taki wynika z rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 11 grudnia 2020 r. w sprawie dokonywania oceny poziomów substancji w powietrzu (Dz. U. z 2024 r. poz. 870). Są to równocześnie substancje, dla których w prawie krajowym (rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu) i w dyrektywach UE (2008/50/WE i 2004/107/WE) określono normatywne stężenia w postaci poziomów dopuszczalnych/docelowych/celu długoterminowego w powietrzu, ze względu na ochronę zdrowia ludzi i ochronę roślin.

Lista zanieczyszczeń, jakie należy uwzględnić w ocenie dokonywanej pod kątem spełnienia kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia ludzi, obejmuje 12 substancji:

- dwutlenek siarki SO₂,
- dwutlenek azotu NO₂,
- tlenek węgla CO,
- benzen C₆H₆,
- ozon O₃,
- pył PM₁₀,
- pył PM_{2.5},
- ołów Pb w PM₁₀,
- arsen As w PM₁₀,
- kadm Cd w PM₁₀,
- nikiel Ni w PM₁₀,
- benzo(a)piren B(a)P w PM₁₀.

W ocenach dokonywanych pod kątem spełnienia kryteriów odniesionych do ochrony roślin

uwzględnia się 3 substancje:

- dwutlenek siarki SO₂,
- tlenki azotu NO_x,
- ozon O₃.

Wynik oceny i klasyfikacji strefy dla danego zanieczyszczenia zależy od stężeń tego zanieczyszczenia występujących na terenie strefy - zwykle w rejonach o najwyższym stopniu zanieczyszczenia daną substancją. Uzyskany wynik przekłada się na określone wymagania w zakresie działań na rzecz poprawy jakości powietrza (w przypadku, gdy nie są spełnione odpowiednie kryteria) lub na rzecz utrzymania tej jakości (jeżeli spełnia ona przyjęte standardy).

Poniżej zestawiono klasy stref i wymagane działania w zależności od poziomów stężeń zanieczyszczenia uzyskanych w rocznej ocenie jakości powietrza:

- **Klasa A** - poziom stężeń zanieczyszczenia nie przekracza poziomu dopuszczalnego/docelowego,
- **Klasa C** - poziom stężeń zanieczyszczenia przekracza poziom dopuszczalny/docelowy,
- **Klasa D1** - poziom stężeń zanieczyszczenia nie przekracza poziomu celu długoterminowego (dotyczy tylko ozonu),
- **Klasa D2** - poziom stężeń zanieczyszczenia przekracza poziomu celu długoterminowego (dotyczy tylko ozonu).

Tabela 8. Klasyfikacja stref zanieczyszczeń powietrza w zależności od poziomów stężeń zanieczyszczenia uzyskanych w rocznej ocenie jakości powietrza.

Poziom stężeń	Zanieczyszczenie	Klasa strefy	Wymagane działania
W przypadku, gdy dla zanieczyszczenia określony jest poziom dopuszczalny			
nie przekracza poziomu dopuszczalnego	ochrona zdrowia ludzi: dwutlenek siarki SO ₂ , dwutlenek azotu NO ₂ , tlenek węgla CO, benzen C ₆ H ₆ , pył PM10, pył PM2.5 ołów Pb (zawartość w PM10) ochrona roślin: dwutlenek siarki SO ₂ tlenki azotu NO _x -	A	utrzymanie stężeń zanieczyszczenia poniżej poziomu dopuszczalnego oraz dążenie do utrzymania najlepszej jakości powietrza zgodnej ze zrównoważonym rozwojem
powyżej poziomu dopuszczalnego		C	- określenie obszarów przekroczeń poziomów dopuszczalnych, - opracowanie lub aktualizacja programu ochrony powietrza w celu osiągnięcia odpowiednich poziomów dopuszczalnych substancji w powietrzu, - kontrolowanie stężeń zanieczyszczenia na obszarach przekroczeń i prowadzenie działań mających na celu obniżenie stężeń przynajmniej do poziomów dopuszczalnych
W przypadku, gdy dla zanieczyszczenia określony jest poziom docelowy			
nie przekracza poziomu docelowego	ochrona zdrowia ludzi i ochrona roślin	A	utrzymanie stężeń zanieczyszczenia w powietrzu poniżej poziomu docelowego

Poziom stężenie	Zanieczyszczenie	Klasa strefy	Wymagane działania
powyżej poziomu docelowego	ozon O ₃ ochrona zdrowia ludzi arsen As (zawartość w PM10), kadm Cd (zawartość w PM10), nikiel Ni (zawartość w PM10), benzo(a)piren B(a)P (zawartość w PM10)	C	- dążenie do osiągnięcia poziomu docelowego substancji w określonym czasie za pomocą ekonomicznie uzasadnionych działań technicznych i technologicznych - określenie obszarów przekroczeń poziomów docelowych - opracowanie lub aktualizacja programu ochrony powietrza, w celu osiągnięcia odpowiednich poziomów docelowych w powietrzu
W przypadku, gdy dla ozonu określony jest poziom celu długoterminowego			
poniżej poziomu celu długoterminowego	ochrona zdrowia ludzi i ochrona roślin	D1	utrzymanie stężeń zanieczyszczenia w powietrzu poniżej poziomu celu długoterminowego
powyżej poziomu celu długoterminowego	ozon O ₃	D2	- dążenie do osiągnięcia poziomu celu długoterminowego do 2020 r.

* z uwzględnieniem dozwolonych częstości przekroczeń określonych w rozporządzeniu MŚ w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu.

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim raport wojewódzki za rok 2022

Roczna ocena została wykonana zgodnie z obowiązującymi zasadami, bazującymi na przepisach prawnych. Zgodnie z art. 89 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2024 r. poz. 54) Główny Inspektor Ochrony Środowiska dokonuje oceny poziomów substancji w powietrzu w danej strefie za rok poprzedni, a następnie dokonuje klasyfikacji stref, dla każdej substancji odrębnie, według określonych kryteriów.

W 2023 r. w ramach systemu PMŚ na terenie województwa wielkopolskiego funkcjonowało ogółem 17 stacji pomiarowych. Na terenie gminy Szydłowo w 2023 roku nie znajdował się żaden punkt pomiarowy.

Tabela 9. Wynikowe klasy dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej za lata 2021-2023 rok dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia.

Strefa wielkopolska	Symbol klasy wynikowej											
	SO ₂	NO ₂	CO	C ₆ H ₆	O ₃ ¹⁾	PM10	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P	PM2,5 ²⁾
2021	A	A	A	A	A	C	A	A	A	A	C	C1
2022	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	C	A1
2023	A	A	A	A	A	A	A	A	A	A	C	A1

1) Dla ozonu – poziom celu długoterminowego, strefa uzyskała klasę D2

2) Dla pyłu PM2,5 – poziom dopuszczalny I faza, strefa uzyskała klasę A

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim, raport wojewódzki za rok 2023, Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim, raport wojewódzki za rok 2022, Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim, raport wojewódzki za rok 2021

Na podstawie klasyfikacji strefy wielkopolskiej za rok 2021 stwierdzono:

- strefa wielkopolska została zakwalifikowana do klasy C ze względu na przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10,

- strefa wielkopolska została zakwalifikowana do klasy C1 ze względu na przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM_{2,5} faza II,
- strefa wielkopolska została zakwalifikowana do klasy C ze względu na przekroczenie poziomu docelowego benzo(a)pirenu.

Na podstawie klasyfikacji strefy wielkopolskiej za rok 2022 i 2023 stwierdzono:

- strefa wielkopolska została zakwalifikowana do klasy C ze względu na przekroczenie poziomu docelowego benzo(a)pirenu.

Na przeważającym obszarze województwa wielkopolskiego w ostatnich latach występuje niski poziom zanieczyszczenia powietrza dla większości substancji. Największym problemem w skali województwa wielkopolskiego są wysokie stężenia benzo(a)pirenu zawartego w pyłe zawieszonym PM₁₀. Podobnie jak w latach poprzednich, wysokie wartości stężeń tego zanieczyszczenia rejestrowano w okresach grzewczych. Przekroczenie poziomu docelowego B(a)P zarejestrowały w 2023 r. 3 stacje pomiarowe w województwie, jednakże szacuje się, że problem ten dotyczy większej liczby gmin województwa wielkopolskiego. Jako główną przyczynę przekroczeń wskazuje się „niską” emisję pochodzącą z indywidualnego ogrzewania budynków. W ostatnim dziesięcioleciu można zauważyć stopniową poprawę jakości powietrza pod względem poziomu zanieczyszczenia pyłem. W sezonie letnim rejestrowany jest wzrost stężeń ozonu, spowodowany obecnością w atmosferze jego prekursorów oraz w dużej mierze warunkami meteorologicznymi¹⁰.

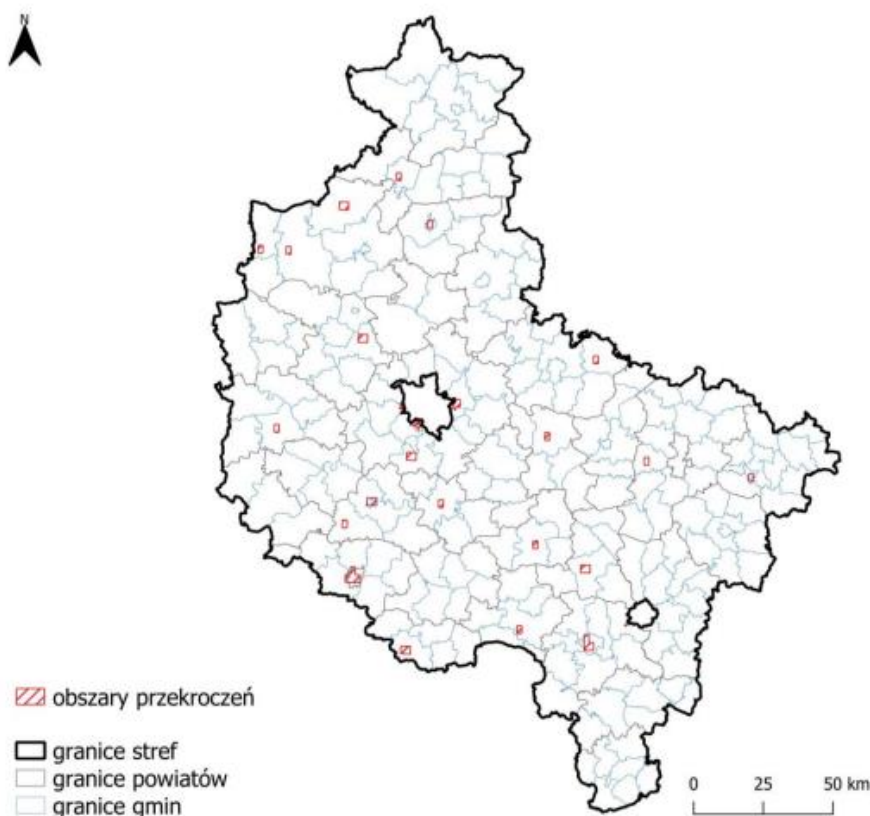
Tabela 10. Klasy dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej za lata 2020-2022 rok dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin.

Strefa wielkopolska	Symbol klasy wynikowej		
	SO ₂	NO _x	O ₃ ¹⁾
2021	A	A	A
2022	A	A	A
2023	A	A	A

¹⁾Dla ozonu wg poziomu celu długoterminowego, strefa wielkopolska otrzymała klasę D2

źródło: *Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim raport wojewódzki za rok 2023, Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim raport wojewódzki za rok 2022, Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim raport wojewódzki za rok 2021*

¹⁰ Źródło: *Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim. Raport wojewódzki za rok 2023*

Rysunek 20. Zasięg obszarów przekroczeń poziomu docelowego B(a)P w pyłe zawieszonym PM10, określonego ze względu na ochronę zdrowia ludzi w województwie wielkopolskim w 2023 roku.

źródło: *Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim raport wojewódzki za rok 2023*

W „Programie ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej”, przyjętym uchwałą Nr XXI/391/20 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 13 lipca 2020 r. w sprawie określenia Programu ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego z 2020 r. poz. 5954), wskazano następujące działania naprawcze w strefie wielkopolskiej:

- Ograniczenie emisji z ogrzewania indywidualnego w komunalnym zasobie mieszkaniowym i budynkach użyteczności publicznej w gminach strefy wielkopolskiej;
- Zachęty finansowe na modernizację budynków mieszkalnych oraz na wymianę kotłów, pieców i palenisk w gminach strefy wielkopolskiej;
- Inwentaryzacja źródeł ogrzewania indywidualnego na terenie gmin;
- Kontrola realizacji uchwały ograniczającej stosowanie paliw stałych;
- Termomodernizacja budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej;
- Obniżenie emisji komunikacyjnej poprzez regularne utrzymywanie czystości ulic oraz zakaz używania spalinowych i elektrycznych dmuchaw do liści w gminach miejskich i miastach w gminach miejsko-wiejskich;
- Ochrona i zwiększanie udziału zieleni w przestrzeni gmin miejskich strefy wielkopolskiej;

- Edukacja ekologiczna;
- Zapisy w planach zagospodarowania przestrzennego.

Przewiduje się, że realizacja powyższych zapisów będzie mieć pozytywny wpływ na poprawę jakości powietrza w gminie. Przede wszystkim największe znaczenie ma termomodernizacja budynków. Zalecana jest wymiana źródeł energii cieplnej zasilanych paliwami nieodnawialnymi na urządzenia o mniejszym stopniu negatywnego oddziaływania na środowisko, w tym zastosowanie odnawialnych źródeł energii.

5.3.3. Wody

Wody powierzchniowe

Gmina Szydłowo pod względem hydrograficznym należy do regionu wodnego Noteci wchodzącego w skład obszaru dorzecza Odry. Wody powierzchniowe na tym terenie zajmują obszar 244 ha, co stanowi 0,92% ogólnej powierzchni gminy. Dominująca część obszaru gminy należy do zlewni Gwdy, prawostronnego dopływu rzeki Noteci. Najbardziej rozwinięta sieć rzeczna znajduje się w północno-wschodniej części gminy, gdzie przepływają takie rzeki jak m.in. Gwda, Rurzyca, Piława, Dobrzyca, Ruda (Piła) i Głomia. Na terenie analizowanej jednostki występuje również kilka naturalnych zbiorników wodnych, z których największymi są: Jezioro Skrzatusz o powierzchni całkowitej 11,88 ha oraz Jezioro Łachotka o powierzchni całkowitej 39,62 ha. Oprócz jezior na obszarze gminy występują liczne niewielkie zbiorniki wodne.

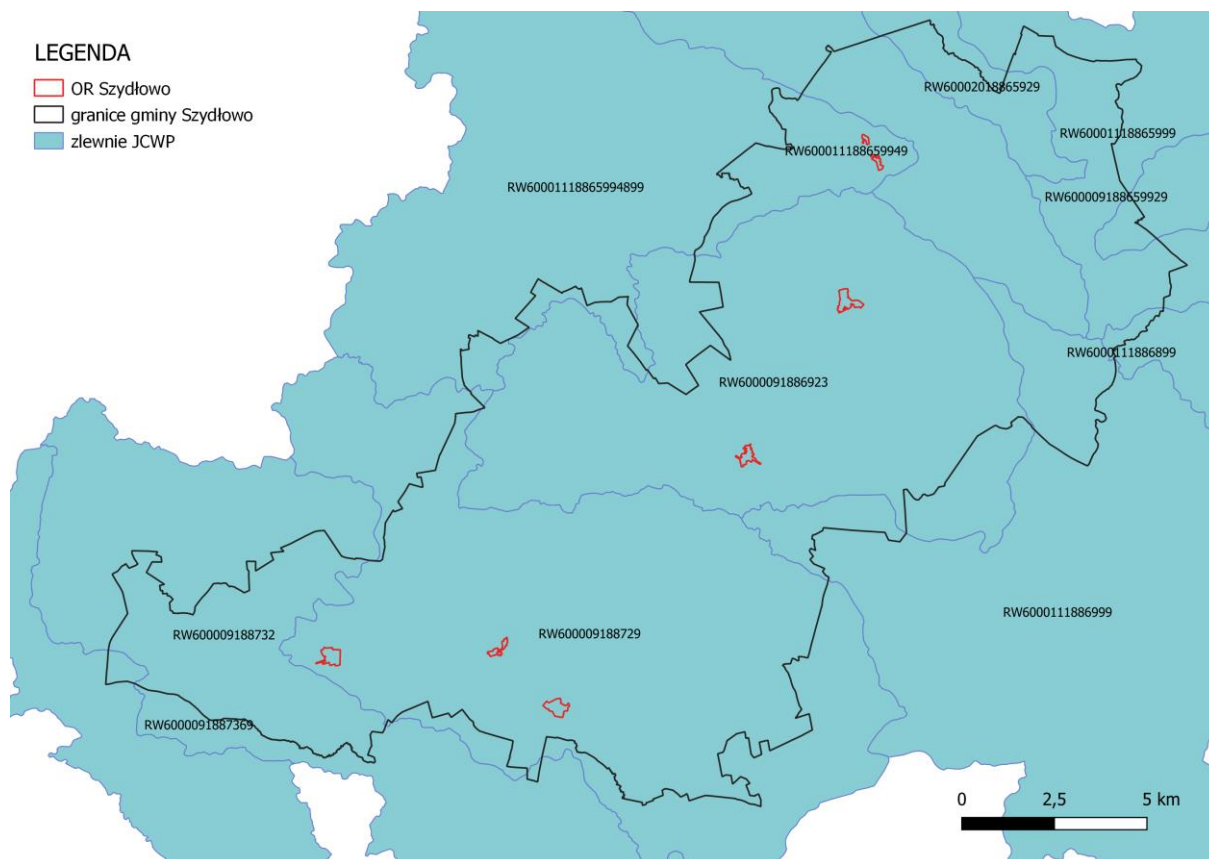
Tabela 11. Charakterystyka JCWP zlokalizowanych na terenie Gminy Szydłowo

Kod JCWP	Nazwa	Typologia/status
RW600009188732	Łomnica	Potok lub strumień nizinny/silnie zmieniona część wód
RW600009188729	Krępica	Potok lub strumień nizinny/silnie zmieniona część wód
RW6000091887369	Trzcinica	Potok lub strumień nizinny/naturalna część wód
RW6000111886999	Gwda od Piławy do ujścia	Rzeka nizinna/naturalna część wód
RW600011188659949	Piława od zb. Nadarzyckiego do ujścia	Rzeka nizinna/naturalna część wód
RW6000091886923	Ruda	Potok lub strumień nizinny/naturalna część wód
RW60001118865994899	Dobrzyca od Świerczyńca do ujścia	Rzeka nizinna/naturalna część wód
RW60002018865929	Rurzyca	Rzeka w systemie rzeczno-jeziorowym Pojezierzy Łososiowa/naturalna część wód
RW6000111886899	Głomia od Dopływu z jez. Zaleskiego do ujścia	Rzeka nizinna/naturalna część wód

RW60001118865999	Gwda od zb. Ptusza do Piławy	Rzeka nizinna/naturalna część wód
RW600009188659929	Pękawnica	Potok lub strumień nizinny/naturalna część wód

Źródło: opracowanie własne na podstawie <http://karty.apgw.gov.pl:4200/informacje>.

Rysunek 21. Zlewnie JCWP na terenie gminy Szydłowo.

Źródło: opracowanie własne

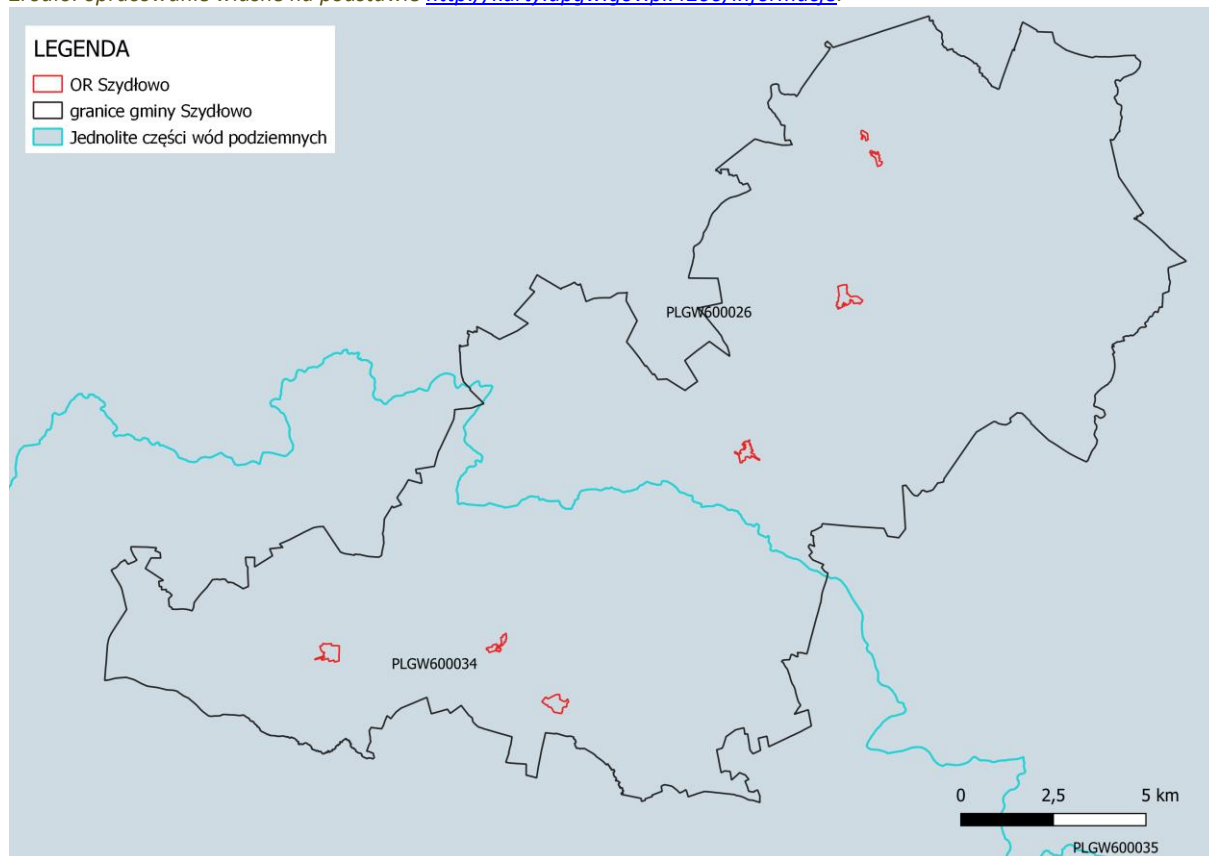
Wody podziemne

Zgodnie z definicją zawartą w Ramowej Dyrektywie Wodnej (2000/60/WE (RDW) z dnia 23 października 2000 r., jednolite części wód podziemnych (dalej JCWPd) obejmują wody podziemne, które występują w warstwach wodonośnych o porowatości i przepuszczalności, umożliwiającą pobór znaczący w zaopatrzeniu ludności w wodę lub przepływ o natężeniu znaczącym dla kształtowania pożądanego stanu wód powierzchniowych i ekosystemów lądowych. Według podziału Polski na 172 JCWPd, teren analizowanej jednostki leży na obszarze dwóch jednolitych części wód podziemnych. Jest to obejmująca północną część gminy JCWPd nr 26 (PLGW600026) i obejmująca południową część nr 34 (PLGW600034).

Tabela 12 Charakterystyka JCWPd zlokalizowanych na terenie Gminy Szydłowo

Kod JCWPd	Stan ogólny	Ocena stanu chemicznego	Ocena stanu ilościowego	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego
GW600026	Dobry	Dobry	Dobry	Niezagrożona
GW600034	Dobry	Dobry	Dobry	Niezagrożona

Źródło: opracowanie własne na podstawie <http://karty.apgw.gov.pl:4200/informacje>.

Rysunek 22. Jednolite części wód podziemnych na terenie gminy Szydłowo

Źródło: opracowanie własne

Na terenie gminy Szydłowo występują Główne Zbiorniki Wód Podziemnych: GZWP nr 125 Wałcz-Piła, GZWP nr 127 Subzbiornik Złotów-piła-Strzelce Krajeńskie, GZWP nr 138 Pradolina Toruń-Eberswalde

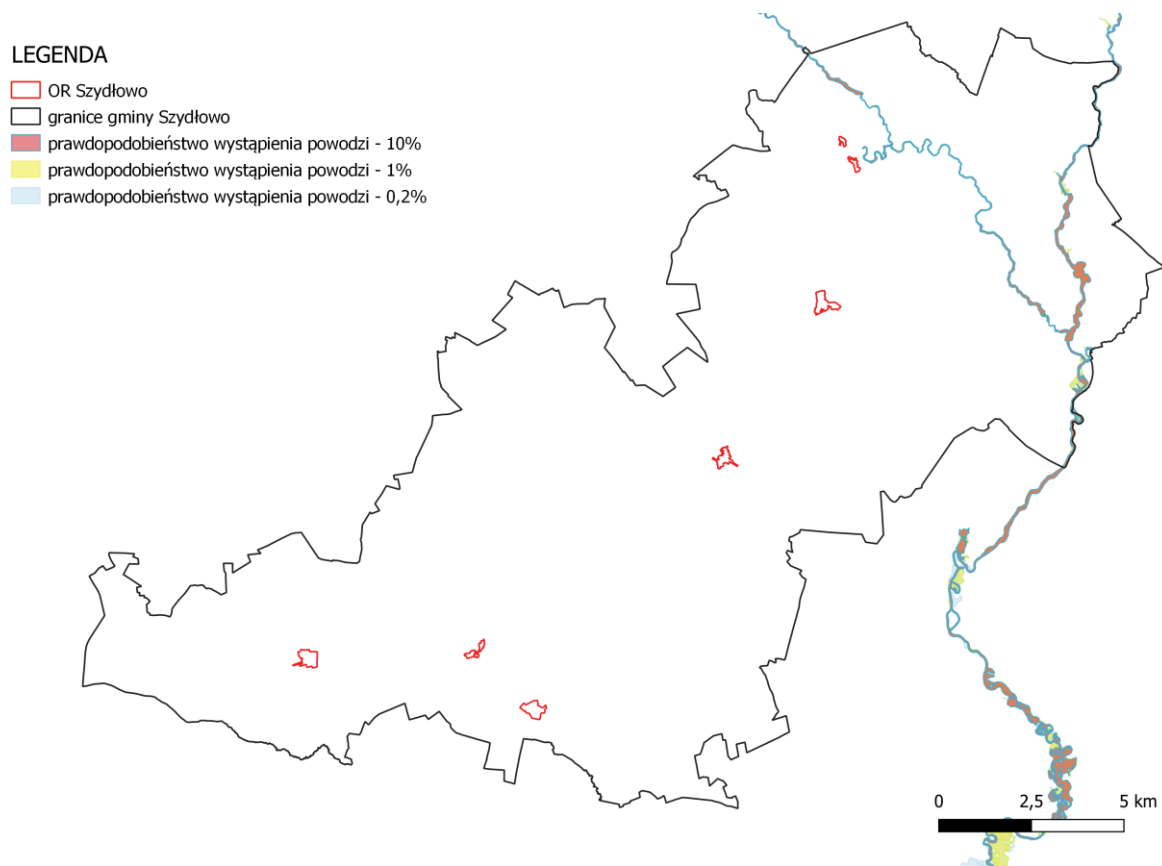

Rysunek 23. Główne zbiorniki wód podziemnych.

Źródło: opracowanie własne

Zagrożenie powodzią

Na poniższym rysunku przedstawiono fragmenty mapy zagrożenia powodziowego dla Gminy Szydłowo.

Rysunek 24. Zagrożenie powodzią na terenie gminy Szydłowo.
Źródło: opracowanie własne

Zagrożenie suszą

Gmina Szydłowo narażona jest na występowanie suszy, co obrazuje poniższy rysunek z podziałem.

Rysunek 25. Zagrożenie suszą na terenie gminy Szydłowo.

Źródło: opracowanie własne

Państwowy Monitoring Środowiska (PMŚ)

Obowiązek badania i oceny jakości wód powierzchniowych w ramach państwowego monitoringu środowiska (PMŚ) wynika z art. 349 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne. Zgodnie z ust. 3 tego artykułu, badania jakości wód powierzchniowych w zakresie elementów biologicznych, fizykochemicznych, chemicznych (w tym substancji priorytetowych w matrycy będącej wodą) należą do kompetencji inspekcji ochrony środowiska. W zakresie obowiązków leży również prowadzenie obserwacji elementów hydromorfologicznych na potrzeby oceny stanu ekologicznego. Stan ichtiofauny jako jednego z biologicznych elementów jakości wód jest badany przez wykonawców zewnętrznych, a jego ocena jest przekazywana do GIOŚ. Badania substancji priorytetowych, dla których określono środowiskowe normy jakości we florze i faunie, są zlecane przez GIOŚ. Zgodnie z ustawą – Prawo wodne, realizacja monitoringu wód powierzchniowych ma na celu m.in. pozyskanie informacji o stanie wód powierzchniowych na potrzeby planowania w gospodarowaniu wodami i oceny osiągnięcia celów środowiskowych przypisanych jednolitym częściom wód powierzchniowych, czyli oddzielnym i znaczącym elementom wód powierzchniowych, takim jak: jezioro lub inny naturalny zbiornik wodny; sztuczny zbiornik wodny; struga, strumień, potok, rzeka, kanał lub ich części; morskie wody wewnętrzne, wody przejściowe lub wody przybrzeżne. Podstawę prawną dokonanej klasyfikacji

stanu wód stanowi Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 25.06.2021 r. w sprawie klasyfikacji stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego oraz sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych, a także środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz.U. z 2021 r. poz. 1475). Ocena stanu na podstawie oceny stanu GIOŚ 2014-2019 i oceny eksperckiej (wg klasyfikacji obowiązującej od 1 stycznia 2022 r.)

Tabela 13. Ocena stanu JCWP będących w zasięgu Gminy Szydłowo

Kod JCWP	Nazwa	Stan ogólny	Stan ekologiczny i chemiczny
RW600009188732	Łomnica	Zły	Słaby potencjał ekologiczny/ stan chemiczny poniżej dobrego
RW600009188729	Krępica	Zły	Dobry potencjał ekologiczny/ stan chemiczny poniżej dobrego
RW6000091887369	Trzcinica	Zły	Umiarkowany stan ekologiczny/ stan chemiczny poniżej dobrego
RW6000111886999	Gwda od Piławy do ujścia	Zły	Umiarkowany stan ekologiczny/ stan chemiczny poniżej dobrego
RW600011188659949	Piława od zb. Nadarzyckiego do ujścia	Zły	Dobry stan ekologiczny/ stan chemiczny poniżej dobrego
RW6000091886923	Ruda	Zły	Słaby stan ekologiczny/ stan chemiczny poniżej dobrego
RW60001118865994899	Dobrzyca od Świerczyńca do ujścia	-	Dobry stan ekologiczny
RW60002018865929	Rurzyca	Zły	Dobry stan ekologiczny/ stan chemiczny poniżej dobrego
RW6000111886899	Głomia od Dopływu z jez. Zaleskiego do ujścia	Zły	Umiarkowany stan ekologiczny/ stan chemiczny poniżej dobrego
RW60001118865999	Gwda od zb. Ptusza do Piławy	Zły	Umiarkowany stan ekologiczny/ stan chemiczny poniżej dobrego
RW600009188659929	Pękawnica	Zły	Zły stan ekologiczny, stan chemiczny poniżej dobrego

Źródło: opracowanie własne na podstawie <http://karty.apgw.gov.pl:4200/informacje>.

5.3.4. Hałas

➤ Stan wyjściowy i źródła hałasu

Hałas definiuje się jako wszystkie niepożądane, nieprzyjemne, dokuczliwe lub szkodliwe drgania mechaniczne ośrodka sprężystego oddziałujące na organizm ludzki. Zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2024 poz. 54), podstawowe pojęcia z zakresu ochrony przed hałasem są następujące:

- emisja – wprowadzane bezpośrednio lub pośrednio energie do powietrza, wody lub ziemi, związane z działalnością człowieka (takie jak hałas czy wibracje),
- hałas – dźwięki o częstotliwościach od 16 Hz do 16.000 Hz,
- poziom hałasu – równoważny poziom dźwięku A wyrażony w decybelach (dB).

Państwowy Monitoring Środowiska (PMS)

Oceny stanu akustycznego środowiska i obserwacji zmian dokonuje się w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, zgodnie z art. 117 ustawy Prawo ochrony środowiska. W rozumieniu ustawy ochrona przed hałasem polega na zapewnieniu jak najlepszego stanu akustycznego środowiska, w szczególności na utrzymaniu poziomu hałasu poniżej dopuszczalnego lub co najmniej na tym poziomie, oraz zmniejszeniu poziomu hałasu co najmniej do dopuszczalnego, gdy nie jest on dotrzymany.

W związku ze stwierdzoną uciążliwością akustyczną hałasów komunikacyjnych Państwowy Zakład Higieny opracował skalę subiektywnej uciążliwości zewnętrznych tego rodzaju hałasów.

Zgodnie z dokonaną klasyfikacją uciążliwość hałasów komunikacyjnych zależy od wartości poziomu równoważnego L_{Aeq} i wynosi odpowiednio:

- mała uciążliwość $L_{Aeq} < 52$ dB
- średnia uciążliwość 52 dB $< L_{Aeq} < 62$ dB
- duża uciążliwość 63 dB $< L_{Aeq} < 70$ dB
- bardzo duża uciążliwość $L_{Aeq} > 70$ dB

Kryteria dopuszczalności hałasu drogowego określa Obwieszczenie Ministra Środowiska z dnia 15 października 2013 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. 2014 poz. 112). Dla rodzajów terenu, wyróżnionych ze względu na sposób zagospodarowania i pełnione funkcje (tj. tereny zabudowy mieszkaniowej, tereny szpitali, szkoły, tereny rekreacyjno – wypoczynkowe i uzdrowiska), ustalono dopuszczalny równoważny poziom hałasu L_{AeqD} w porze dziennej i L_{AeqN} w porze nocnej. Podstawą określenia dopuszczalnej wartości poziomu równoważnego hałasu dla danego terenu jest zaklasyfikowanie go do określonej kategorii, o wyborze której decyduje sposób jego zagospodarowania. Dla hałasu drogowego, dopuszczalne wartości poziomów hałasu wynoszą w porze dziennej – w zależności od funkcji terenu – od 50 do 65 dB, w porze nocnej 45–56 dB. Dopuszczalne poziomy hałasu, w zależności od przeznaczenia terenu, zestawiono w tabeli.

Poziomy dopuszczalne zostały określone dla dwóch grup wskaźników mających zastosowanie:

- w prowadzeniu długookresowej polityki w zakresie ochrony środowiska przed hałasem, w szczególności do sporządzania strategicznych map hałasu oraz programów ochrony środowiska przed hałasem:
  - L_{DWN} – długookresowy średni poziom dźwięku A wyrażony w decybelach [dB], wyznaczony w ciągu wszystkich dób w roku, z uwzględnieniem pory dnia od godz. 6.00 – 18.00, pory wieczoru od godz. 18.00 – 22.00 oraz pory nocy od godz. 22.00 – 6.00;
  - L_N – długookresowy średni poziom dźwięku A wyrażony w decybelach [dB], wyznaczony w ciągu wszystkich pór nocy w roku od godz. 22.00-6.00,
- do ustalania i kontroli warunków korzystania ze środowiska w odniesieniu do jednej doby:
  - L_{AeqD} jest to równoważny poziom dźwięku A dla pory dnia, rozumianej jako przedział czasu od godz. 6.00 – 22.00,
  - L_{AeqN} – równoważny poziom dźwięku A dla pory nocy, rozumianej jako przedział czasu od godz. 22.00 – 6.00.

Tabela 14. Dopuszczalne poziomy hałasu w zależności od przeznaczenia terenu.

Przeznaczenie terenu	Dopuszczalny poziom hałasu w dB			
	Drogi lub linie kolejowe*		Pozostałe obiekty i działalność będąca źródłem hałasu	
	L_{AeqD}	L_{AeqN}	L_{AeqD}	L_{AeqN}
a) Obszary A ochrony uzdrowiskowej b) Tereny szpitali poza miastem	50	45	45	40
a) Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej b) Tereny zabudowy związanej ze stałym lub wielogodzinnym pobytem dzieci i młodzieży** c) Tereny domów opieki d) Tereny szpitali w miastach	61	56	50	40
a) Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i zamieszkania zbiorowego b) Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z usługami rzemieślniczymi c) Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe poza miastem d) Tereny zabudowy zagrodowej	65	56	55	45
Tereny w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców ***	68	60	55	45

gdzie:

* Wartości określone dla dróg i linii kolejowych stosuje się także dla torowisk tramwajowych poza pasem drogowym i kolei linowych.

** W przypadku niewykorzystywania tych terenów, zgodnie z ich funkcją, w porze nocy, nie obowiązuje na nich dopuszczalny poziom hałasu w porze nocy.

*** Strefa śródmiejska miast powyżej 100 tys. mieszkańców to teren zwartej zabudowy mieszkaniowej z koncentracją obiektów administracyjnych, handlowych i usługowych. W przypadku miast, w których występują dzielnice o liczbie

mieszkańców powyżej 100 tys., można wyznaczyć w tych dzielnicach strefę śródmiejską, jeżeli charakteryzuje się ona zwartą zabudową mieszkaniową z koncentracją obiektów administracyjnych, handlowych i usługowych

Źródło: Obwieszczenie Ministra Środowiska z dnia 15 października 2013 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. 2014 poz. 112)

W ostatnich latach na terenie gminy Szydłowo nie prowadzono pomiarów hałasu drogowego i kolejowego w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska.

5.3.5. Gleby

Obszar gminy Szydłowo pokrywają następujące klasy gruntów ornych:

- Klasa IIIa – 1,47% (gleby orne dobre),
- Klasa IIIb – 14,75% (gleby orne średnio dobre),
- Klasa IVa – 39,22% (gleby orne średniej jakości, lepsze),
- Klasa IVb – 24,41% (gleby orne średniej jakości, gorsze),
- Klasa V – 14,89% (gleby orne słabe),
- Klasa VI – 5,26% (gleby orne najłabsze).

BADANIA MONITORINGOWE GLEB

Monitoring chemizmu gleb gruntów ornych Polski w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska prowadzi Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach – Państwowy Instytut Badawczy, na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska. Celem programu jest ocena stanu zanieczyszczenia i zmian właściwości gleb w wymiarze czasowym i przestrzennym. Obowiązek prowadzenia badań wynika z zapisów krajowych aktów prawnych m.in. ustawy Prawo Ochrony Środowiska (Dz.U. z 2020 r. poz. 1219 z późn. zm.). Na terenie gminy Szydłowo nie jest zlokalizowany żaden stały punkt pomiarowokontrolny, w związku z czym, analizowana jednostka nie jest objęta monitoringiem chemizmu gleb ornych realizowanych w ramach obowiązującego Państwowego Monitoringu Środowiska.

Zgodnie z GEOSERWISEM GDOŚ, na terenie gminy nie występują szkody w środowisku, ale występują historyczne zanieczyszczenia powierzchni ziemi:

1. Komponent: powierzchnia ziemi; Substancje: Suma węglowodorów C12-C35, składników frakcji oleju; Status: zakończone działania zapobiegawcze lub naprawcze
2. Komponent: powierzchnia ziemi; woda; Status: postępowanie zawieszono

5.3.6. Zasoby przyrodnicze

Na terenie gminy Szydłowo występują następujące formy ochrony przyrody:

- Obszary Natura 2000:

- Dolina Rurzycy
- Ostoja Pilska
- Puszcza nad Gwdą
- Obszar Chronionego Krajobrazu:
  - Pojezierze Wałeckie i Dolina Gwdy (woj. wielkopolskie);
- Rezerваты Przyrody:
  - Kuźnik,
  - Smolary,
  - Wielkopolska Dolina Rurzycy
- Zespół przyrodniczo-krajobrazowy:
  - Góra Dąbrowa
- 3 użytki ekologiczne;
- 27 pomników przyrody;

Na obszarze rewitalizowanym występuje Obszar Chronionego Krajobrazu: Pojezierze Wałeckie i Dolina Gwdy (woj. wielkopolskie), znikomy fragment Obszaru Natura 2000 Puszcza nad Gwdą oraz kilka pomników przyrody.

Obszary Natura 2000

Nazwa: Dolina Rurzycy

- Kod obszaru: PLH300017
- Rodzaj ochrony: Dyrektywa siedliskowa
- Data wyznaczenia przez KE: 2009-02-13
- Data wyznaczenia w Polsce: 2021-12-08
- Status: specjalny obszar ochrony siedlisk
- Powierzchnia [ha]: 1766,0400
- Dane aktu prawnego o utworzeniu, ustanowieniu lub wyznaczeniu: Decyzja Komisji z dnia 12 grudnia 2008 r. przyjmująca na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG drugi zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2008) 8039) (2009/93/WE)
- Czy ustanowiono dokument planistyczny? Tak:
  - Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu; Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 23 czerwca 2014 r. w sprawie

ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Rurzyca PLH300017

- Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu; Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z dnia 28 marca 2018 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Rurzyca PLH300017

Obszar Natura 2000 obejmuje dolinę rzeki Rurzyca, wraz z przylegającymi do niej niewielkimi fragmentami kompleksów leśnych, począwszy od jaru ze źródłiskami na północny-zachód od Jeziora Krępsko Małe, z którego rzeka bierze swój początek, po odcinek rzeki leżący na północny-wschód od miejscowości Zabrodzie. Dolina wcinając się w otaczającą równinę sandrową, tworzy strome stoki o deniwelacji sięgającej ponad dwudziestu metrów. Charakteryzuje się ona dużym zalesieniem z przeważającym udziałem lasów sosnowych, ustępujących w niżej położonych partiach doliny i na obszarach źródłiskowych olsom, łęgom oraz torfowiskom. W południowo-zachodniej części, ostoja obejmuje rejon zarastającego jeziora Żabie, wraz z szerszą równiną akumulacyjną usytuowane w naturalnej odnodze doliny. Obszar leży prawie całkowicie w obrębie zlewni rzeki Rurzyca stanowiącej prawostronny dopływ rzeki Gwdy, do której uchodzi w rejonie miejscowości Krępsko. Jedynie niewielkie fragmenty obszaru po stronie zachodniej przynależą do dorzecza Pilicy.

Nazwa: Ostoja Pilska

- Kod obszaru: PLH300045
- Rodzaj ochrony: Dyrektywa siedliskowa
- Data wyznaczenia przez KE: 2011-02-08
- Data wyznaczenia w Polsce: 2023-11-08
- Status: specjalny obszar ochrony siedlisk
- Powierzchnia [ha]: 3272,1900
- Dane aktu prawnego o utworzeniu, ustanowieniu lub wyznaczeniu: Decyzja Komisji z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2010) 9669) (2011/64/UE)
- Czy ustanowiono dokument planistyczny? Tak:
  - Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 18 stycznia 2023 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Pilska PLH300045

Ostoja Pilska pod względem liczby typów siedlisk Natura 2000, stanowi jeden z bogatszych obszarów Wielkopolski i szerzej Zachodniej Polski. Licznie reprezentowane są rzadkie i zagrożone w skali regionu i kraju gatunki roślin, zwierząt i innych królestw świata żywego, w tym wiele podlegających ochronie prawnej oraz rzadkie i zagrożone wymarciem w regionie i kraju zbiorowiska roślinne.

Nazwa: Puszcza nad Gwdą

- Kod obszaru: PLB300012
- Rodzaj ochrony: Dyrektywa ptasia
- Data wyznaczenia w Polsce: 2007-10-13
- Status: obszar specjalnej ochrony ptaków
- Uwagi: Obszar wyznaczony w 2007 r. nowelizacją rozporządzenia z 2004 r. Obecnie obowiązującym aktem wyznaczającym obszar jest rozporządzenie z 2011 r.
- Powierzchnia [ha]: 77678,9000
- Dane aktu prawnego o utworzeniu, ustanowieniu lub wyznaczeniu: Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 5 września 2007 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000
- Czy ustanowiono dokument planistyczny? Tak
  - Zarządzenie Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 21 kwietnia 2015 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Puszcza nad Gwdą PLB300012
  - Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 9 czerwca 2017 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Puszcza nad Gwdą PLB300012

Ostoja ptaków o znaczeniu międzynarodowym (IBA PL018). Występuje tu co najmniej 31 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy 2009/147/WE z 30 listopada 2009 w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (Dyrektywy Ptasiej), z czego co najmniej 25 gatunków zaliczanych jest do lęgowych lub prawdopodobnie lęgowych. Występuje tu również 10 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi Zwierząt (PCK). Bardzo ważna ostoja lęgowa lelka, lerki i włochatki. W okresie lęgowym obszar zasiedla co najmniej 1% populacji krajowej (C3 i C6) następujących gatunków ptaków: gągoł, nurogęś, włochatka (PCK), kania czarna (PCK), kania ruda (PCK), lelek, lerka, puchacz (PCK), rybołów (PCK), zimorodek. Rozległy zwarty kompleks leśny z dobrze zachowanymi naturalnymi zbiorowiskami wodno-błotnymi; stanowiska rzadkich i zagrożonych gatunków zwierząt i roślin naczyniowych. Bogata flora mszaków i roślin naczyniowych. Na terenie obszaru okresowo bytuje jedno z 5 wolnożyjących w Polsce stad żubrów, mających główną ostoję w sąsiadującym specjalnym obszarze ochrony siedlisk Mirosławiec PLH

320045. Ze względu na dużą ilość rzek i źródeł obszar ważny dla występowania i rozrodu ryb. Czyste nizinne rzeki – dopływy Gwdy (Płytnica, Rurzyca i Piława) o charakterze „pstrągowym”. Cenne lasy liściaste (głównie buczyny), z licznymi oczkami wytopiskowymi w okolicach Wałcza (Bukowina).

Obszar Chronionego Krajobrazu

Nazwa: Pojezierze Wałeckie i Dolina Gwdy (woj. wielkopolskie)

- Data wyznaczenia: 1989-07-01
- Powierzchnia [ha]: 58375,0000
- Dane aktu prawnego o utworzeniu, ustanowieniu lub wyznaczeniu; Uchwała Nr IX/56/89 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Pile z dnia 31 maja 1989 r. w sprawie ustanowienia obszarów chronionego krajobrazu w województwie pilskim
- Czy obowiązuje ochrona na podstawie prawa międzynarodowego? Nie
- Opis wartości przyrodniczej i krajobrazowej: Wielkie bogactwo walorów krajobrazowych stanowią: urozmaiconą rzeźbę terenu z rozległymi kompleksami leśnymi, malowniczo głęboko wcięte doliny licznych rzek, moreny czołowe i doliny rynnowe z licznymi jeziorami, miejsca lęgowe i ostoje rzadkich i ginących zwierząt, m.in. trzcza nurogęsi, orla bielika, orlika krzykliwego, żubra i bobra, oraz miejsca zlotów i przelotów żurawi, gęsi i kaczek. Obszar Wyróżnia się znaczną ilością obiektów objętych różnymi formami ochrony. Często spotykane są pomniki przyrody, wśród których wyróżniają się buki nad jez. Wielki Bytyń, stanowiące osobliwość natury.

Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe

Nazwa: Góra Dąbrowa

Data wyznaczenia: 2010-11-23

Powierzchnia [ha]: 170,93

Dane aktu prawnego o utworzeniu, ustanowieniu lub wyznaczeniu: UCHWAŁA Nr XLIV/311/10 Rady Gminy Szydłowo z dnia 3 września 2010 r. w sprawie ustanowienia zespołu przyrodniczo-krajobrazowego pod nazwą "Góra Dąbrowa"

Opis celów ochrony: Zespół przyrodniczo - krajobrazowy " Góra Dąbrowa" ustanawia się w celu:

- 1) ochrony krajobrazu naturalnego i kulturowego;
- 2) zachowania walorów historycznych, widokowych, przyrodniczych i estetycznych;
- 3) zapobieganiu trwałym zniekształceniom i zmianom ukształtowania powierzchni ziemi;
- 4) zachowaniu rolniczo-leśnego charakteru obszaru przy jednoczesnym umożliwieniu rozwoju funkcji pielgrzymkowych i turystycznych

Rezerwaty przyrody:

Nazwa: Kuźnik

- Data uznania: 1959-11-18
- Powierzchnia [ha]: 96,0000
- Rodzaj rezerwatu: krajobrazowy
- Typ rezerwatu: krajobrazów
- Podtyp rezerwatu: krajobrazów naturalnych
- Typ ekosystemu: różnych ekosystemów
- Podtyp ekosystemu: lasów i wód
- Dane aktu prawnego o utworzeniu, ustanowieniu lub wyznaczeniu: Zarządzenie Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 31 października 1959 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody
- Czy obowiązuje plan ochrony? Tak
  - Rozporządzenie Nr 151/2006 Wojewody Wielkopolskiego z dnia 4 lipca 2006 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody "Kuźnik"

Celem ochrony przyrody w rezerwacie jest zachowanie ze względów naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych fragmentu lasu zróżnicowanego pod względem siedliskowym wraz z otaczającą roślinnością i rzadkimi gatunkami zwierząt. Szczególnie wyróżnia się tu kompleks ekosystemów tworzący typowy krajobraz pojezierny, z jeziorami o zróżnicowanej trofii, lasami różnych typów, źródłiskami i torfowiskami.

Nazwa: Smolary

- Data uznania: 1991-01-05
- Powierzchnia [ha]: 143,2000
- Rodzaj rezerwatu: torfowiskowy
- Typ rezerwatu: biocenotyczny i fizjocenotyczny
- Podtyp rezerwatu: biocenozy naturalnych i półnaturalnych
- Typ ekosystemu: torfowiskowy (bagienny)
- Podtyp ekosystemu: torfowisk przejściowych
- Dane aktu prawnego o utworzeniu, ustanowieniu lub wyznaczeniu: Zarządzenie Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 26 listopada 1990 r. w sprawie uznania za rezerwaty przyrody

- Czy obowiązuje plan ochrony? Tak, Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 5 grudnia 2017 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody "Smolary"

Opis celów ochrony: Celem ochrony przyrody w rezerwacie jest zachowanie naturalnej roślinności torfowiskowej mechowisk, obfitującej w rzadkie gatunki mszaków.

Użytki ekologiczne

Nazwa: Uroczysko Krępsko

- Rodzaj użytku: siedlisko przyrodnicze i stanowisko rzadkich lub chronionych gatunków
- Data ustanowienia: 2008-10-21
- Powierzchnia [ha]: 2,2500
- Dane aktu prawnego o utworzeniu, ustanowieniu lub wyznaczeniu: Uchwała Nr XXIV/133/08 Rady Gminy Szydłowo z dnia 28 sierpnia 2008 r. w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego
- Opis wartości przyrodniczej: tereny podmokłe z elementami torfowiska przejściowego
- Opis celów ochrony: ochrona populacji roślin rzadkich lub chronionych związanych z terenami podmokłymi z elementami torfowiska przejściowego

Nazwa: Różewskie Łozowisko

- Rodzaj użytku: siedlisko przyrodnicze i stanowisko rzadkich lub chronionych gatunków
- Data ustanowienia: 2013-01-22
- Powierzchnia [ha]: 1,1000
- Dane aktu prawnego o utworzeniu, ustanowieniu lub wyznaczeniu: Uchwała Nr XIX/156/12 Rady Gminy Szydłowo z dnia 26 września 2012 r. w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego
- Opis wartości przyrodniczej: niewielkie zbiorniki astatyczne otoczone szuwarami i łozowiskami na granicy lasu i pól uprawnych, stanowiące miejsce bytowania ptactwa wodno-błotnego
- Opis celów ochrony: ochrony niewielkich zbiorników astatycznych otoczonych szuwarami i łozowiskami na granicy lasu i pól uprawnych, stanowiących miejsce bytowania ptactwa wodno-błotnego

Nazwa: Szuwar Śródpolny

- Rodzaj użytku: siedlisko przyrodnicze i stanowisko rzadkich lub chronionych gatunków
- Data ustanowienia: 2013-02-13
- Powierzchnia [ha]: 0,6800
- Dane aktu prawnego o utworzeniu, ustanowieniu lub wyznaczeniu: Uchwała Nr XIX/156/12 Rady Gminy Szydłowo z dnia 26 września 2012 r. w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego

- Opis wartości przyrodniczej: występują tu chronione i rzadkie gatunki roślin i zwierząt
- Opis celów ochrony: ochrony miejsc bytowania ptactwa wodno- błotnego i płazów

Pomniki przyrody:

Na terenie gminy Szydłowo występuje 27 pomników przyrody.

LEGENDA

□ granice gminy Szydłowo

□ OR Szydłowo

◆ pomniki przyrody

Zespoły Przyrodniczo-Krajobrazowe

■ Góra Dąbrowa

Specjalne Obszary Ochrony Siedlisk

■ SOO Dolina Rurzyca

■ SOO Ostoja Piłska

Obszary Specjalnej Ochrony Ptaków

■ OSO Puszcza nad Gwdą

Użytki ekologiczne

■ użytki ekologiczne

Rezerваты Przyrody

■ Kuźnik

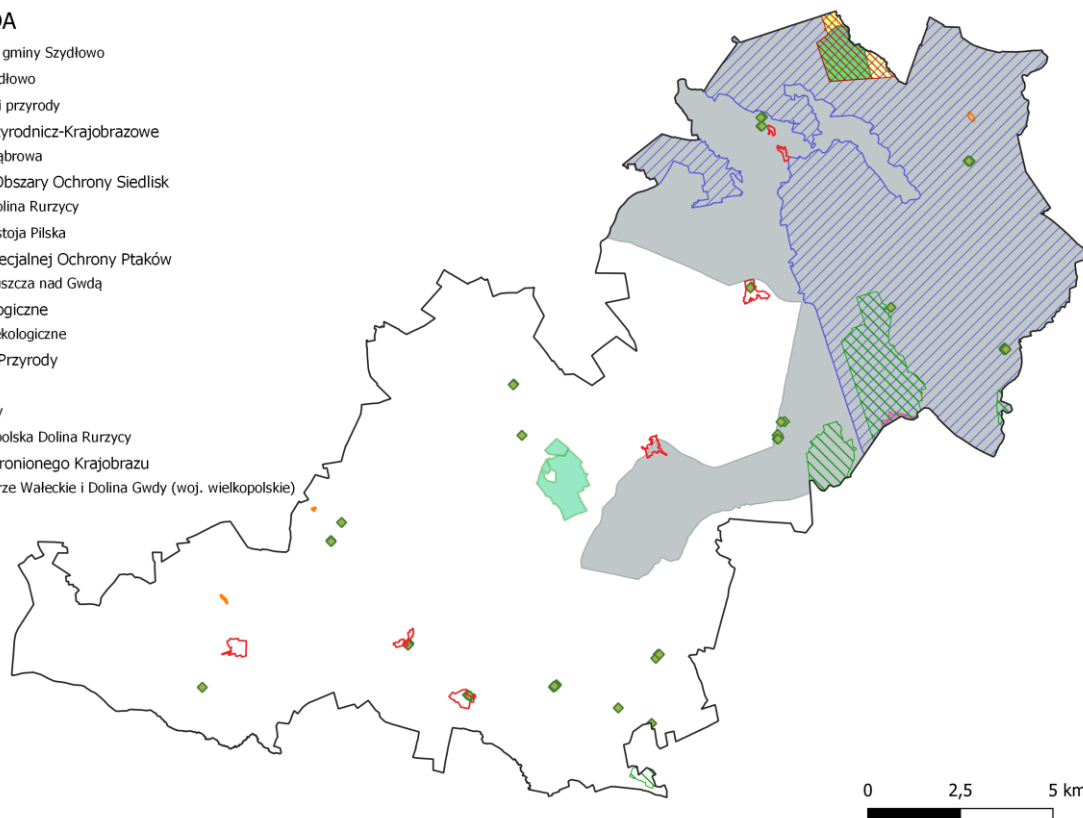
■ Smolary

■ Wielkopolska Dolina Rurzyca

Obszary Chronionego Krajobrazu

■ Pojezierze Waleckie i Dolina Gwdy (woj. wielkopolskie)

□ gminy

Rysunek 26. Formy ochrony przyrody na terenie gminy Szydłowo.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnianych przez GDOŚ

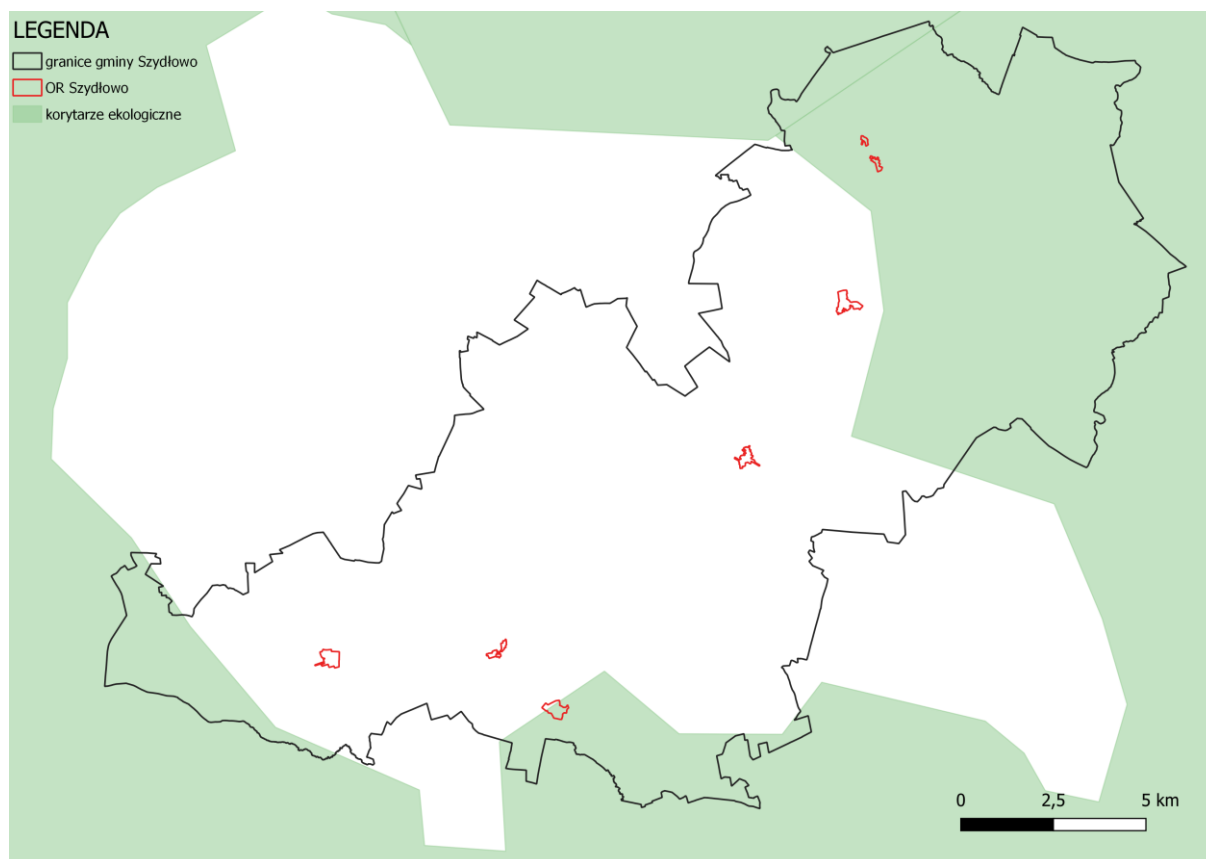
Korytarze ekologiczne

W przestrzeni przyrodniczej ważną rolę spełniają korytarze ekologiczne. System obszarów obejmuje przede wszystkim doliny i pradoliny rzek, którymi mogą przemieszczać się organizmy zwierzęce i diaspory roślinne oraz rozległe tereny (np. puszcze, duże kompleksy łąk, bagien), w których skupia się zasadnicza część różnorodności biologicznej. Korytarze ekologiczne, aby spełniały swoją funkcję, muszą tworzyć sieć powiązanych przestrzennie obszarów. Główne cele wyznaczania i ochrony korytarzy to:

- przeciwdziałanie izolacji obszarów przyrodniczo cennych i zapewnienie funkcjonalnych połączeń między poszczególnymi regionami kraju,
- zapewnienie możliwości funkcjonowania stabilnych populacji gatunków roślin i zwierząt,
- ochrona i odbudowa bioróżnorodności w kraju i Europie,

- stworzenie spójnej sieci obszarów chronionych, które zapewnią optymalne warunki do życia możliwie dużej liczbie gatunków.

Na terenie gminy Szydłowo występują korytarze ekologiczne.

Rysunek 27. Korytarze ekologiczne na terenie gminy Szydłowo.
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych udostępnianych przez GDOŚ

Lasy

Z danych Głównego Urzędu Statystycznego wynika, iż powierzchnia gruntów leśnych na terenie gminy Szydłowo wynosi 10 987,34 ha, co daje lesistość na poziomie 39,9%. Wskaźnik lesistości jest dużo wyższy niż średnia krajowa, która wynosi 29,66%. Strukturę lasów na terenie gminy Szydłowo przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 15. Struktura lasów gminy Szydłowo w roku 2023.

Lasy		
Powierzchnia gruntów leśnych ogółem	ha	10 987,34
Lesistość	%	39,9
Powierzchnia lasów	ha	10 667,25
Lasy publiczne ogółem	ha	10 493,58
Lasy prywatne ogółem	ha	173,67

Źródło: GUS, stan na 31.12.2023 r.

6. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym

Zagadnienia i cele środowiskowe ustanowione na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym ze względu na priorytetowe traktowanie ochrony środowiska zawarte są w wielu konwencjach międzynarodowych i podstawowych aktach tworzących Wspólnotę UE. Dokumenty te stanowią ramy dla regulacji prawnych (dyrektywy i rozporządzenia w prawie unijnym oraz ustawy i rozporządzenia w prawie polskim) oraz stanowią podstawę dla kształtowania polityki ochrony środowiska w określonej perspektywie czasowej, w szeregu tworzonych dokumentów (strategie, polityki, programy). Cele polityki ochrony środowiska na szczeblu wspólnotowym zostały określone w wielu dokumentach strategicznych, które stanowią ramy dla dokumentów krajowych i regionalnych. W Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Szydłowo wyznaczono 2 cele rewitalizacji, w ramach których nie wszystkie zaplanowane działania będą oddziaływały na środowisko.

7. Przewidywane oddziaływanie na środowisko w wyniku realizacji zapisów dokumentu

Projekt Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Szydłowo wyznacza przedsięwzięcia rewitalizacyjne, które są zadaniami zarówno o charakterze inwestycyjnym i nie inwestycyjnym. Działania rewitalizacyjne ukierunkowane są na rozwój sfery gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej.

Program zawiera wyłonione przedsięwzięcia podstawowe oraz uzupełniające. W wyniku tego procesu na finalnej liście przedsięwzięć podstawowych znalazło się 15 przedsięwzięć. Część zadań inwestycyjnych nie ma określonego zakresu, sposobu i charakteru prowadzenia prac, w związku z czym podanie konkretnych oddziaływań jest dosyć trudne i problematyczne. Zgodnie z powyższym w niniejszej Prognozie przedstawiono potencjalne oddziaływania, zidentyfikowane na podstawie oceny oddziaływania dla innych przedsięwzięć o zbliżonym zakresie. Zatem w ramach oceny skutków realizacji projektu Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Szydłowo na lata 2023-2030 na etapie opracowania Prognozy oddziaływania na środowisko w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko przedstawiono potencjalne oddziaływanie bezpośrednie (B) pośrednie (P), wtórne (W), skumulowane (Sk), stałe/długoterminowe (S), chwilowe/krótkoterminowe (Ch), pozytywne, negatywne i neutralne na powierzchnię ziemi i krajobraz, wody, różnorodność biologiczną, rośliny, zwierzęta, formy ochrony przyrody, zasoby naturalne, powietrze atmosferyczne i klimat, klimat akustyczny, krajobraz kulturowy i zabytki, ludzi i dobra materialne wykorzystując metodę macierzy interakcji.

W przypadku Gminy Szydłowo istnieje niewielkie prawdopodobieństwo bezpośredniego lub pośredniego ryzyka oddziaływania na obszary cenne przyrodniczo. Należy jednak nadmienić, iż stopień, zakres oraz skutek oddziaływania (negatywny, pozytywny, neutralny) będzie mógł zostać oceniony z chwilą ustalenia dokładnego zakresu oraz rodzaju prowadzonych przedsięwzięć. W zależności od ich rodzaju może zostać nałożony obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, która może zakończyć się wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach lub odmową jej wydania, z uwagi na znaczne negatywne oddziaływania. Należy mieć na uwadze uwzględnianie zasad ochrony środowiska podczas projektowania i planowania poszczególnych inwestycji.

Poniższa tabela przedstawia ocenę i analizę oddziaływania na poszczególne elementy środowisko działań zaplanowanych do realizacji w ramach projektu Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Szydłowo na lata 2023-2030

LEGENDA:

	Potencjalne pozytywne oddziaływanie	B	Bezpośrednie
	Potencjalne neutralne oddziaływanie	P	Pośrednie
	Potencjalne negatywne oddziaływanie	S	Stałe
		Ch	Chwilowe
		W	Wtórne
		Sk	Skumulowane

Tabela 16. Ocena oddziaływania na środowisko działań przewidzianych do realizacji w ramach projektu Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Szydłowo.

L.p.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne														
1.	Rewitalizacja terenu sportowo-rekreacyjnego w Starej Łubiance		B,S	B,S	B,S Ch	P,S Ch	B,S Ch	P,S	Ch	B,S Ch	B,S Ch	B,S	B,S Ch	
2.	Festiwal Kultury Ludowej - „Na Ludowo Zaśpiewajmy”			B,S										
3.	Rewitalizacja przestrzeni publicznych w Tarnowie jako element budujący Wioskę tematyczną „Tarnowo - Wioska Ryby i Wody”	P,S Ch	P,S Ch	B,S	P,S Ch	P,S Ch	P,S Ch	P,S Ch	Ch		P,S Ch	B,S	P,S Ch	
4.	Święto Ryby i Wody” - Festiwal Turystyczny jako element budujący Wioskę tematyczną „Tarnowo - Wioska Ryby i Wody”			B,S										
5.	Stworzenie Muzeum Bartnictwa wraz z zagospodarowaniem terenu przy stawie jako element budujący Wioskę tematyczną „Zawada - Enklawa Miododajna”	B,S	B,S	B,S	B,S	P,S	B,S	B,S	Ch	P,S	B,S	B,S	P,S	
6.	Wielkopolskie Święto Pszczoły jako element budujący Wioskę tematyczną „Zawada - Enklawa Miododajna”			B,S										
7.	Święto ziemniaka” festyn w Gądku			B,S										

L.p.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
8.	Turniej Pilarzy – Konkurs na rzeźbę tematyczną jako element budujący Wioskę tematyczną „Kłoda - Wioska Lasu i Grzybów”			B,S										
9.	Dostosowanie budynku świetlicy oraz zagospodarowanie terenu przed świetlicą na cele rekreacyjno-sportowe jako element budujący Wioskę tematyczną „ Kłoda - Wioska Lasu i Grzybów”			B,S	Ch	Ch	Ch	Ch	Ch		S	B,S	Ch	
10.	Wioska Tematyczna – Różana Wieś – zagospodarowanie przestrzeni publicznych		B,S	B,S	B,S	B,S	B,S	B,S	B,S Ch	B,S	B,S	B,S	B,S	
11.	Wioska Tematyczna – Różana Wieś - Założenie parkowe „Różany Ogród”		B,S	B,S	B,S	B,S	B,S Ch	B,S	B,S Ch	B,S	B,S	B,S	B,S	
12.	Modernizacja dawnego zbiornika PPOŻ w Róży Wielkiej		B,S	B,S	B,S	B,S	P,S Ch	B,S	Ch	B,S	P,S Ch	B,S	B,S	
13.	Zajęcia z aromaterapii oraz pielęgnacji ogrodu różanego			B,S	P,S									
14.	Wioska tematyczna Różana Wieś - Zaadaptowanie budynku byłej szkoły		B,S	B,S	B,S	B,S	B,S	B,S		B,S	B,S	B,S	B,S	B,S

L.p.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
	podstawowej na Muzeum Róży i Olejku Różanego													Ch
15.	Warsztaty przy Muzeum Róży i Olejku Różanego			B,S										
Pozostałe (uzupełniające) przedsięwzięcia rewitalizacyjne														
16.	Wyrównywanie szans społecznych i zawodowych osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym			B,S										
17.	Integracja i aktywizacja mieszkańców oraz zwiększenie ich zaangażowania w życie społeczne			B,S										
18.	Rozwój kapitału ludzkiego przez wzmocnienie kwalifikacji i umiejętności mieszkańców			B,S										
19.	Zapobieganie i ograniczanie zjawiska bezrobocia oraz wsparcie aktywizacji zawodowej mieszkańców			B,S										
20.	Promowanie przedsiębiorczości i wspieranie rozwoju gospodarczego, w tym inicjowanie działań wspierających tworzenie nowych firm i rozwój kompetencji przedsiębiorczych mieszkańców			B,S										
21.	Rozbudowa infrastruktury społecznej, turystycznej i związanej z turystyką			B,S	Ch	Ch	Ch		Ch	Ch	S	S	Ch	
22.				B,S	P,S	P,S	B,S	B,S	Ch				B,S	

L.p.	Działanie	Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000	Różnorodność Biologiczna	Ludzie	Rośliny	Zwierzęta	Powietrze	Klimat	Klimat akustyczny	Wody (w tym JCW)	Powierzchnia ziemi	Krajobraz	Zasoby naturalne	Zabytki i dobra materialne
	Poprawa efektywności energetycznej i wykorzystanie odnawialnych źródeł energii w infrastrukturze publicznej				Ch	Ch							Ch	
23.	Poprawa wykorzystania i jakości przestrzeni publicznych			B,S										
24.	Zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego			B,S										
25.	Tworzenie nowych przestrzeni publicznych dostosowanych do różnorodnych potrzeb społecznych			B,S	Ch	Ch	Ch		Ch	Ch	S	S	Ch	
26.	Ochrona obiektów dziedzictwa kulturowego i ich dostosowanie do celów społecznych i gospodarczych			B,S										B,S
27.	Ochrona środowiska naturalnego, zwłaszcza powietrza i wód	B,S	B,S	B,S	B,S	B,S	B,S	B,S	B,S	B,S	B,S	B,S	B,S	B,S
28.	Modernizacja techniczna obiektów użyteczności publicznej i zasobów mieszkaniowych			B,S					Ch					
29.	Polepszenie jakości i dostępności infrastruktury społecznej dla mieszkańców terenów zdegradowanych			B,S										

Tabela 17. Oddziaływanie inwestycji na komponenty środowiska

<p>Nazwa: Rewitalizacja terenu sportowo-rekreacyjnego w Starej Łubiance Miejsce: działka o nr 1/37</p> <p>Projekt obejmuje wyposażenie parku w obiekty małej architektury, przebudowę ścieżek znajdujący się w parku na potrzeby osób niepełnosprawnych. Dodatkowo planuje się poprawę funkcjonalności boiska (wymianę murawy z nawadnianiem) oraz starej części świetlicy (szatni sportowej) zakup i montaż wyposażenia oraz termomodernizację. W przestrzeni planuje się budowę zadaszonej sceny plenerowej z widownią, która sprzyjać będzie organizacji wydarzeń integrujących społeczność lokalną oraz powstanie miejsca na organizację ogniska. W ramach projektu przewidziana jest budowa skateparku i parku linowego. Dodatkowo planuje się zagospodarowanie przestrzeni wokół świetlicy w roślinność oraz miejsca z meblami miejskimi do spędzania wolnego czasu oraz grami edukacyjnymi i zręcznościowymi. Zadanie obejmuje również budowę parkingu do obsługi całego miejsca, budowę trybuny do oglądania meczów oraz spędzania czasu wolnego.</p>	<p>Inwestycja odbędzie się w obrębie terenu sportowo-rekreacyjnego zlokalizowanego w podobszarze Stara Łubianka, a więc na już przekształconym antropogenicznie obszarze, w związku z czym nie przewiduje się znaczącego oddziaływania środowiskowego. Wszelkie oddziaływania będą lokalne w obrębie inwestycji. Przewiduje się możliwy hałas podczas prac, który ustąpi po zakończeniu inwestycji. Dostarczanie na miejsce materiałów niezbędnych do realizacji inwestycji wiąże się z emisją spalin samochodowych. Część działań dotyczy modernizacji już istniejących obiektów (ścieżki, boisko) i nie przewiduje się negatywnego oddziaływania na środowisko za wyjątkiem ewentualnego hałasu i spalin emitowanych przez dowóz materiałów budowlanych.</p> <p>Nowe nasadzenia roślin będą mieć korzystny wpływ na gleby, powietrze i klimat. Roślinność wpływa korzystnie na retencjonowanie wód oraz poprawi aspekty wizualne. Zwiększenie powierzchni biologicznie czynnej niesie za sobą wiele korzyści, w tym m. in. nawilżanie powietrza, magazynowanie wody, stworzenie cennych siedlisk dla flory i fauny, poprawa kondycji gleby. Szczególnie działania korzystnie wpłyną na klimat. W przypadku powiększenia terenów zieleni zasadne jest stosowanie gatunków rodzimych.</p> <p>Realizacja działania przyczyni się również do poprawy estetyki i wizerunku podobszaru, jako miejsca przyciągającego mieszkańców i turystów.</p> <p>Lokalizacja elementów małej architektury, krzeseł czy stolików charakteryzuje się pokrywaniem znikomych ilości powierzchni oraz brakiem ingerencji w glebę.</p> <p>Projekt przewiduje termomodernizację budynku. Przed rozpoczęciem prac związanych z termomodernizacją budynku zarządca powinien wykonać ekspertyzę przyrodniczą stwierdzającą obecność lub brak chronionych gatunków ptaków i nietoperzy w danym obiekcie budowlanym. Ekspertyzę powinna wykonać osoba merytorycznie związana z ornitologią (ptaki) i chiropterologią (nietoperze). W przypadku konieczności zniszczenia podczas prac budowlanych siedlisk ptaków objętych ochroną, należy uzyskać zezwolenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, przy jednoczesnym zapewnieniu zastępczych miejsc lęgowych m.in.: poprzez zawieszenie budek lęgowych dla ptaków i budek lub schronów dla nietoperzy. Najdogodniejszym terminem prowadzenia termomodernizacji obiektów budowlanych jest okres od 16 października do 28 lutego, przypadający poza</p>
--	---

	<p>okresem rozrodu większości gatunków zwierząt. W tym czasie wykonawca prac może, bez zezwolenia, zabezpieczyć wszelkie szczeliny i otwory wentylacyjne budynku przed zajęciem ich przez zwierzęta i nie dopuścić do założenia gniazd i przeprowadzenia lęgów przez ptaki w następnym sezonie. W związku z tym, działania termomodernizacyjne obiektu będą wykonywane w sposób jak najbardziej minimalizujący negatywne skutki dla ptaków i nietoperzy.</p> <p>W przypadku działań termomodernizacyjnych na etapie prowadzenia prac może pojawić się również negatywne, krótkoterminowe oddziaływanie na powietrze. Po zaprzestaniu prac remontowych zadanie polegające na termomodernizacji i modernizacji budynków będzie jednak w sposób długoterminowy oddziaływać pozytywnie na powietrze, klimat i krajobraz. Budynki, po przeprowadzonej termomodernizacji będą bardziej efektywne energetycznie, a w związku z tym mniej emisyjne do środowiska.</p> <p>W granicach działki, na której realizowane będą działania znajdują się pomniki przyrody. Niemniej jednak żadne z ewentualnie realizowanych przedsięwzięć nie będzie stało w sprzeczności z zakazami określonymi dla pomników przyrody.</p>
<p>Nazwa: Festiwal Kultury Ludowej - „Na Ludowo Zaśpiewajmy” Miejsce: Centrum Upowszechniania Kultury w Szydłowie</p> <p>Zakres obejmuje organizację festiwalu muzycznego. W jego ramach planuje się organizację konkursów związanych krzewieniem i propagowaniem kultury ludowej - ogłoszenie konkursu na piosenkę ludową, w którym będą mogli brać udział zarówno dorośli mieszkańcy, jak i dzieci. Dodatkowo na wydarzenie zostaną zaproszone zespoły folklorystyczne, kapele ludowe oraz grupy taneczne. W ramach festiwalu planuje się również organizację kermaszu. Przygotowane zostaną stoiska, na których lokali artyści i rzemieślnicy będą prezentować i sprzedawać produkty lokalne.</p> <p>Nazwa: „Święto Ryby i Wody” - Festiwal Turystyczny jako element budujący Wioskę tematyczną „Tarnowo - Wioska Ryby i Wody” Miejsce: Tarnowo; 64-930 Szydłowo; teren przy świetlicy wiejskiej</p>	<p>Przy realizacji zadań nie powstanie żadna nowa infrastruktura, nie prognozuje się żadnego oddziaływania na środowisko. Zadanie będzie miało bezpośredni pozytywny wpływ na ludzi.</p>

Projekt obejmuje organizację festiwalu turystycznego, który skupiony będzie na tradycjach rybackich, wynikających z historii i specjalizacji gospodarczej Tarnowa. Obejmuje on organizację konkursu związanego z krzewieniem i propagowaniem piosenki żeglarskiej, turystycznej i harcerskiej. W ramach projektu zostanie wykorzystany amfiteatr w celu organizacji koncertu zwińczającego wydarzenia oraz przeprowadzenia konkursu wokalnego wśród mieszkańców. Dla najmłodszych zostanie zorganizowany konkurs plastyczny. Wśród atrakcji w ramach festiwalu można wskazać również na piknik rodzinny, podczas którego mieszkańcy będą mogli degustować potrawy rybne przygotowane przez lokalne KGW. Uzupełnieniem projektu będzie spływ kajakowy oraz zawody wędkarskie. W ramach projektu mieszkańcy będą mogli również wziąć udział w zajęciach edukacyjnych mających na celu przybliżenie środowiska wodnego i kwestii związanych z hodowlą ryb. W ramach działania planuje się organizację warsztatów o różnej tematyce w tym np.:

- Plastycznych „Ryby w sztuce” - uczestnicy będą mieli okazję stworzyć własne dzieła sztuki inspirowane światem ryb i wody
- Edukacyjnych „Życie w wodzie”- warsztaty mają na celu przybliżenie uczestnikom tematyki ekosystemów wodnych, bioróżnorodności i roli ryb w tych środowiskach znajdujących się w Tarnowie. Warsztaty obejmować będą m.in. prezentacje multimedialne czy interaktywne gry edukacyjne.
- Kulinarne „Ryby w kuchni” - Zajęcia praktyczne, podczas których uczestnicy nauczą się przygotowywać dania z ryb.
- Ochrona środowiska „Ochrona wód i ryb” - Warsztaty skierowane na ochronę środowiska wodnego, w tym ochronę gatunków ryb, zapobieganie zanieczyszczeniu wód i promowanie działań na rzecz czystych akwenów. Uczestnicy będą mogli brać udział w akcjach sprzątania zbiorników wodnych czy sadzeniu roślin wodnych.
- Fotograficzne „Ryby w naturze” - Warsztaty, w których uczestnicy nauczą się robić zdjęcia dzikim rybam i wodnym ekosystemom.
- Sensoryczne „Świat pod wodą” - Warsztaty przeznaczone głównie dla dzieci, polegające na odkrywaniu świata wodnego za pomocą zmysłów. Można wykonać „wodne” doświadczenia sensoryczne (np. dotykanie wody, słuchanie odgłosów wody, oglądanie ryb w akwarium).

Projekt stanowi element związany z budową Wioski Tematycznej – Tarnowo - Wioska Ryby i Wody.

Nazwa: Wielkopolskie Święto Pszczoły jako element budujący Wioskę tematyczną „Zawada - Enklawa Miododajna”

Miejsce: Zawada, teren enklawy miododajnej.

Działanie obejmuje organizację corocznego Dnia Pszczelarza. W ramach działania przewiduje się organizację targów pszczelarskich, na których będą mogli wystawiać się oraz sprzedawać swoje produkty lokalni i regionalni hodowcy. Organizacja targów będzie służyć również wymianie doświadczeń, poszerzeniu wiedzy na temat pszczelarstwa oraz integracji mieszkańców. Stowarzyszenie Pszczelarzy Gminy Szydłowo w ramach organizowanego Dnia Pszczelarza prowadzić będzie pogadanki adresowane do dzieci i młodzieży mające na celu przybliżenie kwestii związanych z pszczelarstwem oraz pszczołami i ich wpływem oraz rolę w środowisku. W ramach projektu zorganizowana zostanie również gra terenowa „W pogoni za pszczołą”, która będzie miała na celu wspólne rozwiązywanie zagadek i wykonywanie zadań np. w postaci quizu związanego z pszczelą biologią oraz znaczeniem pszczół dla ekosystemu czy układaniem plastra miodu. W trakcie trwania Dnia Pszczelarza, dzieci i młodzież będą miały również możliwość zbudowania domków dla owadów. Szeroko promowany będzie również system e-pszczola. Ponadto w ramach festynu posadzony zostanie las miododajny. Projekt stanowi element związany z budową Wioski Tematycznej – Zawada – Enklawa Miododajna.

Nazwa: „Święto ziemniaka” festyn w Gądku

Miejsce: Gądek, teren przy świetlicy wiejskiej

Działanie obejmuje organizację „Święta Ziemniaka”, w ramach którego przewiduje się organizację konkursów kierowanych w stronę dzieci i młodzieży jak i dorosłych, opierających się na konkurencjach nawiązujących do ziemniaków. Dla dzieci i młodzieży przewidziano konkurencję mającą na celu poszukiwanie poukrywanych ziemniaków na terenie obok świetlicy wiejskiej oraz bieg z ziemniakiem na łyżce. Dla dorosłych uczestników wydarzenia przewidziano konkurencję w biegu w workach po ziemniakach. Dla wszystkich zainteresowanych mieszkańców przewiduje się również organizację konkursu na najbardziej „zakręconego” ziemniaka, którego celem będzie obieranie warzywa w celu wystrugania jak najdłuższej skórki. W ramach projektu planuje się również organizację warsztatów kulinarnych

dla młodzieży, prowadzonych przez KGW funkcjonujące na terenie gminy, w których kluczową rolę odgrywać będzie ziemniak. Potrawy spożywane będą podczas organizowanego wieczorem ogniska, które będzie zwieńczeniem festynu.

Nazwa: Turniej Pilarzy – Konkurs na rzeźbę tematyczną jako element budujący Wioskę tematyczną „Kłoda - Wioska Lasu i Grzybów”

Miejsce: Miejscowość Kłoda; 64-930 Szydłowo

Projekt obejmuje organizację konkursów związanych ze specyfiką i zawodem pilarza, m.in. konkursu na rzeźbę tematyczną dla osób dorosłych oraz konkursy plastycznego dla dzieci. Rzeźby powstałe podczas konkursu ozdobią przestrzeń publiczną miejscowości Kłoda. W ramach prowadzonego przedsięwzięcia będą realizowane działania edukacyjne mające na celu przybliżenie specyfiki zawodu pilarza oraz zajęcia prowadzone we współpracy z Nadleśnictwem Zdrojowa Góra, kierowane w stronę dzieci i młodzieży, mające na celu naukę rozpoznawania drzew. Projekt stanowi element związany z budową Wioski Tematycznej – Kłoda – Wioska Lasu i Grzybów.

Nazwa: Warsztaty przy Muzeum Róży i Olejku Różanego

Miejsce: Muzeum Róży i Olejku Różanego

Zakres projektu obejmuje organizację warsztatów mających na celu wykorzystanie kwiatu róży. W ramach działania prowadzone będą następujące formy warsztatów:

- Warsztaty florystyczne: nauka komponowania bukietów z róż i innych kwiatów, z uwzględnieniem technik układania i zasad harmonii kolorów, tworzenie zaawansowanych aranżacji kwiatowych, takich jak wieńce, girlandy czy dekoracje stołów.
- Warsztaty artystyczne: zajęcia z malarstwa lub rysunku, gdzie uczestnicy uczą się tworzyć realistyczne lub stylizowane obrazy róż.
- Warsztaty fotograficzne, w których uczestnicy uczą się technik fotografowania kwiatów, zwracając uwagę na kompozycję, oświetlenie i perspektywę.
- Warsztaty DIY i rękodzielnicze:

- tworzenie mydełek i świec zapachowych: Używanie esencji różanej do produkcji domowych mydełek i świec, ucząc się podstawowych technik rzemieślniczych.
- biżuteria z suszonych róż: wykorzystanie suszonych płatków róż do tworzenia unikalnej biżuterii, takiej jak naszyjniki, bransoletki czy kolczyki.
- Warsztaty kosmetyczne: nauka tworzenia kosmetyków z wykorzystaniem róży, takich jak kremy, toniki, maseczki czy balsamy do ciała.
- Warsztaty aromaterapii: tworzenie olejków eterycznych i perfum na bazie róży, oraz nauka o korzyściach terapeutycznych tych produktów.
- Warsztaty kulinarne: warsztaty kulinarne, podczas których uczestnicy uczą się przygotowywać potrawy z dodatkiem róż, np. konfiturę różaną, syropy, ciasta, nalewki czy desery oraz tworzenie różnych napojów na bazie płatków róż, oraz nauka o ich właściwościach zdrowotnych.
- Warsztaty ogrodnicze: nauka o uprawie, przycinaniu i pielęgnacji róż, obejmująca zarówno te w ogrodzie, jak i w donicach oraz praktyczne zajęcia dotyczące projektowania i tworzenia ogrodów tematycznych z różami.

Warsztaty literackie i kulturowe: spotkania literackie poświęcone twórczości związanej z różami, analiza tekstów i interpretacja symboliki róży w różnych dziełach sztuki, literatury i mitologii oraz tworzenie własnych wierszy i opowiadań, wykłady i dyskusje na temat znaczenia róży w różnych kulturach i epokach historycznych. W ramach działania planuje się również prezentacje i dyskusje na temat historycznych ogrodów różanych i ich znaczenia w różnych kulturach.

Nazwa: Zajęcia z aromaterapii oraz pielęgnacji ogrodu różanego

Miejsce: Dzienny Dom Pomocy Dom Seniora w Róży Wielkiej, Róża Wielka 31

Zakres projektu obejmuje realizację zajęć z aromaterapii oraz pielęgnacji ogrodu różanego dla seniorów będących uczestnikami zajęć w DDP Dom Seniora w Róży Wielkiej, jak również cykliczne zajęcia z aromaterapii dla seniorów organizowane wraz z grupą uczniów szkół podstawowych. Warsztaty mają na celu tworzenie olejków eterycznych i perfum na bazie róży, oraz nauka o korzyściach terapeutycznych tych produktów.

Dodatkowo w ramach przedsięwzięcia planowane są zajęcia z ogrodnictwa i zajmowania się różami (na przestrzeni całego roku z godnie z kalendarzem ogrodnika). Warsztaty ogrodnicze

<p>będą obejmowały kwestie związane z pielęgnacją róż – nauka o uprawie, przycinaniu i pielęgnacji.</p> <p>Nazwa: wyrównywanie szans społecznych i zawodowych osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym;</p> <p>Nazwa: integracja i aktywizacja mieszkańców oraz zwiększenie ich zaangażowania w życie społeczne;</p> <p>Nazwa: rozwój kapitału ludzkiego przez wzmocnienie kwalifikacji i umiejętności mieszkańców;</p> <p>Nazwa: zapobieganie i ograniczanie zjawiska bezrobocia oraz wsparcie aktywizacji zawodowej mieszkańców;</p> <p>Nazwa: promowanie przedsiębiorczości i wspieranie rozwoju gospodarczego, w tym inicjowanie działań wspierających tworzenie nowych firm i rozwój kompetencji przedsiębiorczych mieszkańców;</p>	
<p>Nazwa: Rewitalizacja przestrzeni publicznych w Tarnowie jako element budujący Wioskę tematyczną „Tarnowo - Wioska Ryby i Wody” Miejsce: Tarnowo; 64-930 Szydłowo; Działka o nr 44/2, 38, 44/15, 70/1, 100/1, 44/14</p> <p>Zakres rzeczowy projektu obejmuje rozbudowę zadaszanej sceny plenerowej, rewitalizację terenu w obrębie świetlicy wiejskiej poprzez stworzenie Parku Ryby i Wody. Ponadto planuje się utworzenie muzeum Ryby i Wody (muzeum rybołówstwa i kajakarstwa) poprzez rozbudowanie budynku świetlicy. Dodatkowo obejmuje przystosowanie terenu nieużytków na teren rekreacji wraz z infrastrukturą techniczną, który stanowić będzie bazę turystyczną. Projekt obejmuje przygotowanie terenu, uporządkowanie przestrzeni oraz wyposażenie jej w tablice edukacyjne oraz wykonanie alejek/szlaków turystycznych, które będą elementem ścieżki edukacyjnej. Dodatkowo zakłada się również utworzenie obiektu przystani kajakowej wraz z wyposażeniem i zagospodarowaniem terenu. Projekt stanowi element związany z budową Wioski Tematycznej – Tarnowo - Wioska Ryby i Wody.</p>	<p>Zakres rzeczowy projektu obejmuje rozbudowę już istniejącej zadaszanej sceny plenerowej oraz utworzenie muzeum poprzez rozbudowanie również istniejącego budynku świetlicy. W takich przypadkach inwestycje odbędą się w obrębie terenu przekształconego antropogenicznie, w związku z czym nie przewiduje się znaczącego oddziaływania środowiskowego. Projekt obejmuje przystosowanie terenu nieużytków i stworzenie terenu rekreacji wraz z infrastrukturą techniczną. Podczas niniejszych inwestycji mogą być emitowane spaliny przy dowozie materiałów budowlanych, może zostać wzmożony hałas. Podczas realizacji inwestycji może dojść do zasklepienia gleby, naruszenia powierzchni ziemi oraz istniejącej tam roślinności. Na nieużytkach mogłaby powstać baza turystyczna np. pensjonat. W zależności od skali inwestycji może zostać nałożone przeprowadzenie osobnej procedury oddziaływania na środowisko. Na obecnym etapie GPR nie ma możliwości podania konkretnej wielkości inwestycji. Jednakże celem przedsięwzięć jest rewitalizacja przestrzeni</p>

	<p>publicznych, i inwestycje nie mają na celu zniszczenia obecnych terenów, a nadania im nowych funkcji, poprawy estetyki. Utworzenie bazy turystycznej i alejek turystycznych pozwoli na skumulowanie ruchu turystycznego w jednym miejscu, co w konsekwencji zmniejszy ich ruch na obszarach cennych przyrodniczo i ograniczy ich naruszenie. Uporządkowanie zdegradowanych terenów wpłynie pozytywnie na krajobraz.</p> <p>Cały obszar jest już przekształcony antropogenicznie. Po analizie stwierdza się, że nie wystąpią znaczące oddziaływania na środowisko.</p> <p>Zadanie odbędzie się na Obszarze Chronionego Krajobrazu Pojezierze Wałeckie i Dolina Gwdy. Niemniej jednak żadne z ewentualnie realizowanych przedsięwzięć nie będzie stało w sprzeczności z zakazami określonymi dla terenów objętych ochroną. Planowane działania muszą być zgodne z aktami prawa miejscowego i zakazami wskazanymi w ustawie o ochronie przyrody.</p> <p>Dla ludzi strefa pozwoli na wypoczynek, wpłynie pozytywnie na samopoczucie. Zagospodarowanie terenu wiąże się z poprawą terenu pod kątem wizualnym.</p>
<p>Nazwa: Stworzenie Muzeum Bartnictwa wraz z zagospodarowaniem terenu przy stawie jako element budujący Wioskę tematyczną „Zawada - Enklawa Miododajna” Miejsce: Dz. 156, 157, 155 + cała miejscowość (kierunkowskazy wg projektu)</p> <p>Zakres przedsięwzięcia obejmuje przystosowanie świetlicy wiejskiej do celów muzealnych, w tym remont, aranżację wnętrza, instalację systemów wystawienniczych i zabezpieczeń, zakup eksponatów i wyposażenia obiektu w celu powstania Muzeum Bartnictwa i Pszczelarstwa. W związku z powstaniem muzeum planowane jest również utworzenie tablic edukacyjnych, które prezentować będą historię bartnictwa, techniki bartnicze oraz życie codzienne mieszkańców Zawady. Tablice ukazujące dzieje miejscowości (wraz ze starymi zdjęciami Zawady) rozmieszczone będą w bliskości stawu, który zostanie również zaadaptowany na pełnienie funkcji społecznych, dzięki doposażeniu w obiekty małej architektury, nowe nasadzenia oraz mapy z atrakcjami Zawady i okolic, co pozwoli na stworzenie przestrzeni sprzyjającej integracji mieszkańców. Dodatkowo w przestrzeni publicznej zostaną umieszczone kierunkowskazy z najważniejszych punktów w Zawadzie i okolicy. W ramach projektu planuje się również utworzenie Skansenu Bartnictwa i Pszczelarstwa. Na bazie</p>	<p>Niniejsza przestrzeń publiczna wymaga podjęcia działań rewitalizacyjnych, przede wszystkim teren wokół stawu, który jest niezagospodarowany, a jego aktualny stan negatywnie przekłada się na wizerunek podobszaru. Ponadto na terenie występowały akty wandalizmu i dewastacja przestrzeni publicznej. Zaplanowane działania wpłyną przede wszystkim na stworzenie miejsc wypoczynku dla ludzi, poprawią walory krajobrazowe.</p> <p>Zakres przedsięwzięcia obejmuje przystosowanie świetlicy wiejskiej do celów muzealnych, tzn. istniejącego już budynku, nie powstanie więc nowy duży obiekt, którego budowa mogłaby spowodować odczuwalne uciążliwości dla środowiska. Na boisku sportowym planowana jest budowa wiaty rekreacyjno-biesiadnej na boisku sportowym – budowa niewielkiej wiaty na istniejącym boisku nie niesie ze sobą uciążliwości dla środowiska.</p> <p>Wokół stawu zaplanowane są oprócz tablic edukacyjnych nowe nasadzenia. Zwiększenie powierzchni biologicznie czynnej niesie za sobą wiele korzyści, w tym m. in. nawilżanie powietrza, magazynowanie wody, stworzenie cennych siedlisk dla flory i fauny, poprawa kondycji gleby. Tak stworzona strefa z roślinnością poprawi walory krajobrazowe. Zalecane nasadzenia gatunków rodzimych.</p>

<p>budynku OPS planuje się stworzenie multimedialnego ula. Na boisku sportowym planowana jest budowa wiaty rekreacyjno-biesiadnej na boisku sportowym.</p> <p>W ramach projektu planuje się również organizację warsztatów, które odbywać się będą w świetlicy wiejskiej w tym m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Warsztaty zdrowotne - właściwości miodu i produktów pszczelich - Podczas tych warsztatów uczestnicy uczą się o zdrowotnych właściwościach miodu i innych produktów pszczelich (wosk, propolis, pyłek pszczeleli). • Warsztaty wytwarzania świec z wosku pszczelego - Podczas tych warsztatów można nauczyć się, jak tworzyć świece z wosku pszczelego. Jest to doskonała okazja, by poznać proces pozyskiwania wosku oraz jego zastosowanie w rzemiośle. • Warsztaty ekologiczne – ochrona pszczół - Zajęcia skupiają się na problemach związanych z ochroną pszczół, ich rolą w ekosystemie oraz metodach wspierania ich populacji. <p>Projekt stanowi element związany z budową Wioski Tematycznej – Zawada – Enklawa Miododajna.</p>	<p>Zadanie odbędzie się na Obszarze Chronionego Krajobrazu Pojezierze Wąteckie i Dolina Gwdy. Niemniej jednak żadne z ewentualnie realizowanych przedsięwzięć nie będzie stało w sprzeczności z zakazami określonymi dla terenów objętych ochroną. Ponadto po przeanalizowaniu planowanych działań nie przewiduje się negatywnego oddziaływania na środowisko. Podczas samej realizacji przedsięwzięć może wystąpić chwilowy hałas.</p>
<p>Nazwa: Dostosowanie budynku świetlicy oraz zagospodarowanie terenu przed świetlicą na cele rekreacyjno-sportowe jako element budujący Wioskę tematyczną „Kłoda - Wioska Lasu i Grzybów”</p> <p>Miejsce: dz. nr 133/1</p> <p>Zakres działania obejmuje zagospodarowanie przestrzeni przed świetlicą poprzez utworzenie placu wielofunkcyjnego – miejsca utwardzonego pod organizację kina letniego/plenerowego, wyznaczenie miejsca przeznaczonego na ognisko/grilla oraz stworzenie Parku Grzybów i Lasu, w którym znajdować się będą obiekty małej architektury, makiety i figurki zwierząt, tablice edukacyjne, ścieżki edukacyjne i odbywać się będą tam gry terenowe. Ponadto planuje się również organizację corocznego Świąta Grzybów i Lasu. Działanie obejmuje również prace porządkowe, doposażenie przestrzeni w obiekty małej architektury, co przełoży się na poprawę estetyki i wizerunku terenu przy świetlicy. Ponadto, w ramach realizacji projektu planuje się termomodernizację oraz modernizację budynku świetlicy poprzez budowę podjazdów i dostosowanie wnętrza obiektu do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami. Zakres obejmuje również modernizację urządzeń placu zabaw w celu podniesienia poziomu bezpieczeństwa jego użytkowników. Planuje się również</p>	<p>Utworzenie placu wielofunkcyjnego wiąże się z oddziaływaniem na środowisko podczas budowy placu. Warto jednak zaznaczyć, że plac powstanie przy świetlicy, na obszarze już przekształconym antropogenicznie. Krajobraz nie powinien zostać naruszony.</p> <p>Przewiduje się bezpowrotną utratę gleby, jednakże skala zasklepienia zależna jest od wielkości inwestycji, a na etapie sporządzania niniejszego dokumentu szczegółowe informacje nie są znane.</p> <p>Podczas realizacji inwestycji wystąpić mogą uciążliwości akustyczne, oraz emisja spalin związana z dowozem materiałów budowlanych. Niedogodności ustąpią wraz z zakończeniem etapu budowy. Po zakończeniu budowy nie przewiduje się żadnych długotrwałych oddziaływań na środowisko.</p> <p>Projekt przewiduje termomodernizację budynku. Przed rozpoczęciem prac związanych z termomodernizacją budynku zarządca powinien wykonać ekspertyzę przyrodniczą stwierdzającą obecność lub brak chronionych gatunków ptaków i nietoperzy w danym obiekcie budowlanym. Ekspertyzę powinna wykonać osoba merytorycznie związana z ornitologią (ptaki) i chiropterologią (nietoperze). W przypadku konieczności zniszczenia</p>

<p>rozbudowę świetlicy o pomieszczenia do prowadzenia zajęć z zakresu edukacji ekologicznej i warsztatów, wśród których można wymienić m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Warsztaty grzybobrania - W czasie tych warsztatów uczestnicy uczą się rozpoznawania jadalnych i trujących grzybów w terenie. • Warsztaty „Życie w lesie” - Zajęcia poświęcone ekosystemowi leśnemu, które obejmują nie tylko grzyby, ale także rośliny, zwierzęta i mikroorganizmy. Uczestnicy uczą się o roli lasu w ekosystemie, bioróżnorodności oraz ochronie przyrody. • Warsztaty grzybów w sztuce - Kreatywne warsztaty, które łączą pasję do grzybów z twórczością artystyczną. Uczestnicy mogą malować, rzeźbić lub tworzyć instalacje inspirowane grzybami i lasem • Leśne warsztaty survivalowe • Warsztaty fotograficzne w lesie - Zajęcia z fotografii, podczas których uczestnicy uczą się robić zdjęcia naturze, a w tym także grzybom i leśnym krajobrazom. <p>Projekt stanowi element związany z budową Wioski Tematycznej – Kłoda – Wioska Lasu i Grzybów.</p>	<p>podczas prac budowlanych siedlisk ptaków objętych ochroną, należy uzyskać zezwolenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, przy jednoczesnym zapewnieniu zastępczych miejsc lęgowych m.in.: poprzez zawieszenie budek lęgowych dla ptaków i budek lub schronów dla nietoperzy. Najdogodniejszym terminem prowadzenia termomodernizacji obiektów budowlanych jest okres od 16 października do 28 lutego, przypadający poza okresem rozrodu większości gatunków zwierząt. W tym czasie wykonawca prac może, bez zezwolenia, zabezpieczyć wszelkie szczeliny i otwory wentylacyjne budynku przed zajęciem ich przez zwierzęta i nie dopuścić do założenia gniazd i przeprowadzenia lęgów przez ptaki w następnym sezonie. W związku z tym, działania termomodernizacyjne obiektu będą wykonywane w sposób jak najbardziej minimalizujący negatywne skutki dla ptaków i nietoperzy.</p> <p>W przypadku działań termomodernizacyjnych na etapie prowadzenia prac może pojawić się również negatywne, krótkoterminowe oddziaływanie na powietrze. Po zaprzestaniu prac remontowych zadanie polegające na termomodernizacji i modernizacji budynków będzie jednak w sposób długoterminowy oddziaływać pozytywnie na powietrze, klimat i krajobraz. Budynki, po przeprowadzonej termomodernizacji będą bardziej efektywne energetycznie, a w związku z tym mniej emisyjne do środowiska.</p>
<p>Nazwa: Wioska Tematyczna – Różana Wieś – zagospodarowanie przestrzeni publicznych</p> <p>Miejsce: Podobszar Róża Wielka</p> <p>Przestrzenie publiczne: 746/2, 744</p> <p>Wioska Tematyczna Różana Wieś składa się oprócz Muzeum Róży i Olejku Różanego z następujących elementów projektu: Ogrodu Różanego i rozwoju przestrzeni publicznych. Przedmiotowa fiszka dotyczy rozwoju przestrzeni publicznych. Poniżej zaprezentowano zakres projektu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Przestrzenie publiczne - rewitalizacji poddana zostanie droga gminna położona na działce 746/2 oraz część działki 744, nadając temu miejscu nową funkcję przestrzeni publicznej, z uprzywilejowanym ruchem pieszym w formie woonerf. Woonerf łączy ze sobą funkcjonalnie kilka obiektów publicznych: Dzienny Dom Seniora, kościół, boisko sportowe, świetlicę wiejską z biblioteką oraz działki przeznaczone na przestrzeń publiczną. Strefa ta będzie tak zaprojektowana, żeby integrować użytkowników, 	<p>Planowana inwestycja wpłynie bardzo pozytywnie na ludzi, krajobraz oraz zwiększenie różnorodności biologicznej. Stworzy miejsce wypoczynku, będzie posiadał zielone przestrzenie co ma pozytywny wpływ na retencję wodną, klimat i bioróżnorodność, stworzenie mikroklimatu bytowania organizmów. Woonerf powstanie w miejscu już zagospodarowanym, przekształconym antropogenicznie. Dzięki niemu również ograniczona zostanie na istniejącej już drodze prędkość samochodów, co wpłynie pozytywnie na emisję hałasu drogowego.</p> <p>Lokalizacja elementów małej architektury, krzeseł czy stolików charakteryzuje się pokrywaniem znikomych ilości powierzchni oraz brakiem ingerencji w glebę.</p> <p>Podczas realizacji zadania nie przewiduje się negatywnego oddziaływania na środowisko. Wystąpić może jedynie hałas związany z zagospodarowaniem terenów.</p>

<p>harmonijnie łączyć pieszych, rowerzystów i pojazdy mechaniczne. W strefie utrzymana będzie niska dozwolona prędkość, a kształt jezdni oraz lokalizacja elementów małej architektury pozwoli na zachowanie bezpieczeństwa oraz uniemożliwi rozwinięcie niedozwolonej prędkości. Przestrzeń dla pojazdów będzie znacznie ograniczona względem przestrzeni publicznych oraz dla pieszych. Woonerf będzie posiadał zielone przestrzenie oraz obszary zieleni i róż, zachęcające do odpoczynku. Przewidziane są również strefy wypoczynkowe składające się z ławek, huśtawek miejsc do siedzenia i relaksu. Ważnym elementem założenia jest lokalizacja elementów małej architektury, rzeźb oraz mebli miejskich. W założeniu umiejscowiona będzie strefa z ogródkiem kawiarnianym obsługiwanym przez Muzeum Róży i Olejku Różanego oraz mikro scena plenerowa do organizacji wydarzeń plenerowych przez instytucje i stowarzyszenia funkcjonujące w Różanej Wsi. Woonerf będzie pełnił funkcję deptaka łączącego obiekty publiczne, w którym mieszkańcy będą się spotykali i spędzali tu ze sobą czas.</p> <p>Projekt zakłada również realizację ścieżki edukacyjnej biegnącej przez wszystkie ważne punkty miejscowości. Na tablicach umieszczone zostaną najważniejsze informacje dotyczące rewitalizacji, gry terenowej, edukacji ekologicznej na temat róż, z zakresu edukację na temat zastosowania róż, kody qr przenoszące użytkownika w najważniejsze miejsca w sieci internetowej gminy. Tablice będą miały również na celu promocję turystyczną gminy.</p>	
<p>Nazwa: Wioska Tematyczna – Różana Wieś - Założenie parkowe „Różany Ogród” Miejsce: Założenie parkowe 259/1, 259/2, 258/2, 258/5, 258/6, 253/2, 250/13, 250/6, 831</p> <p>Wioska Tematyczna Różana Wieś składa się oprócz Muzeum Róży i Olejku Różanego z następujących elementów projektu: Ogródu Różanego i rozwoju przestrzeni publicznych. Przedmiotowa fiszka dotyczy stworzenia ogrodu różanego. Poniżej zaprezentowano zakres projektu:</p> <p>Założenie parkowe „Różany Ogród” - Ogród będzie dostępny dla mieszkańców, którzy społecznie będą zaangażowani w jego pielęgnację oraz komercyjnie dla gości odwiedzających to miejsce. Różany Ogród będzie prowadzony oraz zarządzany przez Muzeum Róży i Olejku Różanego. W ramach działania powstaną nowe nasadzenia drzew miódodajnych, krzewów (głównie róż), wykonana zostanie ścieżka pieszo-rowerowa i spacerowa, powstanie altana i pergole, przestrzeń będzie doposażona w obiekty małej architektury (kosze, ławki), tablice edukacyjne dotyczące tematyki róż. Będzie to przestrzeń z różnymi odmianami róż - przestrzeń publiczna otwarta i dostępna dla turystów i mieszkańców.</p>	<p>Rewitalizacja zieleni, nowe nasadzenia roślin będą mieć korzystny wpływ na glebę, powietrze i klimat. Stworzenie ogrodów wpływa korzystnie na retencjonowanie wód oraz poprawi aspekty wizualne. Zwiększenie powierzchni biologicznie czynnej niesie za sobą wiele korzyści, w tym m. in. nawilżanie powietrza, magazynowanie wody, stworzenie cennych siedlisk dla flory i fauny, poprawa kondycji gleby. Szczególnie działania korzystnie wpłyną na klimat. W przypadku powiększania terenów zieleni zasadne jest stosowanie gatunków rodzimych.</p> <p>Negatywne oddziaływania związane z budową ścieżek pieszo-rowerowych i spacerowych będą odczuwalne jedynie w obrębie inwestycji. Budowa ciągów pieszych może potencjalnie negatywnie wpłynąć na krajobraz z uwagi na pojawienie się nowej formy w przestrzeni. Niemniej jednak z uwagi na powierzchniowy charakter dróg, nie stanowią one dominanty krajobrazowej. W fazie realizacji budowy może być generowany chwilowy, lokalny hałas. Istotny jest dobrze przemyślany wybór lokalizacji ścieżek, ponieważ skala wywoływanych</p>

	<p>przez nie przekształceń środowiska zależność będzie w znacznym stopniu od lokalnych uwarunkowań. Budowa ścieżek pozwoli na skumulowanie ruchu uczniów, do miejsc ku temu wyznaczonych, tym samym zmniejszy się ryzyko deptania po nasadzonych kwiatach. Ponadto poruszanie się wybudowanymi ciągami pieszymi zamiast samochodami spalinowymi wpłynie pośrednio pozytywnie na powietrze oraz obniżenie emisji hałasu drogowego.</p>
<p>Nazwa: Modernizacja dawnego zbiornika PPOŻ w Róży Wielkiej Miejsce: Działka nr 271 obręb ewidencyjny Róża Wielka, działki nr 276/9 i 280/6, 64-930 Szydłowo</p> <p>Likwidacja betonowych ścian zbiornika i nadanie charakteru naturalnego zbiornika wodnego o funkcji retencyjnej, wraz z zagospodarowaniem terenu wokół zbiornika – projekty, uzgodnienia, prace ziemne, mała architektura, wraz ze ścieżką tematyczną (np. tablicami edukacyjnymi dotyczącymi róż oraz produktów różanych). Wokół zbiornika oraz na działkach sąsiednich 276/9 i 280/6 pojawią się elementy małej architektury, boisko do gry w bule, meble miejskie oraz różnego rodzaju rabaty z różami oraz inną roślinnością. Przy stawie przewidziano stoiska dla wędkarzy. Ponadto planuje się wyznaczanie alejek spacerowych i oświetlenie całej przestrzeni publicznej wraz z pogłębieniem i ukształtowaniem naturalnych linii brzegowych. Za zbiornikiem i remizą utworzyć tzw. cichy zakątek. Rozwój tych przestrzeni pozytywnie wpłynie na codzienne życie mieszkańców, udostępniając im miejsce do wypoczynku, integracji oraz uprawiania sportu.</p>	<p>Działanie mające na celu likwidację betonowych ścian zbiornika i nadanie charakteru naturalnego zbiornika wodnego o funkcji retencyjnej będzie mieć wiele zalet. Wpłynie na popraw estetyki wsi, zwiększenie retencji wodnej, a także bezpieczeństwo ludzi - w chwili obecnej obiekt jest nieużywany, a z uwagi na jego strome ściany stanowi również (mimo ogrodzenia terenu) zagrożenie dla bezpieczeństwa mieszkańców.</p> <p>Planowane jest zagospodarowanie terenu wokół poprzez ustawienie małej architektury, niewielkiego boiska do gry w bule, mebli miejskich, stosik dla wędkarzy, alejek spacerowych, cichego zakątka. Nie są to inwestycje ingerujące w środowisko, w związku z czym nie przewiduje się oddziaływania. Planowane jest powstanie rabat z różami oraz inną roślinnością, co będzie mieć pozytywny wpływ na bioróżnorodność, klimat, gleby, retencję, florę i faunę. Rozwój tych przestrzeni pozytywnie wpłynie na codzienne życie mieszkańców, udostępniając im miejsce do wypoczynku, integracji oraz uprawiania sportu.</p> <p>Na etapie rozbiórki zbiornika i prac ziemnych może być emitowany hałas oraz spaliny z związku z dowozem materiałów i odwozem pozostałości budowlanych.</p>
<p>Nazwa: Wioska tematyczna Różana Wieś - Zaadaptowanie budynku byłej szkoły podstawowej na Muzeum Róży i Olejku Różanego Miejsce: Dzienny Dom Pomocy Dom Seniora w Róży Wielkiej; Róża Wielka; 64-930 Szydłowo</p> <p>Na Muzeum Róży i Olejku Różanego wykorzystane zostaną pomieszczenia znajdujące się na piętrze w zabytkowym, ceglany budynku po byłej szkole podstawowej oraz budynek gospodarczy znajdujący się w Różanym Ogrodzie przy Dziennym Domu Pomocy Domu Seniora w Róży Wielkiej. Dodatkowo w projekcie wykorzystane będą pomieszczenia Dziennego Domu Pomocy Domu Seniora, świetlicy wiejskiej oraz biblioteki publicznej do przeprowadzania warsztatów. Projekt obejmuje przygotowanie pomieszczeń do pełnienia</p>	<p>Działania wewnątrz budynków przeznaczonych do powstania muzeum nie będą powodować żadnych oddziaływań środowiskowych.</p> <p>Szkoła podstawowa jest budynkiem zabytkowym. Prowadzenie założonych działań infrastrukturalnych w bezpośrednim sąsiedztwie obiektów zabytkowych będzie wymagało od inwestora uzgodnienia z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków postępowania i właściwego zabezpieczenia na etapie wykonywania robót budowlanych. Podczas realizacji prac może dojść do negatywnych oddziaływań na zabytek, jednak szczegółowe oddziaływanie poznane będzie dopiero na etapie planowania inwestycji. Jednakże założone planowane działania nie zakładają zniszczenia zabytku, a przeznaczenia na cele kultury, i</p>

<p>funkcji magazynu przechowywania surowców, do pełnienia funkcji wystawienniczej i produkcyjno-warsztatowej, a także zakup i montaż regałów oraz półek oraz zatrudnienie kierownika muzeum. Ponadto, zakres projektu obejmuje przygotowanie miejsc do montażu destylarki do produkcji olejków i innych wyrobów np. nalewek. W ramach projektu stworzone zostaną sale edukacyjne i warsztatowe: przestrzenie do prowadzenia warsztatów, prelekcji i zajęć edukacyjnych na temat uprawy róż, produkcji olejku różanego i zastosowań róż. Dodatkowo również biblioteka i czytelnia - miejsca, gdzie odwiedzający mogą zgłębiać wiedzę na temat róż i olejków różanych poprzez książki, czasopisma i materiały multimedialne. W muzeum znajdować się będą również laboratoria konserwatorskie oraz magazyny do przechowywania eksponatów i pracownia destylacyjna. W muzeum znajdować się będą gabloty wystawiennicze, ściany ekspozycyjne, systemu multimedialne oraz interaktywne eksponaty (które umożliwią między wirtualny spacer i zwiedzanie znanych ogrodów różanych i zakładów produkujących olejek różany).</p> <p>Zagospodarowanie przestrzeni przed muzeum obejmować będzie nasadzenia nowej roślinności, obiekty małej architektury (ławki, parasole) oraz stworzenie interaktywnych i doświadczanych obszarów w postaci strefy zapachowej - interaktywne stacje, gdzie odwiedzający mogą wąchać różne odmiany róż i olejków różanych</p>	<p>edukacji, z związku z czym nie przewiduje się znaczącego negatywnego oddziaływania na zabytek.</p> <p>Zagospodarowanie przestrzeni przed muzeum roślinnością będzie pozytywnie wpływać na krajobraz, retencję wodą, bioróżnorodność, powietrze, klimat oraz florę i faunę. Mała architektura i interaktywne stacje nie będą nieść ze sobą żadnych negatywnych oddziaływań na środowisko.</p>
<p>Nazwa: rozbudowa infrastruktury społecznej, turystycznej i związanej z turystyką</p> <p>Nazwa: tworzenie nowych przestrzeni publicznych dostosowanych do różnorodnych potrzeb społecznych</p> <p>Nazwa: modernizacja techniczna obiektów użyteczności publicznej i zasobów mieszkaniowych</p> <p>Nazwa: poprawa wykorzystania i jakości przestrzeni publicznych</p> <p>Nazwa: ochrona obiektów dziedzictwa kulturowego i ich dostosowanie do celów społecznych i gospodarczych</p> <p>Nazwa: polepszenie jakości i dostępności infrastruktury społecznej dla mieszkańców terenów zdegradowanych</p>	<p>Dokładna lokalizacja inwestycji nie jest znana, w związku z czym przewidywane oddziaływanie jest utrudnione. Podczas prac mogą chwilowo zostać naruszone obecne tereny zieleni, zasklepiąca może zostać powierzchnia ziemi, natomiast konkretne oddziaływanie będzie możliwe dopiero w momencie poznania dokładnych lokalizacji przedsięwzięć oraz ich wielkości. Oddziaływanie na krajobraz – pozytywne bądź negatywne uzależnione jest również od miejsca inwestycji.</p> <p>Modernizacja już istniejących budynków nie powinna powodować oddziaływań na środowisko.</p> <p>Ponadto zadania są inwestycjami uzupełniającymi, w związku z czym ich realizacja jest niepewna.</p>

<p>Nazwa: poprawa efektywności energetycznej i wykorzystanie odnawialnych źródeł energii w infrastrukturze publicznej</p>	<p>Dokłada lokalizacja inwestycji nie jest znana, w związku z czym przewidywane oddziaływanie jest utrudnione.</p> <p>Przed rozpoczęciem prac związanych z termomodernizacją budynku zarządca powinien wykonać ekspertyzę przyrodniczą stwierdzającą obecność lub brak chronionych gatunków ptaków i nietoperzy w danym obiekcie budowlanym. Ekspertyzę powinna wykonać osoba merytorycznie związana z ornitologią (ptaki) i chiropterologią (nietoperze). W przypadku konieczności zniszczenia podczas prac budowlanych siedlisk ptaków objętych ochroną, należy uzyskać zezwolenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, przy jednoczesnym zapewnieniu zastępczych miejsc lęgowych m.in.: poprzez zawieszenie budek lęgowych dla ptaków i budek lub schronów dla nietoperzy. Najdogodniejszym terminem prowadzenia termomodernizacji obiektów budowlanych jest okres od 16 października do 28 lutego, przypadający poza okresem rozrodu większości gatunków zwierząt. W tym czasie wykonawca prac może, bez zezwolenia, zabezpieczyć wszelkie szczeliny i otwory wentylacyjne budynku przed zajęciem ich przez zwierzęta i nie dopuścić do założenia gniazd i przeprowadzenia lęgów przez ptaki w następnym sezonie. W związku z tym, działania termomodernizacyjne obiektu będą wykonywane w sposób jak najbardziej minimalizujący negatywne skutki dla ptaków i nietoperzy.</p> <p>W przypadku działań termomodernizacyjnych na etapie prowadzenia prac może pojawić się również negatywne, krótkoterminowe oddziaływanie na powietrze. Po zaprzestaniu prac remontowych zadanie polegające na termomodernizacji i modernizacji budynków będzie jednak w sposób długoterminowy oddziaływać pozytywnie na powietrze, klimat i krajobraz. Budynki, po przeprowadzonej termomodernizacji będą bardziej efektywnie energetycznie, a w związku z tym mniej emisyjne do środowiska.</p> <p>Rozwiązania OZE mają pozytywny wpływ przede wszystkim na powietrze. Instalacja pojedynczych baterii fotowoltaicznych jak i kolektorów słonecznych na budynkach mieszkalnych nie stanowi zagrożenia dla środowiska. Realizacja zadania przyczyni się do poprawy jakości powietrza atmosferycznego, zmniejszenia zapotrzebowania na energię ze źródeł nieodnawialnych i wzrostu efektywności energetycznej budynków, przez co przyniesie pośrednie pozytywne, długoterminowe oddziaływania na zwierzęta, ludzi, powietrze i klimat, powierzchnię ziemi, oraz zasoby naturalne. Niemniej jednak montaż baterii fotowoltaicznych czy kolektorów słonecznych może stanowić zagrożenie dla ptaków</p>
--	---

gniazdujących w budynkach (m.in. jerzyki, jaskółki, wróble). Dlatego też przed podjęciem prac należy przeprowadzić inwentaryzację budynków pod kątem występowania chronionych gatunków ptaków. Prace montażowe powinny być prowadzone poza okresem lęgowym ptaków. Okres lęgowy większości ptaków w Polsce przypada w terminie od 1 marca do 15 października. Należy jednak zaznaczyć, iż dla niektórych gatunków ptaków okres lęgowy przypada w innym okresie np. dla wróbli – od lutego/marca do sierpnia, a jerzyków od maja do sierpnia. Ponadto w poszczególnych latach okresy lęgowe dla konkretnych gatunków ulegają nieznacznym przesunięciom, w zależności od panujących warunków pogodowych. Negatywnego oddziaływania można się spodziewać w odniesieniu do dzikich gatunków. Problem będzie dotyczył głównie ptaków i owadów, a zależny będzie w znacznej mierze od lokalizacji inwestycji fotowoltaicznych. W przypadku montażu pomp ciepła może wiązać się z chwilową emisją hałasu, ale będzie ograniczona do powierzchni ziemi. Konieczne jest także wyznaczenie odpowiedniego miejsca, najlepiej w odizolowanym od użytkowej części budynku pomieszczeniu. W miejscu działania pompy nie są emitowane żadne zanieczyszczenia.

Na etapie sporządzania niniejszego GPR nie są znane dokładne lokalizacje ani wielkość inwestycji. Określając ewentualną lokalizację farm fotowoltaicznych pod uwagę będą brane aspekty planistyczne gminy, w tym bliskość zabudowań mieszkalnych, obszarów chronionych oraz infrastruktury energetycznej. Planowane działania będą realizowane z poszanowaniem obszarów cennych przyrodniczo, rozumianych jako formy ochrony przyrody, ostoje, siedliska przyrodnicze, miejsca rozrodu i regularnego przebywania zwierząt objętych ochroną gatunkową – zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami prawa, planami zadań ochronnych itp.

Wpływ budowy ewentualnych farm fotowoltaicznych na ptaki zależy przede wszystkim od lokalizacji inwestycji - może być pośredni oraz bezpośredni. W momencie planowania inwestycji należy odpowiednio przeanalizować potencjalne miejsce realizacji przedsięwzięcia, uwzględniając otoczenie (wpływ na krajobraz, obecność cennych przyrodniczo siedlisk, korytarze migracyjne itp.). Zajęcie dużej powierzchni terenu może doprowadzić do fragmentacji siedlisk, dlatego tak ważna jest dobrze przemyślana lokalizacja inwestycji. W przypadku wpływu pośredniego można zauważyć utratę siedlisk naturalnych

(lub fragmentację albo modyfikację), zaburzenia związane ze straszaniem przebywających w okolicy inwestycji gatunków ptaków. Takie sytuacje mogą mieć miejsce jedynie w trakcie prowadzenia prac instalacyjnych na terenie inwestycji. Można spodziewać się kolizji ptaków z panelami fotowoltaicznymi, przy próbie lądowania na panelach, które wskutek efektu odbicia lustrzanego będą imitowały taflę wody. Jednakże taki efekt może zostać zniwelowany, gdyż zazwyczaj: inwestycje posiadają albedo mniejsze niż albedo tafli wody; Zjawisko inwersji termicznej w powietrzu występuje niezwykle rzadko, panele PV mają kolor granatowy, podchodzący pod czerni; obiekt budowlany nie jest jednolity, pomiędzy rzędami panelami będzie znajdować się teren, na którym będzie rosła trawa, przez co nie powstanie tzw. duży zbiornik. Obecnie stosowane technologie nie wykorzystują już niebezpiecznych, a także energetycznie mało wydajnych rozwiązań. Wydaje się więc, że śmiertelność ptaków w wyniku kolizji z panelami słonecznymi na terenie inwestycji będzie znikoma, jednak ze względu na brak danych naukowych nie można jednoznacznie określić jej poziomu.

Budowa ewentualnej farmy ogniw fotowoltaicznej o powierzchni kilku ha związana jest z fizyczną utartą siedlisk, poprzez zajęcie terenu przez konstrukcje na których zostaną posadowione panele fotowoltaiczne. Powierzchnia w ten sposób utracona w skali nieco szerszej – gminy, stanowi jednak ułamek procenta całej jej powierzchni. Natomiast zazwyczaj tereny przeznaczone pod tego typu inwestycje to pola uprawne, obszary zdegradowane, nie przeznaczane pod budowę takich inwestycji siedlisk cennych przyrodniczo, terenów bytowania chronionych gatunków zwierząt. Natomiast ważne jest aby ewentualne prace ziemne na terenie planowanej inwestycji nie były wykonywane w szczycie sezonu lęgowego. Wpływie to na ograniczenie niekorzystnego wpływu zwiększonej liczby ludzi i sprzętu skutkującego trwałym płoszeniem ptaków w okresie lęgowym. Budowa farmy fotowoltaicznej nie musi jednak oznaczać utraty bioróżnorodności, bowiem przy odpowiednim projekcie parku solarne (nasadzenia krzewów, utrzymywanie roślinności zielonej) można stworzyć miejsca atrakcyjne dla ptaków (Tryjanowski, Łuczak 2013). Budowa elektrowni słonecznej może przyczynić się paradoksalnie również do powstania alternatywnych miejsc żerowania, np. dla łuszczaków (fragmenty trawiaste i krzewy pomiędzy panelami i sektorami) oraz gniazdowania (panele są zakładane na specjalnych stojakach, które mogą być wykorzystywane przez niektóre gatunki do umieszczania gniazd).

	<p>Proponowane działania minimalizujące potencjalnie negatywne oddziaływanie przedsięwzięcia na ptaki (według Tryjanowskiego i Łuczna 2013)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Z uwagi na stosunkowo znaczną powierzchnię planowanego parku ogniw fotowoltaicznych zaleca się wykonanie pomiędzy sektorami paneli nasadzeń niskopiennych żywopłotów, co zmniejsza ryzyko kolizji ptaków wodnych. - Przewody elektryczne odprowadzające energię z parku trzeba należy umieszczać pod ziemią. - Zaleca się zastosowanie paneli fotowoltaicznych z powłokami antyrefleksyjnymi tak by do minimum ograniczyć odbijanie się promieni słonecznych. - Należy unikać budowy parku ogniw fotowoltaicznych w szczycie sezonu lęgowego (kwiecień-czerwiec) co zmniejszy ryzyko płoszenia ptaków lęgowych. W przypadku konieczności budowy w sezonie lęgowym, prace należy prowadzić go pod nadzorem ornitologicznym. Ornitolog sprawdzi wówczas, czy teren planowanej inwestycji nie jest aktualnie miejscem gniazdowania cennego gatunku ptaka. - Biorąc pod uwagę dostęp obsługi technicznej do poszczególnych ogniw, należy w miarę możliwości zezwolić na spontaniczną sukcesję roślinności pomiędzy pasami, np. ziół ichwastów. <p>Ewentualne lokalizowanie takich farm wiatrowych oraz ich wysokość muszą być zgodne z Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Szydłowo. Ponadto zakazuje się lokalizacji elektrowni wiatrowych na terenach parków narodowych, rezerwatów przyrody, parków krajobrazowych i obszarów Natura 2000 zgodnie z ustawą z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych. Istotny jest przemyślany wybór ewentualnej lokalizacji tego typu farmy wiatrowej, gdyż może mieć ona negatywny wpływ na populacje niektórych gatunków ptaków, które mogą uderzyć turbiny wiatrowe. W przypadku chęci podjęcia się inwestycji, polecane jest zapoznanie się z „Wytocznymi w zakresie oceny oddziaływania elektrowni wiatrowych na ptaki” opracowanymi przez Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków oraz Polskie</p>
--	--

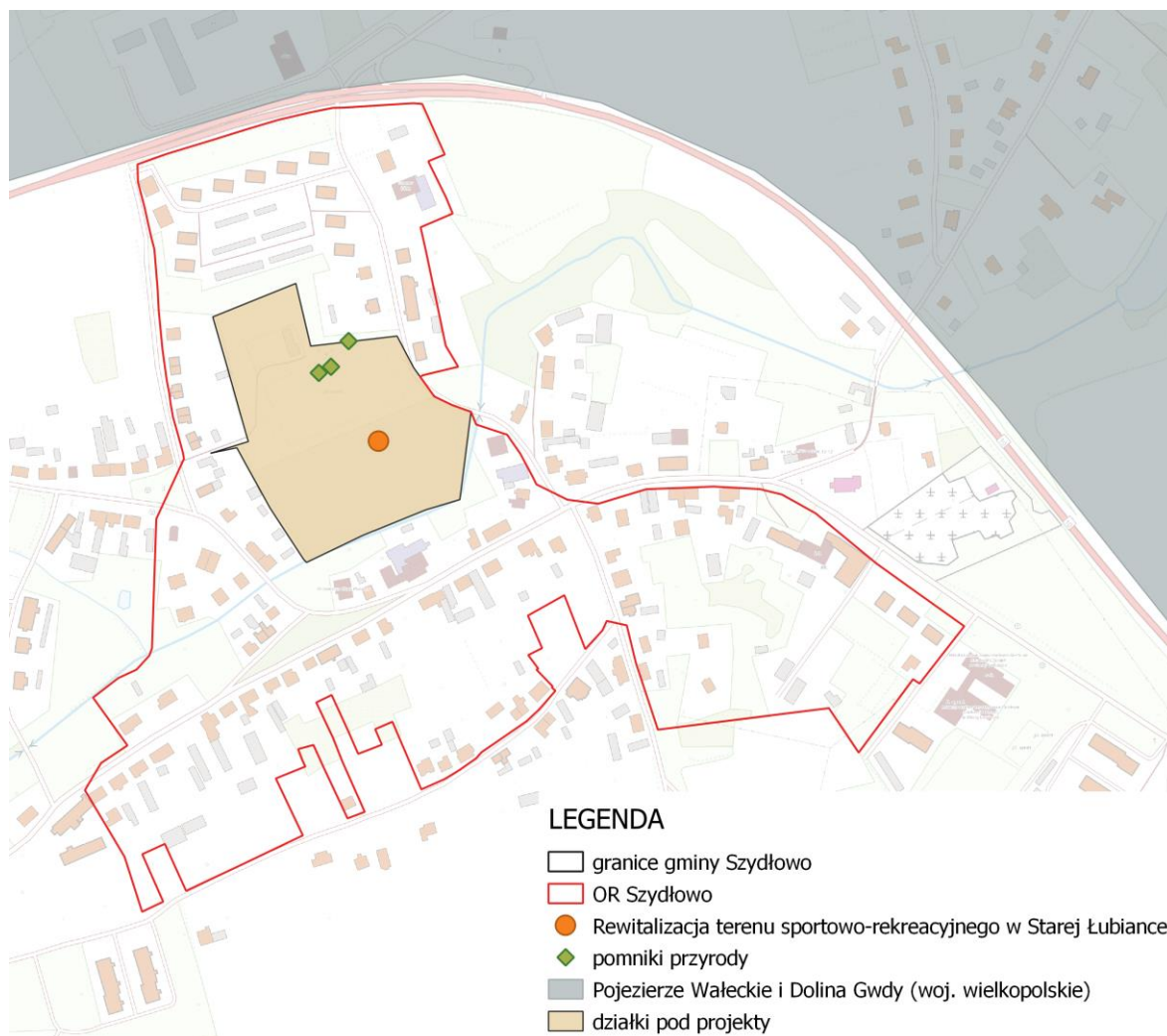
	<p>Stowarzyszenie Energetyki Wiatrowej. W opracowaniu można znaleźć m.in. listę form potencjalnego oddziaływań elektrowni wiatrowych na ptaki, uwarunkowania prawne z nimi związane, zasady realizacji monitoringu przed i po realizacji inwestycji. Na całym świecie zauważa się również martwe nietoperze znajdujące się pod turbinami wiatrowymi. Możliwe, że turbiny wiatrowe zakłócają sezonowe migracje i wzorce godowe u niektórych gatunków nietoperzy. Natomiast tak jak wspomniano wcześniej, na etapie sporządzania dokumentu nie ma planowanych konkretnych inwestycji w farmy wiatrowe ze znaną lokalizacją.</p>
Nazwa: ochrona środowiska naturalnego, zwłaszcza powietrza i wód	<p>Zadanie o charakterze ogólnym, którego celem jest ochrona środowiska.</p>

Poniższe rysunki przedstawia przybliżoną lokalizację powyższych planowanych działań na tle form ochrony przyrody. Biorąc pod uwagę oddziaływania przewidzianych w GPR inwestycji należy wziąć pod uwagę fakt, iż obszar objęty GPR jest terenem miejskim, przekształconym antropogenicznie i planowane przedsięwzięcia również będą realizowane na obszarze zurbanizowanym.

Rysunek 28. Lokalizacja Inwestycji wyznaczonych w GPR Szydłowo na tle form ochrony przyrody – podobszar Kłoda.
Źródło: opracowanie własne

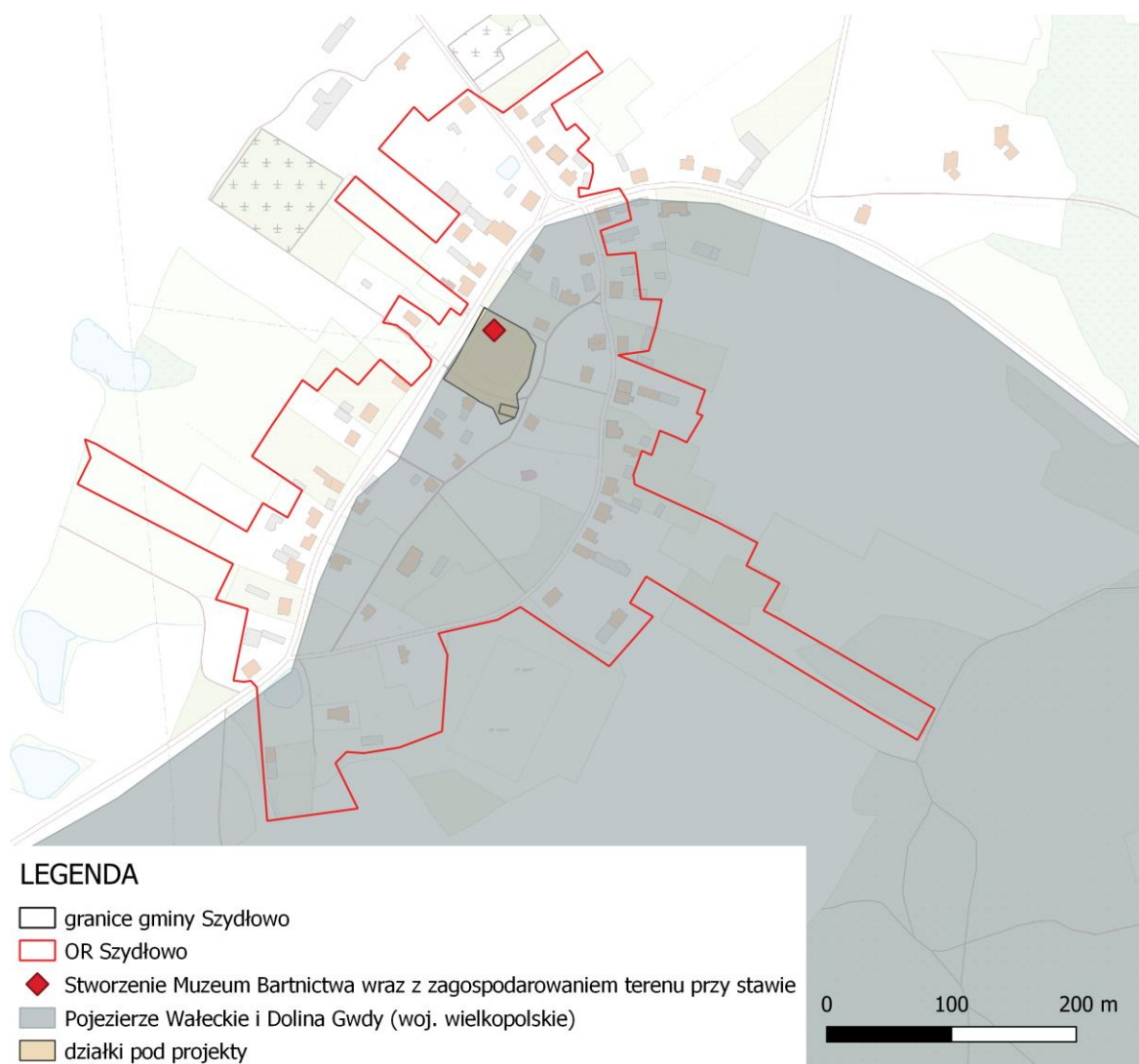
Rysunek 29. Lokalizacja Inwestycji wyznaczonych w GPR Szydłowo na tle form ochrony przyrody – podobszar Łubianka.
Źródło: opracowanie własne

Rysunek 30. Lokalizacja Inwestycji wyznaczonych w GPR Szydłowo na tle form ochrony przyrody – podobszar Róża Wielka.

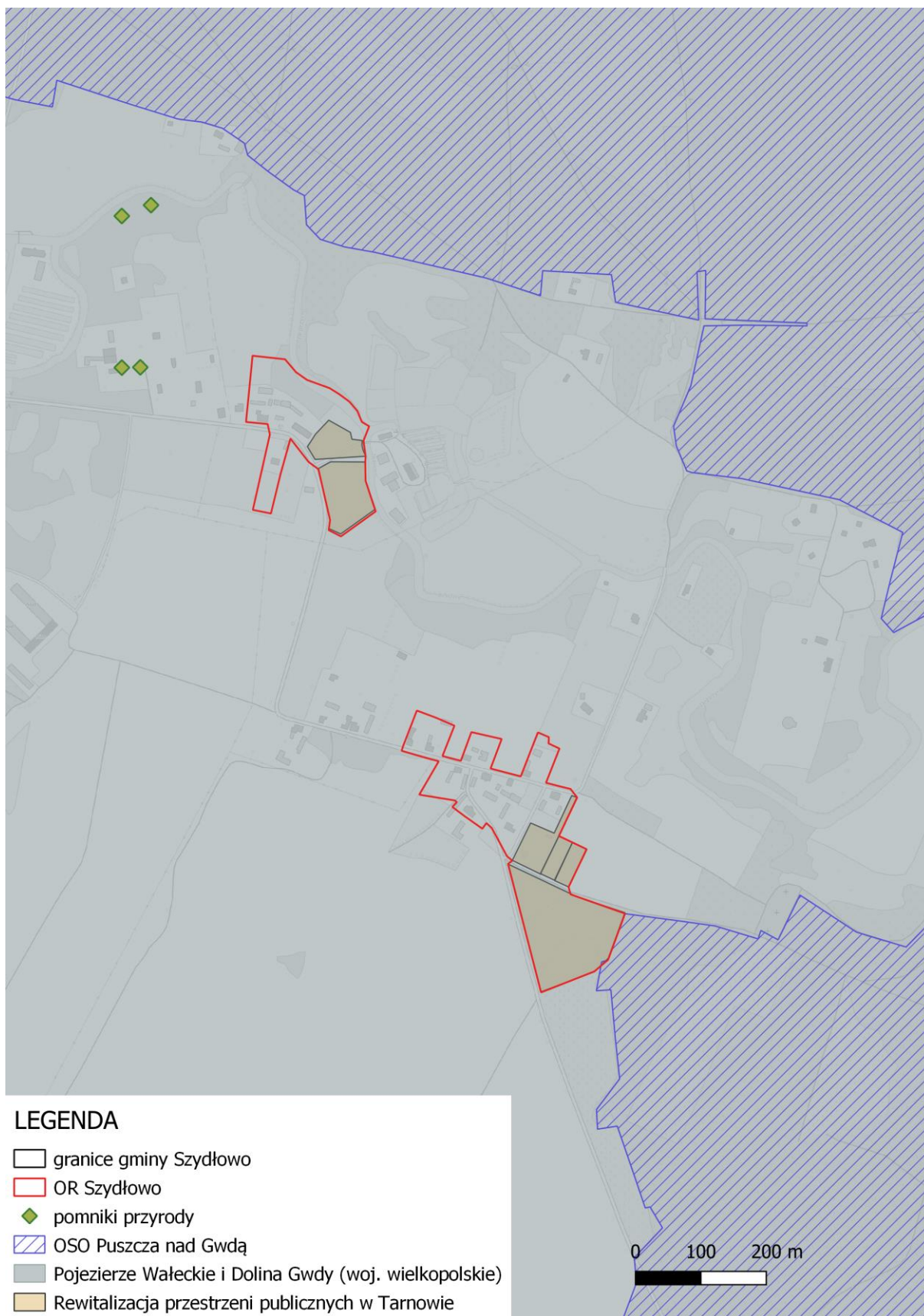
Źródło: opracowanie własne

Źródło: opracowanie własne

Rysunek 31. Lokalizacja Inwestycji wyznaczonych w GPR Szydłowo na tle form ochrony przyrody – podobszar Zawada.
Źródło: opracowanie własne

Rysunek 32. Lokalizacja Inwestycji wyznaczonych w GPR Szydłowo na tle form ochrony przyrody – podobszar Tarnowo I i II.
Źródło: opracowanie własne

7.1. Przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko

Przedsięwzięcia mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko określone zostały w §3 ust 1 Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. 2019 poz. 1839). W niniejszym GPR nie wyznaczono takich zadań.

7.2. Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody

Na obszarze gminy Szydłowo występują następujące formy ochrony przyrody: Obszary Natura 2000, obszar chronionego krajobrazu, rezerwaty przyrody, zespół przyrodniczo-krajobrazowy, użytki ekologiczne i pomniki przyrody.

Na obszarze rewitalizowanym występuje Obszar Chronionego Krajobrazu: Pojezierze Wałeckie i Dolina Gwdy (woj. wielkopolskie), znikomy fragment Obszaru Natura 2000 Puszcza nad Gwdą oraz kilka pomników przyrody.

Oddziaływanie na Obszary Natura 2000

Zgodnie z ustawą z dn. 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2024 poz. 1478 z późn. zm.) zabrania się, z zastrzeżeniem art. 34, podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000 lub wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000, lub pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami. W obszarach Natura 2000 nie wprowadza się zakazów za pomocą aktów prawnych jak dla pozostałych obszarowych form ochrony przyrody, a ograniczenia realizacji pewnych inwestycji wynikają z zagrożeń i presji związanych z poszczególnymi przedmiotami ochrony oraz celów ochrony określonych dla każdego obszaru indywidualnie.

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. 2024 poz. 1478 z późn. zm.), na terenie obszaru Natura 2000, zabrania się podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności:

1. pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000 lub

2. wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000, lub
3. pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami.

Wyjątki, wyłączone z tych zapisów, zebrane zostały w art. 34, ww. ustawy.

Na obszarze rewitalizowanym występuje znikomy fragment Obszaru Natura 2000 Puszcza nad Gwdą. Ze względu na fakt, że obszar inwestycji w obszarze rewitalizacji Tarnowo I i II jedynie graniczy z obszarem Natura 2000, nie przewiduje się na obszar negatywnego oddziaływania ani na cele jego ochrony. Być może jedynie podczas realizacji zadań może być emitowany hałas.

Zadania realizowane w ramach GPR, z zachowaniem powszechnie obowiązujących przepisów prawa, nie będą negatywnie oddziaływać na środowisko w części dot. form ochrony przyrody.

Oddziaływanie na obszary chronionego krajobrazu

W stosunku do obszaru chronionego krajobrazu wprowadzane są zakazy zgodnie z art. 24 ustawy o ochronie przyrody oraz indywidualnych aktów prawa miejscowego. Zakazy wynikające z ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody nie dotyczą inwestycji celu publicznego, czyli inwestycji o znaczeniu lokalnym, ponadlokalnym a także krajowym. Zadania wyznaczone w Poś wpływają rozwój lokalny. Jednocześnie, należy pamiętać, aby stosować działania minimalizujące negatywne oddziaływania zadań. Działania te w większości zaliczają się do inwestycji celu publicznego, wobec tego zakazy nie dotyczą inwestycji celu publicznego stosownie do zapisu art. 24 ust. 2 pkt 3 ustawy o ochronie przyrody. Inwestycje najczęściej będą wykonywane w obszarze już zurbanizowanym. Podczas prowadzenia robót mogą wystąpić negatywne oddziaływania w postaci emisji hałasu i zanieczyszczeń do powietrza.

Na terenach OChK nie przewiduje się znaczącego negatywnego oddziaływania, w tym oddziaływania pośredniego, wtórnego, skumulowanego, średnioterminowego i długoterminowego.

Podsumowując realizacja Programie nie będą naruszać zakazów obowiązujących w granicach Obszaru Chronionego Krajobrazu oraz nie będą mieć negatywnego wpływu na zachowanie powiązań sieci obszarów i obiektów chronionych, na utrzymanie pełnionej przez Obszar Chronionego Krajobrazu funkcji korytarzy ekologicznych oraz na ochronę przyrody ekosystemów leśnych, wodnych i lądowych.

Oddziaływanie na pozostałe formy ochrony przyrody

W stosunku do pomników przyrody oraz użytków ekologicznych wprowadzane są zakazy zgodnie z art. 45 ustawy o ochronie przyrody (Dz.U. 2024 poz. 1478 z późn. zm.) oraz indywidualnych aktów prawa miejscowego.

W związku z realizacją zadań wymienionych w Programie, na omawianym terenie, nie dojdzie do negatywnego oddziaływania na pozostałe indywidualne formy ochrony przyrody takie jak: pomniki przyrody czy strefy ochrony ostoi gatunków.

Ponadto, w ramach realizacji Programie nie przewiduje się działań mogących negatywnie oddziaływać na pomniki przyrody. W pobliżu ww. obszarów chronionych mogą być realizowane zaplanowane działania. Jednak nie przewiduje się negatywnego wpływu na ich funkcjonowanie.

Biorąc pod uwagę, że zadania wyznaczone w POŚ mają charakter ogólny, nie jest znana ich dokładna lokalizacja ani szczegóły techniczne. Co więcej dla zadań tego rodzaju wymagana jest osobna procedura oceny wpływu na środowisko.

7.3. Różnorodność biologiczna, rośliny i zwierzęta

Realizacja zapisów Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Szydłowo w przypadku typowych działań inwestycyjnych w zakresie termomodernizacji budynków oraz powstania nowych obiektów może powodować wystąpienie negatywnych, chwilowych oddziaływań na środowisko przyrodnicze.

Prace budowlane mogą wpływać negatywnie na florę i faunę poprzez: możliwe zniszczenie siedlisk roślin i zwierząt, tworzenie barier w migracji zwierząt, zmianę warunków siedliskowych oraz ewentualną wycinkę drzew i krzewów. Będą to jednak oddziaływania chwilowe. Podczas realizacji inwestycji nie będą łamane zakazy niszczenia lub uszkodzenia zadrzewień przydrożnych, nawodnych i śródpolnych. Negatywne oddziaływanie na środowisko inwestycji można ograniczyć do racjonalnego poziomu poprzez dobrze przemyślany wybór lokalizacji, ponieważ skala wywoływanych przez nie przekształceń środowiska zależeć będzie w znacznym stopniu od lokalnych uwarunkowań. Należy jednak zaznaczyć, że planowanie inwestycji będą realizowane tylko w obrębie wyznaczonych obszarów rewitalizacji. Są to tereny zdegradowane, przekształcone antropogenicznie i pomimo zaplanowanych inwestycji np. budowy parkingów przy obiektach, nie przewiduje się znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko.

Wśród zadań wyznaczonych w GPR wiele działań obejmuje nasadzenia drzew i krzewów. Powiększanie bioróżnorodności ma bardzo pozytywny wpływ na rośliny, zwierzęta bytujące na terenach zieleni, na powietrze, wodę, powierzchnię ziemi, poprawiają aspekty wizualne. Udowodniono naukowo, że tereny zieleni mają pozytywny wpływ na samopoczucie ludzi. Do nasadzeń preferowane są gatunki rodzime, bez wprowadzania inwazyjnych gatunków obcych.

Przed rozpoczęciem prac związanych z termomodernizacją budynków zarządca powinien wykonać ekspertyzę przyrodniczą stwierdzającą obecność lub brak chronionych gatunków ptaków i nietoperzy w danym obiekcie budowlanym. Ekspertyzę powinna wykonać osoba merytorycznie związana z ornitologią (ptaki) i chiropterologią (nietoperze).

W związku z powyższym koniecznym jest właściwe planowanie i prowadzenie robót termomodernizacyjnych. W przypadku nieodpowiedniego ich wykonywania może dochodzić do naruszania zakazów wymienionych w § 7 rozporządzenia, m.in. zabijania i okaleczania ptaków lub nietoperzy, niszczenie ich jaj i postaci młodocianych oraz ich siedlisk, miejsc gniazdowania, lęgu lub schronień (zakazy). Także umyślne płoszenie i niepokojenie ww. gatunków jest dla nich zagrożeniem, gdyż prowadzić może, m.in. do porzucenia lęgów przez osobniki rodzicielskie. Dodatkowo przeprowadzone zamierzenia remontowe mogą uniemożliwić w przyszłości zakładanie gniazd przez bytujące tam wcześniej gatunki ptaków (np. poprzez montaż podbitek i uszczelnienie wszelkich szpar i nieciągłości elewacji wykorzystywanych wcześniej przez ptaki) lub też sprawić, że dane obiekty nie będą nadawały się w przyszłości do wykorzystania jako miejsca odpoczynku przez występujące tam wcześniej nietoperze (np. poprzez zagrodzenie dostępu do pomieszczeń wcześniej przez nie wykorzystywanych).

Najdogodniejszym terminem prowadzenia termomodernizacji obiektów budowlanych jest okres od 16 października do 28 lutego, przypadający poza okresem rozrodu większości gatunków zwierząt. W tym czasie wykonawca prac może, bez zezwolenia, zabezpieczyć wszelkie szczeliny i otwory wentylacyjne budynku przed zajęciem ich przez zwierzęta i nie dopuścić do założenia gniazd i przeprowadzenia lęgów przez ptaki w następnym sezonie.

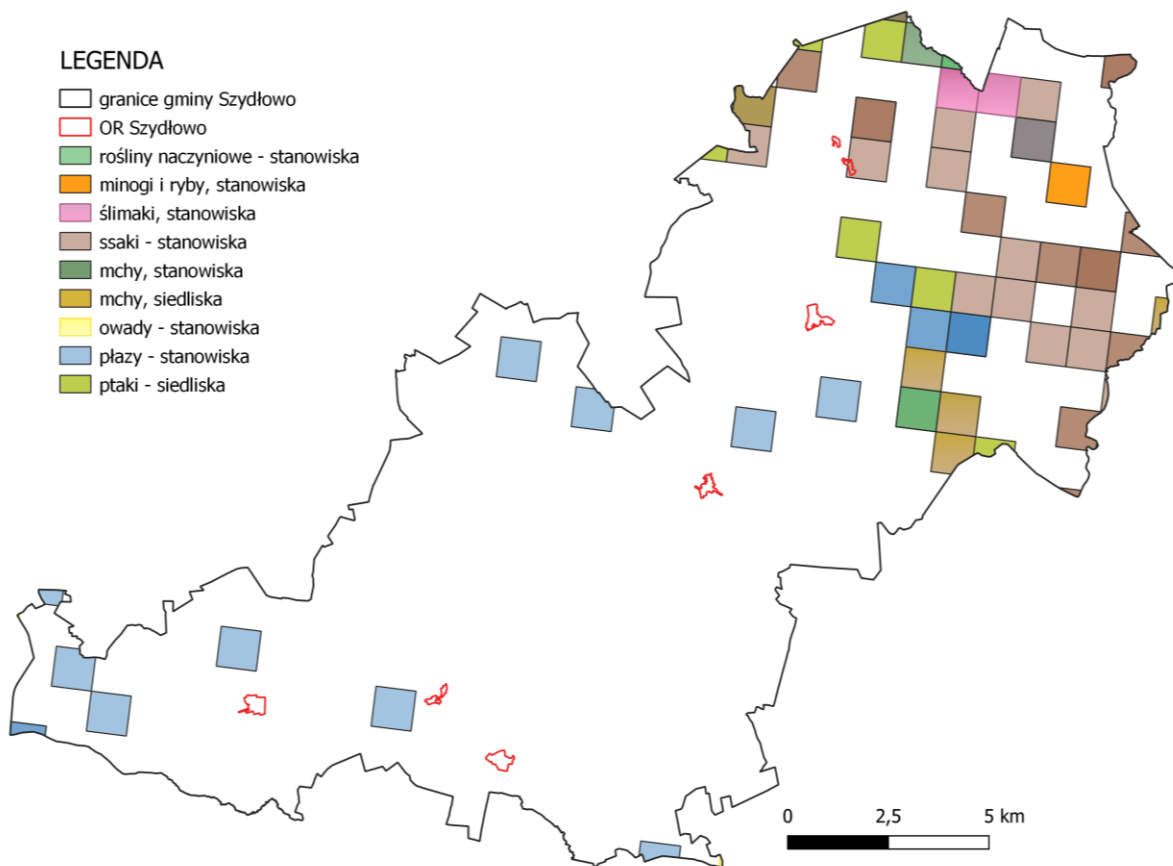
Natomiast przed przystąpieniem do wykonywania przedmiotowych prac w terminie od 1 marca do 15 października należy bezwzględnie:

- upewnić się, czy w obrębie remontowanych budynków nie występują miejsca lęgowe ptaków lub rozrodu nietoperzy - obserwacje dotyczące zasiedlenia budynku powinny zostać przeprowadzone przez eksperta ornitologa i chiropterologa w okresie możliwie najkrótszym poprzedzającym planowaną inwestycję, tak aby uniknąć przykrych konsekwencji wstrzymania prac,
- w przypadku stwierdzenia zasiedlenia budynku przez chronione gatunki ptaków lub nietoperzy ekspert powinien wskazać dokładne miejsca ich przebywania tak, aby przed okresem lęgowym tych gatunków można było zamknąć nisze, szczeliny i dostępy do stropodachu wykorzystywane przez te zwierzęta. W momencie gdy planowane działania będą się wiązać z koniecznością realizacji czynności zakazanych w stosunku do nich, tj. z niszczeniem gniazd, jaj, czy też postaci młodocianych, inwestor zobowiązany jest do uzyskania, przed przystąpieniem do prac, stosownego zezwolenia właściwego organu ochrony przyrody, wydawanego w trybie art. 56

ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2023 r. poz. 1336, z późn. zm.). Jednakże przypadki takie należy traktować jako wyjątkowe, nie zaś jako zasadę w procesie inwestycyjnym. Uzyskanie ww. zezwolenia nie jest wymagane w przypadku usuwania, w okresie od dnia 16 października do końca lutego, gniazd ptasich z obiektów budowlanych i terenów zieleni, jeżeli wymagają tego względy bezpieczeństwa lub sanitarne, jednak pod warunkiem, iż dla planowanych czynności brak rozwiązań alternatywnych oraz gdy nie będzie to szkodliwe dla zachowania we właściwym stanie ochrony populacji tych gatunków i ich siedlisk (§ 8 ust. 2 rozporządzenia). Powyższe zezwolenie może być wydane jedynie w przypadku wystąpienia łącznie trzech warunków, tj.: braku rozwiązań alternatywnych, jeżeli czynności te nie są szkodliwe dla zachowania we właściwym stanie ochrony dziko występujących populacji chronionych gatunków roślin, zwierząt lub grzybów oraz gdy zachodzi jedna z przesłanek wymieniona w art. 56 ust. 4 pkt od 1 do 7 ustawy. Brak spełnienia jednego z ww. warunków skutkuje odmową wydania zezwolenia, po przeprowadzeniu prac remontowych należy, w miarę możliwości, umożliwić ptakom i nietoperzom dalsze występowanie w obiektach budowlanych, poprzez stworzenie na remontowanych budynkach siedlisk zastępczych w postaci, np. budek lęgowych. Ich charakter, lokalizacja, parametry techniczne i zagęszczenie powinny być dobrane przez specjalistę ornitologa i chiropterologa odpowiednio do preferencji gatunków, które występowały tam wcześniej (przykładowe wymiary budek lęgowych oraz sposoby i miejsce ich umieszczenia zawierają załączniki nr 1, nr 2 i nr 3 do niniejszego pisma),

- w przypadkach, gdy obiekt budowlany wykorzystywany był przez jerzyki *Apus apus*, a w ramach remontu stropodach budynku ocieplono materiałami sypkimi (np. przy użyciu granulatu wełny mineralnej, granulatu styropianu fibry celulozowej), należy całkowicie zrezygnować z pozostawiania otwartych otworów do stropodachów, gdyż materiały użyte do izolacji są niebezpieczne dla tego gatunku.

Wszelkie działania nie mogą naruszać zakazów określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2022 r. poz. 2380), zakazów określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r. poz. 1409) ani zakazów określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. z 2014 r. poz. 1408).

Rysunek 33. Gatunki chronione zwierząt i roślin naczyniowych na terenie gminy Szydłowo.

Źródło: opracowanie własne na podstawie GEOSERWISU GDOŚ

Jak wynika z powyższego poglądowego rysunku, na obszarze rewitalizowanym w obrębie podobszaru Tarnowo mogą występować chronione gatunki ssaków.

Z uwagi na prawdopodobieństwo konieczności usuwania drzew i krzewów w związku z realizacją planowanych zadań zwraca się uwagę, że drzewa lub krzewy mogą stanowić siedliska chronionych gatunków zwierząt m.in. ptaków i nietoperzy. W stosunku do ww. gatunków zwierząt obowiązują zakazy wymienione w rozporządzeniu w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt, m.in.: zakaz niszczenia, usuwania lub uszkodzenia gniazd, zimowisk lub innych schronień oraz zakaz niszczenia siedlisk lub ostoi, będących ich obszarem rozrodu, wychowu młodych, odpoczynku, migracji lub żerowania. Przed podjęciem prac należy przeprowadzić inwentaryzację przyrodniczą pod kątem występowania chronionych gatunków zwierząt, w tym ptaków i nietoperzy, na drzewach i krzewach, które przewidziane będą do wycinki. W razie stwierdzenia występowania chronionych gatunków zwierząt termin i sposób wykonania prac należy dostosować do ich okresów lęgowych, rozrodczych i hibernacji, a w przypadku naruszenia zakazów obowiązujących w stosunku do gatunków objętych ochroną zwrócić się do właściwego regionalnego dyrektora ochrony środowiska lub do Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska o uzyskanie zezwolenia na odstępstwa od obowiązujących zakazów. Zgodnie z art. 56 ust.

1 i 2 ustawy o ochronie przyrody Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska lub regionalny dyrektor ochrony środowiska może zezwolić na odstępstwa od zakazów obowiązujących w stosunku do gatunków chronionych z uwzględnieniem art. 56 ust. 4, 4a, 4b, 4c, 4d i 5 ustawy o ochronie przyrody.

7.4. Ludzie

Wszystkie planowane działania realizowane w ramach, w perspektywie średnio i długoterminowej Programu wpłyną bezpośrednio pozytywnie na ludzi, m in. na jakość oraz komfort ich życia, a także bezpieczeństwo. Zadania termomodernizacyjne poprawiają jakość powietrza, jednocześnie wpływając na zdrowie ludzi. Jednym z ważnych elementów będzie organizacja wszelkiego rodzaju zadań edukacyjnych, warsztatów i spotkań. Pozytywny wpływ na ludzi będą miały działania związane z powiększaniem terenów zieleni, gdyż taki stan rzeczy poprawia samopoczucie, wpływa na jakość powietrza, stwarza miejsce wypoczynku. Wiele zadań dotyczy tworzenia nowych miejsc rekreacji, co pozwoli na zaspokojenie potrzeb mieszkańców. Oddziaływaniami negatywnymi dla mieszkańców, znajdujących się w najbliższym sąsiedztwie obszarów objętych inwestycjami, mogą być prace remontowo-budowlane. Będzie to związane z użyciem maszyn i urządzeń budowlanych (emisja hałasu, pyłu i wibracji) oraz utrudnieniami komunikacyjnymi. Oddziaływania te będą bezpośrednie, krótkotrwałe i odwracalne, jak również ustaną po zakończeniu robót. Wszystkie zadania nie inwestycyjne zostały wyznaczone przede wszystkim w celu podniesienia komfortu życia mieszkańców.

7.5. Powietrze atmosferyczne

Oceniono, że wyznaczone w projekcie Programu działania nie będą mieć znaczącego negatywnego wpływu na jakość powietrza atmosferycznego. Pozytywny wpływ na powietrze atmosferyczne i klimat będą miały takie zadania inwestycyjne jak: termomodernizacja budynków, nasadzenie zieleni. Głównym zagrożeniem powietrza atmosferycznego jest niska emisja z instalacji grzewczych budynków. Termomodernizacja budynku pozwoli na znaczące ograniczenie zużycia materiału opałowego niezbędnego do ogrzania obiektu. W konsekwencji wpłynie to na redukcję emisji szkodliwych zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego. W przypadku działań termomodernizacyjnych na etapie prowadzenia prac może pojawić się również negatywne, krótkoterminowe oddziaływanie na powietrze. Po zaprzestaniu prac remontowych zadanie polegające na termomodernizacji i modernizacji budynków będzie jednak w sposób długoterminowy oddziaływać pozytywnie na powietrze, klimat i krajobraz. Budynki, po przeprowadzonej termomodernizacji będą bardziej efektywne energetycznie, a w związku z tym mniej emisyjne do środowiska. W okresie realizacji niektórych przedsięwzięć, gdzie niezbędny będzie transport materiałów budowlanych, będą miały miejsce uciążliwości związane z emisją do powietrza substancji z procesu spalania paliw w silnikach maszyn budowlanych i pojazdów transportowych, prac montażowych. Powyższe emisje będą miały

charakter okresowy i odwracalny, a uciążliwości z nimi związane ustaną wraz z zakończeniem prac budowlanych.

7.6. Klimat

Skutki zmian klimatu, zwłaszcza wzrost temperatury, częstotliwości i nasilenia zjawisk ekstremalnych, występujące w ostatnich kilku dekadach pogłębiają się i z tego względu stały się przedmiotem zainteresowania rządów i społeczności międzynarodowej. Wyniki badań naukowych jednoznacznie wskazują, że zjawiska powodowane przez zmiany klimatu stanowią zagrożenie dla społecznego i gospodarczego rozwoju w tym także dla Polski. Wysiłki na rzecz dostosowania się do skutków zmian klimatu powinny być zatem podejmowane jednocześnie z realizowanymi przez Polskę działaniami ograniczającymi emisję gazów cieplarnianych.

„Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” został opracowany z myślą o zapewnieniu warunków stabilnego rozwoju społeczno-gospodarczego w obliczu ryzyka związanego ze zmianą klimatu, ale również z myślą o wykorzystaniu pozytywnego wpływu, jakie niosą działania adaptacyjne mogące mieć wpływ nie tylko na stan polskiego środowiska, ale również na wzrost gospodarczy. Realizacja ustaleń niektórych zaproponowanych działań może mieć wpływ na mikroklimat. Obecne zmiany klimatu mogą wpłynąć negatywnie na pozostałe komponenty środowiska, np. poprzez gwałtowne ulewy, susze. Dlatego też trzeba podejmować kroki adaptacji do zmian klimatu takie jak nasadzenia, woonerfy. Takie zadania znajdują się w niniejszym GPR. W kontekście zmian klimatu ważne jest również uwzględnianie ochrony struktur przyrodniczych, zachowanie spójności i drożności sieci ekologicznej, przeciwdziałanie wzrostowi temperatury na terenach zabudowanych i jego skutkom, zwiększanie retencji poprzez wydłużenie czasu obiegu wody i spowolnienie jej odpływu.

Część działań ujętych w Programie Rewitalizacji będzie charakteryzowała się zarówno oddziaływaniami pozytywnymi (głównie przez powiększanie terenów zieleni) lub neutralnymi. Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania.

7.7. Zabytki oraz dobra materialne

Działania wyznaczone w projekcie Gminnego Programu Rewitalizacji mają w większości neutralne oddziaływanie na zabytki i dobra materialne (rozumiane jako ruchomości i nieruchomości mające znaczenie dla dziedzictwa i służące zaspokojeniu potrzeb ludzkich). Wśród zadań wyznaczonych w GPR jest inwestycja w zabytkowej szkole podstawowej. Jednakże żadne z zadań nie zakłada zniszczenia zabytków, z związku z czym nie przewiduje się znaczącego negatywnego oddziaływania na zabytek. Prowadzenie założonych działań infrastrukturalnych w bezpośrednim sąsiedztwie obiektów

zabytkowych będzie wymagało od inwestora uzgodnienia z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków postępowania i właściwego zabezpieczenia na etapie wykonywania robót budowlanych.

Konsekwencją realizacji zadań inwestycyjnych będzie dbałość o walory edukacyjno-kulturowe poprzez zastosowanie takich rozwiązań projektowych, aby środowisko kulturowe nie zostało zdegradowane.

7.8. Zasoby naturalne

Z dokonanej analizy wynika, że na etapie realizacji zadań typowo inwestycyjnych wyznaczonych w projekcie Gminnego Programu Rewitalizacji z zasobów naturalnych głównie będzie wykorzystywana głównie gleba. Inwestycje związane z budową nowej infrastruktury mogą wiązać się z krótkotrwałym negatywnym i bezpośrednim oddziaływaniem na ten komponent środowiska. Nieuniknionym negatywnym oddziaływaniem na zasoby naturalne będzie trwałe zajęcie terenów biologicznie czynnych pod realizację zaplanowanych zadań infrastrukturalnych. Wielkość zapotrzebowania będzie wynikała jednak z rodzaju inwestycji i zastosowanej technologii. Na etapie sporządzania niniejszej Prognozy nie jest możliwe oszacowanie wielkości zużytych zasobów, jednak mając na względzie lokalny charakter zaplanowanych inwestycji oraz to, iż są to tereny zdegradowane i już przekształcone antropogenicznie, a także stosowane rozwiązania proekologiczne, nie przewiduje się znaczącego oddziaływania na ten komponent środowiska.

Pozytywny wpływ na powierzchnię ziemi przyniesie ograniczenie emisji zanieczyszczeń powietrza, które migrują do gleb. Oddziaływania pozytywne wystąpią również w sektorze surowcowym. Termomodernizacja budynków zmniejszy zapotrzebowanie na surowce.

7.9. Wody

Działania zaplanowane do realizacji w ramach projektu Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Szydłowo nie będą wywierały znaczącego wpływu na stan wód powierzchniowych i podziemnych. Oceniono, że wyznaczone w projekcie Programu zadania będą mieć pozytywny wpływ na jakość i ilość wód powierzchniowych i podziemnych, w tym jednolite części wód, nie wpłyną na pogorszenie stanu wód i nie będą stanowić zagrożenia nieosiągnięcia celów środowiskowych. W większości zadania mają neutralny wpływ, a zadania, w których przewidziane jest powiększanie terenów zieleni, wpływają na retencję wód, co wpływa pozytywnie.

Zapewnieniu odpowiedniej jakości wód ujmowanych do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi oraz zaopatrzenia zakładów wymagających wody wysokiej jakości, a także

ochronie zasobów wodnych, służy ustanawianie stref ochronnych ujęć wód. Strefę ochronną stanowi obszar, na którym obowiązują nakazy, zakazy i ograniczenia w zakresie użytkowania gruntów oraz korzystania z wód, w celu ochrony zasobów tych wód przed degradacją. Strefa ochronna obejmuje wyłącznie teren ochrony bezpośredniej albo teren ochrony bezpośredniej i teren ochrony pośredniej. Strefę ochronną obejmującą wyłącznie teren ochrony bezpośredniej ustanawia się dla każdego ujęcia wody, z wyłączeniem ujęć wody służących do zwykłego korzystania z wód. Na terenie gminy Dobrzyca woda ujmowana jest z czterech ujęć podziemnych: Koźminiec, Karminek, Ruda, Dobrzyca. Zgodnie z Ustawą z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz.U. z 2024 r., poz. 1087) na terenie ochrony bezpośredniej zakazuje się użytkowania gruntów do celów niezwiązanych z eksploatacją ujęcia wody. Na terenie ochrony pośredniej należy:

1. Odprowadzać wody opadowe lub roztopowe w sposób uniemożliwiający przedostawanie się ich do urządzeń służących do poboru wody.
2. Zagospodarować teren zielenią.
3. Odprowadzać poza granicę terenu ochrony bezpośredniej ścieki z urządzeń sanitarnych przeznaczonych do użytku dla osób zatrudnionych przy obsłudze urządzeń służących do poboru wody.
4. Ograniczyć wyłącznie do niezbędnych potrzeb przebywanie osób niezatrudnionych przy obsłudze urządzeń służących do poboru wody.

Teren ochrony bezpośredniej należy ogrodzić, a jego granice przebiegające przez wody powierzchniowe oznaczyć za pomocą rozmieszczonych w widocznych miejscach stałych znaków stojących lub pływających. Na ogrodzeniu oraz znakach należy umieścić tablice zawierające informacje o ustanowieniu strefy ochronnej i zakazie wstępu osób nieupoważnionych. Zakazuje się niszczenia, uszkodzenia lub przemieszczania stałych znaków stojących lub pływających oraz tablic zawierających informacje o ustanowieniu strefy ochronnej i zakazie wstępu osób nieupoważnionych.

Teren ochrony pośredniej ujęcia wód podziemnych obejmuje obszar zasilania ujęcia wody. Na terenie ochronny pośredniej może być zakazane lub ograniczone wykonywanie robót lub czynności powodujących zmniejszenie przydatności ujmowanej wody lub wydajności ujęcia, obejmujących:

1. Wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi.
2. Rolnicze wykorzystanie ścieków.
3. Przechowywanie lub składowanie odpadów promieniotwórczych.
4. Stosowanie nawozów oraz środków ochrony roślin.
5. Budowę nowych dróg, linii kolejowych, lotnisk lub lądowisk.
6. Wykonywanie urządzeń melioracji wodnych oraz wykopów ziemnych.
7. Lokalizowanie zakładów przemysłowych oraz ferm chowu lub hodowli zwierząt.
8. Lokalizowanie magazynów produktów ropopochodnych oraz innych substancji, a także rurociągów do ich transportu.

9. Lokalizowanie składowisk odpadów niebezpiecznych, innych niż niebezpieczne i obojętne oraz obojętnych.
10. Mycie pojazdów mechanicznych.
11. Urządzanie parkingów, obozowisk oraz kąpielisk i miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpeli.
12. Lokalizowanie nowych ujęć wody.
13. Lokalizowanie cmentarzy oraz grzebanie martwych zwierząt.
14. Wydobywanie kopalin.
15. Wykonywanie odwodnień budowlanych lub górniczych.
16. Lokalizowanie budynków mieszkalnych oraz obiektów budowlanych związanych z turystyką.
17. Używanie statków powietrznych do przeprowadzania zabiegów rolniczych.
18. Urządzanie przyzmk kiszonkowych.
19. Chów lub hodowlę ryb, ich dokarmianie lub zanęcanie.
20. Pojenie oraz wypasanie zwierząt.
21. Wydobywanie kamienia, żwiru, piasku oraz innych materiałów, a także wycinanie roślin z wód lub brzegu.
22. Uprawianie sportów wodnych.
23. Użytkowanie statków o napędzie spalinowym.
24. Lokalizowanie nowych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.
25. Składowanie opakowań po nawozach i środkach ochrony roślin.
26. Stosowanie i składowanie chemicznych środków zimowego utrzymania dróg.
27. Lokalizowanie pomp ciepła i akumulatorów ciepła warstwy wodonośnej.

Założenia projektowanego dokumentu nie będą oddziaływać na strefy ochrony bezpośredniej i pośredniej ujęć wód ze względu na brak zaplanowanych przedsięwzięć w ich granicach, wynikający z powyższych zakazów. Wskazane w Strategii przedsięwzięcia związane z budową, rozbudową i modernizacją stacji uzdatniania wód nie pogorszą stanu środowiska, nie zmienią sposobu wykorzystywania terenu, polepszą natomiast wydajność ujęć w celu zaopatrzenia mieszkańców w wodę pitną. Czas remontów będzie wiązał się z chwilowymi i krótkoterminowymi uciążliwościami dla środowiska związanymi ze wzmożonym transportem, wibracjami, emisją spalin, hałasu oraz powstawaniem odpadów. Wszystkie użyte do budowy i remontów surowce, materiały, wodę, paliwa i energię należy wykorzystywać zgodnie z obowiązującymi normami i przepisami ze szczególnym zwróceniem uwagi na odzysk materiałów i surowców w trakcie gospodarki odpadami.

Realizacja inwestycji nie wpłynie na cele środowiskowe wskazane w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry” przyjętym rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz. U. z 2023 r. poz. 335).

Realizacja inwestycji nie wpłynie na pogorszenie stanu wód i nie będzie stanowić zagrożenia nieosiągnięcia celów środowiskowych. Zadania wyznaczone w GPR mają pozytywny lub neutralny wpływ na wody.

Tabela 18. Cele środowiskowe JCWP.

Kod JCWP	Nazwa	Cel środowiskowy
RW600009188732	Łomnica	dobry potencjał ekologiczny; zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry
RW600009188729	Krępicca	dobry potencjał ekologiczny; zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry
RW6000091887369	Trzcinnica	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D; zapewnienie drożności cieku według wymagań gatunków chronionych stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w), nikiel(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry
RW6000111886999	Gwda od Piławy do ujścia	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny na odcinku cieku istotnego Gwda w obrębie JCWP (dla łososia); zapewnienie drożności cieku dla migracji gatunków o znaczeniu gospodarczym na odcinku cieku głównego Gwda w obrębie JCWP (dla troci wędrownej oraz węgorza europejskiego) stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry
RW600011188659949	Piława od zb. Nadarzyckiego do ujścia	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny na odcinku cieku istotnego Piława od ujścia do ujścia Dobrzycy (dla łososia); zapewnienie drożności cieku dla migracji gatunków o znaczeniu gospodarczym na odcinku cieku głównego Piława od ujścia do ujścia Dobrzycy (dla troci wędrownej) stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry
RW6000091886923	Ruda	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D dobry stan chemiczny
RW60001118865994899	Dobrzyca od Świerczyńca do ujścia	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D

Kod JCWP	Nazwa	Cel środowiskowy
RW60002018865929	Rurzyca	dobry stan chemiczny dobry stan ekologiczny
RW6000111886899	Głomia od Dopyłwu z jez. Zaleskiego do ujścia	dobry stan chemiczny dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry
RW60001118865999	Gwda od zb. Ptusza do Piławy	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny na odcinku cieku istotnego Gwda w obrębie JCWP (dla łososia); zapewnienie drożności cieku dla migracji gatunków o znaczeniu gospodarczym na odcinku cieku głównego Gwda w obrębie JCWP (dla troci wędrownej oraz węgorza europejskiego) stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry
RW600009188659929	Pękawnica	dobry stan ekologiczny; zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry

Źródło: <http://karty.apgw.gov.pl:4200/jcw-powierzchniowe>, stan na 04.12.2024

Tabela 19. Cele środowiskowe JCWPd.

Kod JCWP	Cel środowiskowy
GW600026	dobry stan chemiczny dobry stan ilościowy
GW600034	dobry stan chemiczny dobry stan ilościowy

Źródło: <http://karty.apgw.gov.pl:4200/jcw-podziemne>, stan na 4.12.2024

7.10. Krajobraz i powierzchnia ziemi

Wśród działań przewidzianych w Programie znajdują się takie, które będą wiązać się z naruszeniem istniejącej struktury gruntów oraz wprowadzeniem zmian krótkookresowych lub długookresowych w krajobrazie naturalnym. Należą do nich zadania związane z budową miejsc rekreacji, budową skateparku, budową parkingów. Rodzaj oddziaływania (pozytywny bądź negatywny) jest uzależniony od lokalizacji danej inwestycji i otaczającego je terenu oraz wielkości. Właściwie zaprojektowany i zlokalizowany w przestrzeni nie powinien negatywnie oddziaływać na środowisko. Zadania

rewitalizacyjne zwykle zakładają uporządkowanie zdegradowanych przestrzeni wraz z zagospodarowaniem otoczenia, co uchroni teren przed dalszą degradacją środowiska przyrodniczego. Inwestycje budowlane w sposób trwały wpiszą się w krajobraz, dlatego istotny jest wybór lokalizacji oraz odpowiedniej technologii z zachowaniem ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Zgodnie z celami przyjętymi w Europejskiej Konwencji Krajobrazowej (zalecenia CM/Rec(2008)3 Komitetu Ministrów w sprawie wytycznych dotyczących wdrażania Europejskiej Konwencji Krajobrazowej) „Każde działanie lub projekt powinien być zgodny ze standardami jakości krajobrazu. W szczególności powinny poprawić jakość krajobrazu, a przynajmniej nie doprowadzić do jej pogorszenia. Wpływ projektów na krajobraz, niezależnie od ich skali, powinien być oceniony, a przepisy i instrumenty odpowiadające tym skutkom powinny być sprecyzowane. Każde działanie lub projekt powinien nie tylko odpowiadać cechom miejsca, ale także być do nich dostosowany”.¹¹

Wiele zadań wyznaczonych w Gminnym Programie Rewitalizacji będzie miało bezpośredni pozytywny wpływ na krajobraz, w szczególności działania polegające na nasadzeniu nowych roślin, zakładaniu ogrodów róż. Oceniono, że wyznaczone w projekcie Programu zadania nie będą mieć znaczącego negatywnego wpływu na powierzchnię ziemi i krajobraz, gdyż obszary rewitalizacyjne są zdegradowane i przekształcone antropogenicznie.

Realizacja działań przewidzianych w projekcie GPR powinna mieć na uwadze potrzebę ochrony krajobrazu oraz konieczność prowadzenia działań na rzecz zachowania i utrzymywania ważnych lub charakterystycznych cech krajobrazu tak, aby ukierunkować i harmonizować zmiany, które wynikają z procesów społecznych, gospodarczych i środowiskowych, w myśl Europejskiej Konwencji Krajobrazowej sporządzonej we Florencji dnia 20 października 2000 r. (Dz. U. z 2006 r. Nr 14, poz. 98).

7.11. Hałas i promieniowanie elektromagnetyczne

Działania przewidziane w Programie są związane z podjęciem nowych inwestycji na obszarze gminy, co będzie skutkowało budową, a także zabiegami modernizacyjno-remontowymi. Oddziaływanie to będzie krótkotrwałe, odwracalne i występujące tylko na terenie prowadzonych prac i w ich najbliższym sąsiedztwie. Prace realizowane w ramach tych zadań będą źródłem hałasu, którego głównym emitorem będzie praca urządzeń mechanicznych. Zadania, których realizacja będzie się wiązać z użyciem ciężkiego sprzętu powinny być prowadzone w dzień, aby nie zakłócać ciszy w porze nocnej. Dla zminimalizowania emisji hałasu i spalin, podczas prac zostaną użyte maszyny w pełni sprawne, które zostaną wykorzystane do prac zgodnych z ich przeznaczeniem i możliwościami, tak aby nie

---

¹¹ Zalecenia CM/Rec(2008)3 Komitetu Ministrów w sprawie wytycznych dotyczących wdrażania Europejskiej Konwencji Krajobrazowej

powstały inne zagrożenia, np. dla pracowników i osób postronnych znajdujących się w pobliżu. Oddziaływanie to będzie krótkotrwałe i ustąpi z chwilą zakończenia prac.

Podczas prac ziemnych i montażowych, w sąsiedztwie placu budowy wystąpią potencjalne bezpośrednio i krótkotrwałe uciążliwości w tym: emisja hałasu, zanieczyszczeń do powietrza oraz wytwarzanie odpadów. Oceniono je jako krótkoterminowe. Prace związane z budową przedsięwzięć wiązać się będą ze wzrostem poziomu hałasu, którego źródłem będzie praca sprzętu budowlanego, środków transportu. Hałas będzie miał zasięg lokalny. Ewentualne uciążliwości będą minimalizowane poprzez prowadzenie prac w porze dziennej w godz. 6.00-22.00 oraz zastosowanie urządzeń i maszyn w pełni sprawnych.

Do działań, które mogłyby zmniejszyć emisję hałasu w gminie należą przebudowa i modernizacja dróg, w szczególności stosowanie cichych nawierzchni. Wskazana jest również rozbudowa ciągów pieszo-rowerowych, dzięki czemu mieszkańcy mogą wybrać inny środek transportu zamiast samochodów osobowych emitujących hałas drogowy.

W przypadku promieniowania elektromagnetycznego nie przewiduje się żadnych oddziaływań.

7.12. Oddziaływanie skumulowane

Oddziaływanie skumulowane definiowane jest jako zmiany w środowisku wywołane wpływem danego działania w połączeniu z innymi działaniami dotyczącymi tych samych zasobów i/lub przedmiotów oddziaływania.

Opisane w poprzednich podrozdziałach oddziaływanie zapisów dokumentu na środowisko dotyczy oddziaływania na poszczególne komponenty środowiska osobno. W rzeczywistości środowisko stanowi system, którego komponenty pozostają w nierozzerwalnej od siebie zależności i wzajemnie się warunkują, a zmiana jednego komponentu powoduje zmianę pozostałych. W związku z tym oddziaływanie na środowisko należy rozpatrywać nie tylko w kontekście poszczególnych jego komponentów, lecz także w kontekście środowiska jako całości, biorąc pod uwagę sumę oddziaływujących na nie jednocześnie czynników.

GPR co do zasady jest dokumentem, którego ustalenia pozytywnie wpłyną na środowisko przez rewitalizację obszarów zdegradowanych. W związku z tym można spodziewać się bardzo wielu przypadków oddziaływania skumulowanego pozytywnego pomiędzy wyznaczonymi kierunkami interwencji i zadaniami, w przypadku gdy harmonogram ich realizacji będzie nakładał się na siebie. Taki też jest cel sporządzania tego rodzaju dokumentów – jako integratora szeregu zamierzeń pozytywnie wpływających na środowisko. Ten pozytywny wpływ wynika wtedy nie tylko z sumy wpływu

pojedynczych zamierzeń, ale potęgowany jest przez ich skumulowany efekt. Przykładowo nasadzenia drzew i krzewów, termomodernizacja budynków, mają skumulowany wpływ na powietrze.

Potencjalne występowanie oddziaływania skumulowanego przeanalizowane zostało dla tych zadań, których oddziaływanie w ocenie oddziaływania na komponenty środowiska ocenione zostało jako negatywne. W związku z tym, dotyczy możliwej kumulacji oddziaływań negatywnych.

Analiza potencjalnego oddziaływania skumulowanego wskazuje, że niebezpieczna jest kumulacja negatywnego oddziaływania na krajobraz i powierzchnię ziemi zadań: budowa parkingu, budowa wiaty. Takie negatywne oddziaływanie skumulowane może mieć miejsce w przypadku obszarów objętych jednocześnie tymi zadaniami, które będą wiązały się z prowadzonymi wykopami, przemieszczaniem mas ziemnych, wykorzystaniem gleby. Oddziaływanie to będzie jednak chwilowe i ustąpi po zakończeniu robót.

8. Główne problemy ochrony środowiska

Przedstawione poniżej problemy ochrony środowiska są wynikiem wykonanej oceny stanu środowiska. Zdiagnozowane problemy mają charakter wyłącznie informacyjny, a ich celem jest ukierunkowanie działań w taki sposób, aby je zminimalizować lub wyeliminować. Poniższa tabela przedstawia główne problemy z punktu widzenia ochrony środowiska na terenie poddanym rewitalizacji w gminie Szydłowo.

Tabela 20. Główne problemy środowiska na terenie gminy Szydłowo.

Komponent środowiska	Główne problemy
Powietrze	<ul style="list-style-type: none"> • Występowanie na terenie gminy tradycyjnych, nie ekologicznych źródeł ciepła, w których spalane są paliwa niskiej jakości. • Przekroczenia dopuszczalnych norm jakości powietrza w przypadku: B(a)P na terenie strefy wielkopolskiej. • Niedostateczny stopień zgazyfikowania gminy.
Wody	<ul style="list-style-type: none"> • Niedostateczny stopień skanalizowania. • Zły stan JCWP w obrębie których znajduje się obszar poddany rewitalizacji • Narażenie terenu na suszę i powodzie
Hałas	<ul style="list-style-type: none"> • Nadmierny poziom hałasu na terenach położonych wzdłuż dróg.
Zasoby przyrodnicze	<ul style="list-style-type: none"> • Przekształcanie środowiska związane z działalnością człowieka.

Źródło: opracowanie własne

9. Analiza rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu

Prognoza oddziaływania na środowisko wykazała, że niektóre z przedsięwzięć realizowanych w ramach projektu Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Szydłowo mogą negatywnie wpłynąć na środowisko. Negatywne oddziaływanie na środowisko inwestycji, szczególnie tych związanych budową nowych obiektów można ograniczyć do racjonalnego poziomu poprzez dobrze przemyślany wybór lokalizacji, ponieważ skala wywoływanych przez nie przekształceń środowiska zależeć będzie w znacznym stopniu od lokalnych uwarunkowań.

Podczas podejmowania nowych działań inwestycyjnych należy brać pod uwagę lokalizację form ochrony przyrody, zakazy i nakazy wynikające z aktów prawa miejscowego, uchwał powołujących dane formy ochrony przyrody lub planów zadań ochronnych i planów ochrony ww. obszarów. Każdorazowe podjęcie działań inwestycyjnych wymaga przeprowadzenia postępowania określającego wpływ na środowisko w drodze odrębnej procedury (decyzje o środowiskowych uwarunkowaniach).

Do ogólnych działań ograniczających oddziaływanie należą:

- w czasie realizacji inwestycji prawidłowe zabezpieczenie techniczne sprzętu i placu budowy, w tym zwłaszcza w miejscach styku z ekosystemami szczególnie wrażliwymi na zmiany warunków siedliskowych;
- stosowanie odpowiednich technologii, materiałów i rozwiązań konstrukcyjnych;
- maskowanie elementów dysharmonijnych dla krajobrazu;
- odpowiedni wybór lokalizacji inwestycji, uwzględniając zapisy dokumentów lokalnych oraz dokumentów wyższego szczebla.

Inwestor zobowiązany jest do przestrzegania art. 75 ustawy Prawo ochrony środowiska, tj. uwzględnienia ochrony środowiska w trakcie prac budowlanych. Zapisy ustawy Prawo ochrony środowiska zobowiązują inwestora do oszczędnego korzystania z terenu w trakcie przygotowywania i realizacji inwestycji oraz ochrony gleby, zieleni, naturalnego ukształtowania terenu i stosunków wodnych. Zgodnie z art. 75 ust. 2 ww. ustawy wykorzystywanie

i przekształcanie elementów przyrodniczych przy prowadzeniu prac budowlanych dopuszcza się wyłącznie w takim zakresie, w jakim jest to konieczne w związku z realizacją inwestycji.

W przypadku gdy całkowite uniknięcie danego oddziaływania jest niemożliwe i istnieje niebezpieczeństwo nieodwracalnego zniszczenia szczególnie cennych elementów przyrody, konieczne jest podjęcie odpowiednio wcześniej działań kompensacyjnych. Należy m.in. zapewnić odtworzenie

zniszczonych siedlisk w miejscach zastępczych, sztuczne zasilanie osłabionych populacji; tworzenie alternatywnych połączeń przyrodniczych i różnorodnych tras migracji zwierząt.

W wyniku realizacji projektu GPR może potencjalnie dojść do oddziaływania na obszary chronione, dlatego ważne jest, aby wszelkie przedsięwzięcia wynikające z dokumentu były przeprowadzone zgodnie z przepisami dotyczącymi gospodarowania na obszarach objętych prawną formą ochrony przyrody.

Minimalizacja negatywnego wpływu na środowisko możliwa jest m.in. poprzez prowadzenie świadomej polityki przestrzennej popartej stosownymi zapisami w dokumentach prawa lokalnego oraz zachowanie walorów przyrodniczych.

Poniżej przedstawiono propozycje zapobiegania, łagodzenia negatywnego wpływu na środowisko, będącego konsekwencją realizacji działań ujętych w POŚ na poszczególne komponenty środowiska:

Ochrona powierzchni ziemi i wód:

- Na etapie projektowania należy rozważać koncepcje organizacji placu budowy i jego zaplecza z uwzględnieniem zasady minimalizacji zajęcia terenu i przekształcenia jego powierzchni.
- Po zakończeniu prac budowlanych, w razie konieczności, należy przeprowadzać rekultywację.
- W projekcie i wykonawstwie należy minimalizować zakres robót powodujących zdejmowanie warstw próchnicznych gleby, a także zaplanować wykorzystanie nadmiarów ziemi pochodzącej z wykopów.
- W opisach technicznych projektów budowlanych należy zaplanować miejsca przeznaczone do składowania substancji podatnych na migrację wodną.
- Prawidłowe przechowywanie substancji ropopochodnych oraz inne materiałów.
- Opracowanie procedury na wypadek wystąpienia awarii na placu budowy, by nie doprowadzić do zanieczyszczenia środowiska gruntowo-wodnego.
- Właściwe postępowanie z odpadami.
- Prowadzenie selektywnej zbiórki odpadów nadających się do odzysku lub unieszkodliwiania, a odpady niebezpieczne gromadzić w szczelnych, oznakowanych pojemnikach, w wydzielonym miejscu.
- Powstające podczas realizacji inwestycji oraz eksploatacji obiektu odpady należy przekazywać tylko wyspecjalizowanym jednostkom posiadającym zezwolenie na odzysk, utylizację, zbieranie i transport tych odpadów.
- Materiał pozostały po robotach ziemnych w miarę możliwości należy wykorzystywać na miejscu.
- Ograniczenie uszczelniania zlewni, np. poprzez planowanie rezerw terenu, które ma służyć zapewnieniu możliwości swobodnej infiltracji wód do ziemi,

- Uregulowanie gospodarki wodami opadowymi - oczyszczenie ich oraz możliwość ich retencjonowania w celu ograniczenia spływu powierzchniowego, należy przy tym brać pod uwagę nie tylko dany obszar, ale i obszar położony niżej w zlewni (jest to szczególnie ważne w miastach),
- Prowadzenie robót budowlanych w sposób zapewniający ochronę wód.

Ochrona powietrza:

- Wykonawcy wybierani do realizacji poszczególnych zadań powinni używać nowoczesnego sprzętu i wykazać się dbałością o prawidłową eksploatację i właściwą konserwację sprzętu i środków transportu. Takie zapisy mogą znaleźć się na odpowiednich etapach procedur przetargowych.
- Niedopuszczalne jest palenie na terenie budowy papy, opon, rozpuszczalników, farb itp.
- Pogłębiona analiza lokalizacji przedsięwzięcia.
- Zminimalizowaniu ryzyka awarii poprzez stosowanie sprawdzonych rozwiązań i nowoczesnego sprzętu.
- Prowadzenie prac budowlanych poza okresem lęgowym ptaków, rozrodu płazów.
- Prowadzenie prac budowlanych i rozbiórkowych w porze dziennej.
- Stosowanie przepisów BHP.
- Zastosowanie do budowy nowoczesnego sprzętu, który emituje mniejsze ilości spalin.
- Na etapie eksploatacji - prowadzenie monitoringu powietrza.
- Unikanie emisji głównie substancji pyłowych na etapie budowy, rozbudowy czy modernizacji obiektów,
- Przestrzeganie zaostrzonych zapisów pozwoleń budowlanych.

Różnorodność biologiczna (w tym fauna, flora, obszary chronione):

- Minimalizacja negatywnych oddziaływań inwestycji infrastrukturalnych wymaga (oczywiście nie jest to konieczne w przypadku każdej inwestycji) wcześniejszych terenowych inwentaryzacji zasobów środowiska przyrodniczego. Inwentaryzacja pozwoli na precyzyjne dostosowanie ogólnych zaleceń do realiów danego zadania inwestycyjnego i uniknięcie spowodowania znaczących szkód w środowisku przyrodniczym i wiążących się z tym komplikacji w trakcie realizacji poszczególnych inwestycji.
- W przypadku prac termomodernizacyjnych budynków czy remontów elewacji bądź pokrycia dachowego budynków należy przeprowadzić inwentaryzację ornitologiczną i chiropterologiczną.
- Wykorzystanie rozwiązań technologicznych umożliwiających zachowanie istniejących stosunków wodnych.

- Ograniczenie na etapie planowania i wykonawstwa wycinki drzew i krzewów oraz naruszania cennych siedlisk.
- Wycinkę drzew i krzewów należy ograniczyć do niezbędnego minimum wynikającego z bezpośredniej kolizji z przedmiotowym przedsięwzięciem,
- Za wycinkę drzew i krzewów należy dokonać nasadzeń zastępczych. Do nasadzeń należy wykorzystać jedynie rodzime gatunki drzew i krzewów. Oszacowanie ilości drzew i krzewów do wycinki oraz wskazanie lokalizacji nasadzeń zastępczych należy uzgodnić po sporządzeniu operatu dendrologicznego,
- Wycinkę drzew i krzewów należy prowadzić poza sezonem wegetacyjnym,
- Drzewa i krzewy nieprzeznaczone do wycinki, a które znajdują się w sąsiedztwie prac budowlanych należy zabezpieczyć przed uszkodzeniem pni, korzeni i konarów,
- Wykopy wykonywane w strefie korzeniowej drzew będą wykonywane wyłącznie ręcznie,
- Roboty ziemne w obrębie korzeni drzew i krzewów nie powinny być prowadzone w okresie wegetacji roślin, a szczególnie w okresie letnim. Najkorzystniejszym okresem do wykonania tych robót są miesiące od października do końca marca,
- Wykopy w obrębie drzew nie powinny trwać dłużej niż dwa tygodnie, a przy wietrznej, wilgotnej pogodzie trzy tygodnie. W celu niedopuszczenia do przesuszenia systemu korzeniowego, wykopy przy drzewach i krzewach powinny być zasypywane e jak najkrótszym czasie,
- Powstałe wykopy w sąsiedztwie drzew i krzewów należy zasypać warstwą kompostu lub ziemi urodzajnej,
- W przypadku kolizji konarów drzew z pracą sprzętu budowlanego w wyniku, którego może dojść do uszkodzenia mechanicznego, gałęzie zagrożone uszkodzeniem należy podwiązać do gałęzi położonych powyżej. Jeżeli jest to zabieg niewystarczający w ostateczności należy usunąć lub skrócić kolidujące gałęzie, a rany po cieniach należy zabezpieczyć środkiem impregnującym z dodatkiem środka grzybobójczego,
- W przypadku braku możliwości nienaruszenia siedlisk rzadkich/chronionych gatunków, należy wziąć pod uwagę możliwość przeniesienia populacji.
- Nie należy prowadzić robót budowlanych w okresie lęgowym, jeśli na obszarze inwestycji lub w jej pobliżu gniazdują ptaki.
- W przypadku istotnego zagrożenia hałasem, mogącego płoszyć chronione gatunki zwierząt w okresie rozrodczym (i/lub powodujące ponadnormatywną emisję na terenach mieszkaniowych), należy rozważyć zastosowanie ekranów.
- Stosowanie technologii w jak najmniejszym stopniu wpływającej na środowisko (ograniczającej emisję zanieczyszczeń i hałasu),

- Uwzględnianie wariantu lokalizacyjnego w sposób zgodny z dokumentami planistycznymi, przepisami i aktami prawnymi obowiązującymi dla poszczególnych form ochrony przyrody, a także biorąc pod uwagę potrzeby ochrony siedlisk przyrodniczych, siedlisk zwierząt i roślin oraz korytarze migracyjne i łączność ekosystemów.

Z uwagi na prawdopodobieństwo konieczności usuwania drzew i krzewów w związku z realizacją planowanych zadań zwraca się uwagę, że drzewa oraz krzewy wymagają szczególnej uwagi podczas wszystkich etapów procesu inwestycyjnego. Najgroźniejszymi dla życia drzew są wszystkie te czynniki, które negatywnie wpływają na rozwój ich korzeni. Nie wolno dopuścić, aby wokół drzew sąsiadujących z planowaną inwestycją doszło do zmiany poziomu gruntu ani zagęszczenia gleby, wskutek składowania materiałów budowlanych pod drzewami. Należy również pamiętać aby zabezpieczyć drzewa przed zmianą właściwości chemicznych gleby przez zanieczyszczenie wodą używaną na budowie, np. z wapnem i cementem. Podczas prac inwestycyjnych sąsiadujących z drzewami należy pamiętać o zastosowaniu rozwiązań zapewniających ochronę drzew i gleby, tj. zastosowanie ogrodzenia tymczasowego strefy ochrony drzew (SOD) - wyznaczonej przez inspektora nadzoru dendrologicznego, zastosowanie murków oporowych na granicy SOD w celu zachowania oryginalnego poziomu gruntu, zabezpieczenie konarów i pni (nie należy wycinać całych konarów, ogławiać ani podkrzesywać koron drzew). W przypadku konieczności pozostawienia otwartej ściany wykopu w SOD, na czas robót budowlanych, konieczne jest zamontowanie ekranu korzeniowego w celu ochrony przed przesuszeniem i przemarznięciem korzeni żywicielskich. Należy pamiętać, że ochrona systemu korzeniowego jest konieczna dla przyszłego stanu zdrowia, wzrostu i bezpieczeństwa drzew. (Suchocka M., Organizacja prac budowlanych na terenach zadrzewionych, Warszawa, 2016).

Ochrona przed hałasem i drganiami:

- Ograniczenie prac związanych z wykorzystaniem głośnego sprzętu, do pory dziennej między 7:00 a 20:00.
- W miejscach szczególnie wrażliwych obok zabudowy mieszkaniowej należy ograniczyć prędkość pojazdów dowożących materiały budowlane ze względu na drgania przenoszące się na konstrukcje budynków oraz wpływ na klimat akustyczny otoczenia.
- Projektanci powinni zwrócić uwagę na propozycję lokalizacji baz zaplecza technicznego budowy tak, aby planować je możliwe z dala od okien budynków mieszkalnych.
- Na terenach zwartej zabudowy mieszkaniowej należy tak planować roboty budowlane w ramach poszczególnych zadań by prowadzić prace związane z emisją hałasu w tym samym

czasie tylko po jednej stronie budynku, aby w mieszkaniu były pomieszczenia nienarażone na emisję hałasu.

- Organizacja pracy, ograniczająca liczbę osób i czas ekspozycji na hałas.
- Stosowanie harmonogramów prac, ograniczających narażenie na hałas.
- Stosowanie tzw. cichych nawierzchni.
- Ograniczenie do minimum strefy bezpośredniej ingerencji w środowisko,
- Racjonalna gospodarka materiałami i minimalizacja powstawania odpadów.
- Sprawne przeprowadzenie prac.
- Ograniczenie do niezbędnego minimum usuwania drzew i krzewów będących w kolizji z planowaną inwestycją.
- Stosowanie barier akustycznych na etapie realizacji konkretnych inwestycji drogowych (szczególnie w miejscach przejścia dróg uciążliwych przez tereny mieszkaniowe i usług chronionych),

Ochrona krajobrazu

W celu zmniejszenia negatywnego oddziaływania poszczególnych kierunków wsparcia na krajobraz konieczne jest odpowiednie planowanie inwestycji, uwzględniające konieczność wkomponowania planowanych obiektów w istniejący krajobraz.

Ochrona dziedzictwa kulturowego, zabytków, dóbr materialnych

Wszelkie działania mające na celu ochronę obiektów zabytkowych i utrzymanie ich w należyтым stanie należy planować i realizować zgodnie z wymogami i uzgodnieniami z wojewódzkim konserwatorem zabytków.

Budowa nowych obiektów inwestycyjnych będzie zlokalizowana w zurbanizowanych części gminy w obszarach zdegradowanych.

Duża część zadań inwestycyjnych nie ma określonego zakresu, sposobu i charakteru prowadzenia prac, w związku z czym podanie konkretnych oddziaływań jest utrudnione.

Realizacja pozostałych działań proponowanych w ramach GPR (o charakterze nieinwestycyjnym) nie wymaga rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko.

Zgodnie z art. 17, 33, 45, Ustawy o ochronie przyrody (Dz.U. 2024 poz. 1478) określono zakazy mogące występować na terenie gminy.

10. Propozycja działań alternatywnych

Art. 51, ust. 2, pkt. 3b ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024 poz. 1112) nakłada obowiązek przedstawienia rozwiązań alternatywnych do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie.

W przypadku projektu Gminnego Programu Rewitalizacji, rozwiązaniem alternatywnym jest brak realizacji Programu. Wszystkie działania zaproponowane do realizacji w ramach projektowanego dokumentu z założenia mają na celu poprawę jakości życia mieszkańców oraz stanu środowiska na terenie gminy i tym samym pozytywnie wpływać będą na zdrowie człowieka.

W związku z ciągłym rozwojem gospodarczym regionu oraz wzrostem poziomu konsumpcji brak realizacji Programu prowadzić będzie do pogorszenia wszystkich elementów środowiska.

11. Potencjonalne oddziaływanie transgraniczne

Zgodnie z przepisami zawartymi w ustawie z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024 poz. 1112), z rozdziału 3, działu VI dotyczącego postępowania w sprawie transgranicznego oddziaływania pochodzącego z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w przypadku projektów polityk, strategii, planów i programów, opracowywany dokument nie będzie wywierał znaczącego oddziaływania transgranicznego.

Skala przedsięwzięć zaproponowanych do realizacji w ramach dokumentu ma charakter regionalny i ewentualne negatywne oddziaływanie tych przedsięwzięć będzie miało zasięg lokalny. Na etapie prognozy stwierdzono, że realizacja projektu Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Szydłowo nie wskazuje możliwości negatywnego transgranicznego oddziaływania na środowisko, mogącego objąć terytorium innych państw.

12. Monitorowanie realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji

Monitoring procesu rewitalizacji polega na systematycznym rejestrowaniu postępów procesu rewitalizacji, dokonywanego na podstawie danych ze sprawozdań z realizacji poszczególnych projektów. Monitoring prowadzony w odniesieniu do realizowanych przedsięwzięć będzie polegał na pozyskiwaniu informacji na temat postępów rzeczowych oraz kontroli założeń. Ponadto kontrolowane będą aspekty finansowe przedsięwzięć w kontekście zapewnienia trwałości osiągniętych rezultatów. W

związku z powyższym, monitoring będzie polegał na utrzymywaniu stałego kontaktu z podmiotami realizującymi przedsięwzięcia rewitalizacyjne, za co bezpośrednio odpowiedzialny będzie koordynator procesu rewitalizacji. Podstawą oceny realizacji GPR będą pozyskane dane ilościowe i jakościowe. Dla usystematyzowania uzyskiwanych informacji w cyklu rocznym, do wszystkich zaangażowanych podmiotów skierowane zostaną zapytania dotyczące postępów w zakresie realizowanych przedsięwzięć. Zgromadzone dane zostaną zweryfikowane i posłużą do opracowania raportu z monitoringu. Monitoring procesu rewitalizacji prowadzony będzie na 2 poziomach: strategicznym – oceny postępu w realizacji całego programu oraz operacyjnym – oceny efektów poszczególnych przedsięwzięć.

Podstawowym narzędziem mającym na celu śledzenie postępów realizacji GPR są wskaźniki realizacji. Dostarczają one informacji dotyczących efektów realizacji przedsięwzięć wyszczególnionych w dokumencie. Podkreślić należy, iż wybór wskaźników skupiony jest na ocenie osiągnięcia poszczególnych celów rewitalizacji wskazanych w części planistycznej, a nie produktów poszczególnych przedsięwzięć. Wynika to z postrzegania interwencji w ramach rewitalizacji, jako procesu całościowego, który nie jest prostą sumą realizowanych przedsięwzięć, a ma na celu osiągnięcie zmiany na obszarze objętym rewitalizacją.

Monitoring procesu rewitalizacji powinien być prowadzony na 2 poziomach:

- strategicznym – oceny postępu w realizacji całego programu,
- operacyjnym – oceny efektów poszczególnych przedsięwzięć.

Poniżej zaprezentowano tabelę ze wskaźnikami, które odnoszą się do celów rewitalizacji, a więc stanowią element monitoringu i oceny postępu w realizacji całego programu.

Tabela 21. Wskaźniki realizacji GPR dedykowane celom rewitalizacji.

Cel rewitalizacji	Wskaźnik dla obszaru rewitalizacji	Wartość wskaźnika dla obszaru rewitalizacji	Źródło danych
Cel rewitalizacji 1. Zintegrowana i aktywna społeczność lokalna	Liczba organizacji pozarządowych na 1000 mieszkańców	3,51	Urząd Gminy Szydłowo
	Liczba osób bezrobotnych na 1000 mieszkańców	17,57	Powiatowy Urząd Pracy w Pile
	Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze świadczeń na 1000 mieszkańców	9,67	Gminny Ośrodek Pomocy

Cel rewitalizacji	Wskaźnik dla obszaru rewitalizacji	Wartość wskaźnika dla obszaru rewitalizacji	Źródło danych
			Społecznej Szydłowo
Cel rewitalizacji 2. Odnowa i racjonalne zagospodarowanie przestrzeni publicznych	Udział powierzchni biologicznie czynnej	93,1%	Baza danych BDOT
	Powierzchnia zrewitalizowanych terenów	-	Urząd Gminy Szydłowo

Źródło: opracowanie własne.

13. Podsumowanie i wnioski

- Gminny Program Rewitalizacji Gminy Szydłowo na lata 2023 - 2030 (GPR) stanowi podstawowe narzędzie prowadzenia zintegrowanych działań rewitalizacyjnych, polegających na wyprowadzeniu ze stanu kryzysu wyodrębnionych podobszarów rewitalizacji w gminie, przy aktywnym współdziałaniu lokalnej społeczności, przedsiębiorców oraz wszystkich interesariuszy procesu rewitalizacji. Działania podejmowane w ramach GPR przyczynią się do odnowy i ożywienia oraz wzmocnienia integracji społecznej na terenie gminy.
- Gminny Program Rewitalizacji Gminy Szydłowo jest zgodny ze strategicznymi dokumentami obowiązującymi na szczeblu europejskim, krajowym i lokalnym.
- Przeprowadzone w ramach niniejszej Prognozy analizy zgodności celów Programu z celami nadrzędnych dokumentów strategicznych oraz podstawowych dokumentów opracowywanych na szczeblu regionalnym, wskazują na znaczną ich spójność oraz zharmonizowanie.
- Zdefiniowany obszar rewitalizacji będzie rewitalizowany z uwzględnieniem kryteriów przestrzennych, ekonomicznych oraz społecznych. Zarówno cele strategiczne jak i kierunki działań bazują na zdiagnozowanych potencjałach obszaru rewitalizacji oraz mają za zadanie zniwelować jego deficyty.
- Niektóre z zadań zaplanowanych do realizacji w ramach projektowanym programie mogą wywierać negatywny wpływ na środowisko. Oddziaływanie to może być chwilowe, na etapie prac budowlanych i modernizacyjnych.
- W niniejszej prognozie zaproponowano szereg działań ograniczających negatywne oddziaływanie zaplanowanych zadań na środowisko oraz przykłady kompensacji przyrodniczej.
- Podczas podejmowania działań inwestycyjnych należy brać pod uwagę lokalizację form ochrony przyrody, zakazy i nakazy wynikające z aktów prawa miejscowego, uchwał powołujących dane formy ochrony przyrody lub planów zadań ochronnych i planów ochrony ww. obszarów.

14. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Przedmiotem opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko do projektu *Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Szydłowo na lata 2023-2030*. Opracowanie zostało wykonane w oparciu o art. 46 oraz art. 47 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024 poz. 1112).

Głównym celem prognozy jest ustalenie czy zapisy projektu *Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Szydłowo na lata 2023-2030* nie naruszają zasad prawidłowego funkcjonowania środowiska przyrodniczego, a cele ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju są spójne z celami i priorytetami zaplanowanymi w dokumentach wyższego szczebla. Prognoza ma za zadanie także ułatwić identyfikację możliwych do określenia skutków środowiskowych spowodowanych realizacją postanowień ocenianego dokumentu oraz określić, czy istnieje prawdopodobieństwo powstawania w przyszłości konfliktów i zagrożeń w środowisku.

Prognoza ponadto określa i analizuje:

- istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu;
- istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody;
- cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu;
- przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na środowisko.

Istniejący stan środowiska:

Powietrze atmosferyczne

Na podstawie klasyfikacji strefy wielkopolskiej za rok 2021 stwierdzono:

- strefa wielkopolska została zakwalifikowana do klasy C ze względu na przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszzonego PM₁₀,

- strefa wielkopolska została zakwalifikowana do klasy C1 ze względu na przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM_{2,5} faza II,
- strefa wielkopolska została zakwalifikowana do klasy C ze względu na przekroczenie poziomu docelowego benzo(a)pirenu.

Na podstawie klasyfikacji strefy wielkopolskiej za rok 2022 i 2023 stwierdzono:

- strefa wielkopolska została zakwalifikowana do klasy C ze względu na przekroczenie poziomu docelowego benzo(a)pirenu.

W województwie wielkopolskim głównym problemem są przekroczenia norm benzo(a)pirenu, którego główną przyczyną jest tzw. niska emisja. Wśród głównych działań naprawczych wskazano m. in. termomodernizację budynków czy inwestycje w ciągi pieszo-rowerowe.

Hałas

W gminie nie prowadzono monitoringu hałasu komunikacyjnego (drogowego, kolejowego, lotniczego) w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska.

Głównym źródłem hałasu w gminie jest transport drogowy, spowodowany dużym natężeniem ruchu.

Wody

Obszar gminy leży w zlewniach 11 jednolitych częściach wód powierzchniowych (JCWP) oraz 2 jednolitych częściach wód podziemnych (JCWPd). Prowadzone badania stanu wód JCWP, zlokalizowanych na obszarze gminy wykazują zły stan ogólny. Stan wód podziemnych ocenia się jako dobry.

Głównymi problemami w zakresie gospodarowania wodami jest przede wszystkim wpływ działalności antropogenicznej pogarszającej jakość wód powierzchniowych. W GPR nasadzone będą drzewa i krzewy, co wpłynie pozytywnie na wody.

Gleby

Obszar gminy Szydłowo pokrywają następujące klasy gruntów ornych:

- Klasa IIIa – 1,47% (gleby orne dobre),
- Klasa IIIb – 14,75% (gleby orne średnio dobre),
- Klasa IVa – 39,22% (gleby orne średniej jakości, lepsze),
- Klasa IVb – 24,41% (gleby orne średniej jakości, gorsze),
- Klasa V – 14,89% (gleby orne słabe),

– Klasa VI – 5,26% (gleby orne najstabsze).

BADANIA MONITORINGOWE GLEB

Monitoring chemizmu gleb gruntów ornych Polski w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska prowadzi Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach – Państwowy Instytut Badawczy, na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska. Celem programu jest ocena stanu zanieczyszczenia i zmian właściwości gleb w wymiarze czasowym i przestrzennym. Obowiązek prowadzenia badań wynika z zapisów krajowych aktów prawnych m.in. ustawy Prawo Ochrony Środowiska (Dz.U. z 2020 r. poz. 1219 z późn. zm.). Na terenie gminy Szydłowo nie jest zlokalizowany żaden stały punkt pomiarowokontrolny, w związku z czym, analizowana jednostka nie jest objęta monitoringiem chemizmu gleb ornych realizowanych w ramach obowiązującego Państwowego Monitoringu Środowiska.

Zgodnie z GEOSERWISEM GDOŚ, na terenie gminy nie występują szkody w środowisku, ale występują historyczne zanieczyszczenia powierzchni ziemi:

1. Komponent: powierzchnia ziemi; Substancje: Suma węglowodorów C12-C35,składników frakcji oleju; Status: zakończone działania zapobiegawcze lub naprawcze
2. Komponent: powierzchnia ziemi; woda; Status: postępowanie zawieszono

Zasoby przyrodnicze

Na terenie gminy Szydłowo występują następujące formy ochrony przyrody:

- Obszary Natura 2000:
  - Dolina Rurzycy
  - Ostoja Piłska
  - Puszcza nad Gwdą
- Obszar Chronionego Krajobrazu:
  - Pojezierze Wałeckie i Dolina Gwdy (woj. wielkopolskie);
- Rezerваты Przyrody:
  - Kuźnik,
  - Smolary,
  - Wielkopolska Dolina Rurzycy
- Zespół przyrodniczo-krajobrazowy:
  - Góra Dąbrowa
- 3 użytki ekologiczne;

- 27 pomników przyrody;

Na obszarze rewitalizowanym występuje Obszar Chronionego Krajobrazu: Pojezierze Wałeckie i Dolina Gwdy (woj. wielkopolskie), znikomy fragment Obszaru Natura 2000 Puszcza nad Gwdą oraz kilka pomników przyrody.

W odniesieniu do zasobów przyrodniczych istotne jest zachowanie, odtworzenie i zrównoważone użytkowanie bioróżnorodności i georóżnorodności oraz ochrona krajobrazu. Wskazane są nasadzenia roślinności, co będzie mieć pozytywny wpływ na wiele komponentów środowiska.

Przy sporządzaniu *Prognozy* zastosowano metody statystyczne i porównawcze, analizy i oceny dostosowane do stanu współczesnej wiedzy. Autor kierował się swoją wiedzą i doświadczeniem stosownie do stanu wiedzy współczesnej.

W projekcie *Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Szydłowo na lata 2023-2030* wyznaczono cele rewitalizacji, które określą konkretne kierunki działań. Cele strategiczne obejmują wymiar społeczno-gospodarczy i przestrzenno-środowiskowy. Wskazane cele i kierunki działania stanowią odpowiedź na zdiagnozowane problemy w poszczególnych podobszarach rewitalizacji.

W rozdziale 5 *Prognozy* opisano teren gminy Szydłowo z podaniem portretu gminy, charakterystyki struktury demograficznej, przyrodniczej i gospodarczej. W miarę możliwości scharakteryzowano obszar, który zostanie poddany rewitalizacji.

W ramach tworzenia dokumentu prowadzona była szczegółowa ocena oddziaływania zadań pod kątem środowiskowym. Część zadań inwestycyjnych nie ma określonego zakresu, sposobu i charakteru prowadzenia prac, w związku z czym podanie konkretnych oddziaływań jest dosyć trudne i problematyczne. Zgodnie z powyższym w niniejszej *Prognozie* przedstawiono potencjalne oddziaływania, zidentyfikowane na podstawie oceny oddziaływania dla innych przedsięwzięć o zbliżonym zakresie. Zatem w ramach oceny skutków realizacji projektu Gminnego Programu Rewitalizacji na etapie opracowania *Prognozy* oddziaływania na środowisko w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko przedstawiono potencjalne oddziaływanie bezpośrednio pośrednie, wtórne, skumulowane, stałe/długoterminowe, chwilowe/krótkoterminowe, pozytywne, negatywne i neutralne na następujące komponenty środowiska wykorzystując metodę macierzy interakcji:

- Obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, w tym obszary NATURA 2000;
- Różnorodność Biologiczna;
- Ludzie;
- Rośliny;
- Zwierzęta;
- Powietrze;
- Klimat;
- Klimat akustyczny;
- Wody (w tym JCW);
- Powierzchnia ziemi;
- Krajobraz;
- Zasoby naturalne;
- Zabytki.

W przypadku Gminy Szydłowo istnieje niewielkie prawdopodobieństwo bezpośredniego lub pośredniego ryzyka oddziaływania na obszary cenne przyrodniczo. Należy jednak nadmienić, iż stopień, zakres oraz skutek oddziaływania (negatywny, pozytywny, neutralny) będzie mógł zostać oceniony z chwilą ustalenia dokładnego zakresu oraz rodzaju prowadzonych przedsięwzięć. W zależności od ich rodzaju może zostać nałożony obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, która może zakończyć się wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach lub odmową jej wydania z uwagi na znaczne negatywne oddziaływania.

Należy mieć na uwadze uwzględnianie zasad ochrony środowiska podczas projektowania i planowania poszczególnych inwestycji.

Przedstawione przedsięwzięcia będą miały charakter lokalny, tzn. będą one terytorialnie realizowane w obrębie jednej gminy, konkretnie na obszarze poddanym rewitalizacji.

W związku z powyższym przedsięwzięcia te charakteryzować się będą ograniczonym przestrzennie oddziaływaniem na środowisko. Ponadto, w przypadku wielu przedsięwzięć główne oddziaływanie na środowisko występuje w fazie realizacji przedsięwzięcia i ma ono również czasowo ograniczony charakter. Zadania inwestycyjne są zazwyczaj realizowane w obrębie terenów zmienionych antropogenicznie, tj. w bezpośrednim sąsiedztwie zabudowy.

Do negatywnych oddziaływań na środowisko podczas realizacji inwestycyjnych można zaliczyć:

- zmiany stosunków gruntowo-wodnych;
- zmianę warunków siedliskowych;
- tworzenie barier w migracji zwierząt;
- wycinkę roślinności;
- użycie maszyn i urządzeń budowlanych (emisja hałasu, pyłu i wibracji);
- naruszenie jego pierwotnego stanu obiektów zabytkowych;
- zajęcie terenów pod realizację zaplanowanych zadań infrastrukturalnych.

Pozytywne skutki realizacji planowanych zadań:

- mniejszy udział zanieczyszczeń bezpośrednio kierowanych do wód, ziemi i powietrza;
- minimalizacja zużycia zasobów naturalnych;
- poprawa walorów krajobrazowych;
- zapewnienie stabilności siedlisk przyrodniczych;
- mniejszy udział zanieczyszczeń bezpośrednio kierowanych do wód, ziemi i powietrza;
- poprawa stanu środowiska i jego elementów, w perspektywie długoterminowej;

Podczas podejmowania nowych działań inwestycyjnych należy brać pod uwagę lokalizację form ochrony przyrody, zakazy i nakazy wynikające z aktów prawa miejscowego, uchwał powołujących dane formy ochrony przyrody lub planów zadań ochronnych i planów ochrony ww. obszarów.

Do ogólnych działań ograniczających oddziaływanie należą:

- w czasie realizacji inwestycji prawidłowe zabezpieczenie techniczne sprzętu i placu budowy, w tym zwłaszcza w miejscach styku z ekosystemami szczególnie wrażliwymi na zmiany warunków siedliskowych,
- stosowanie odpowiednich technologii, materiałów i rozwiązań konstrukcyjnych,
- maskowanie elementów dysharmonijnych dla krajobrazu,
- odpowiedni wybór lokalizacji inwestycji, uwzględniając zapisy dokumentów lokalnych oraz dokumentów wyższego szczebla.

W przypadku gdy całkowite uniknięcie danego oddziaływania jest niemożliwe i istnieje niebezpieczeństwo nieodwracalnego zniszczenia szczególnie cennych elementów przyrody, konieczne jest podjęcie odpowiednio wcześniej działań kompensacyjnych. Należy m.in. zapewnić odtworzenie zniszczonych siedlisk w miejscach zastępczych, sztuczne zasilanie osłabionych populacji; tworzenie alternatywnych połączeń przyrodniczych i różnorodnych tras migracji zwierząt.

W kolejnych rozdziałach omówione zostały oddziaływania transgraniczne oraz rozwiązania alternatywne. W przypadku projektu Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Szydłowo, rozwiązaniem alternatywnym jest brak realizacji Programu. Wszystkie działania zaproponowane do realizacji w ramach projektowanego dokumentu z założenia mają na celu poprawę jakości życia mieszkańców, a także stanu środowiska na terenie gminy i tym samym pozytywnie wpływać będą na zdrowie człowieka.

Skala przedsięwzięć zaproponowanych do realizacji w ramach dokumentu ma charakter regionalny i ewentualne negatywne oddziaływanie tych przedsięwzięć będzie miało zasięg lokalny. Na etapie prognozy stwierdzono, że realizacja projektu Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Szydłowo nie

wskazuje możliwości negatywnego transgranicznego oddziaływania na środowisko, mogącego objąć terytorium innych państw.

Przewidywane oddziaływanie działań zawartych w projekcie Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Szydłowo na wybrane elementy środowiska oddziaływania w formie opisowej zawarto w rozdziale 7. Przeanalizowano: przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko, obszary chronione oraz pozostałe formy ochrony przyrody, oddziaływanie na różnorodność biologiczną, rośliny i zwierzęta, ludzi, powietrze atmosferyczne, klimat, zabytki oraz dobra materialne, zasoby naturalne, wody, krajobraz i powierzchnię ziemi, hałas i promieniowanie elektromagnetyczne.

Kolejnym etapem przeprowadzenia prognozy oddziaływania na środowisko była analiza rozwiązań mających na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu. Zgodnie z Art. 51, ust. 2, pkt. 3b ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2024 poz. 1112) przedstawiono rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie.

W niniejszej Prognozie oddziaływania na środowisko opisano potencjalne oddziaływanie transgraniczne oraz zaproponowano sposoby monitorowania realizacji Programu Rewitalizacji.

15. Zestawienie tabel oraz rysunków

Spis tabel

<i>Tabela 1</i> Obszar zdegradowany w Gminie Szydłowo	9
<i>Tabela 2</i> Zestawienie wskaźników obligatoryjnych – obszar rewitalizacji	11
<i>Tabela 3</i> Komplementarność GPR z dokumentami na poziomie krajowym	22
<i>Tabela 4</i> Komplementarność z dokumentami na poziomie regionalnym	24
<i>Tabela 5</i> Komplementarność z dokumentami na poziomie lokalnym	29
<i>Tabela 6.</i> Działania przypisane do poszczególnych JCWP i JCWPD na obszarze Gminy Szydłowo (podstawowe i uzupełniające)	32
<i>Tabela 7</i> Korzystający z instalacji w % ogółu ludności	52
<i>Tabela 8.</i> Klasyfikacja stref zanieczyszczeń powietrza w zależności od poziomów stężeń zanieczyszczenia uzyskanych w rocznej ocenie jakości powietrza.....	54
<i>Tabela 9.</i> Wynikowe klasy dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej za lata 2021-2023 rok dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia.	55
<i>Tabela 10.</i> Klasy dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej za lata 2020-2022 rok dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin.	56
<i>Tabela 11.</i> Charakterystyka JCWP zlokalizowanych na terenie Gminy Szydłowo	58
<i>Tabela 12</i> Charakterystyka JCWPD zlokalizowanych na terenie Gminy Szydłowo	60
<i>Tabela 13.</i> Ocena stanu JCWP będących w zasięgu Gminy Szydłowo	64
<i>Tabela 14.</i> Dopuszczalne poziomy hałasu w zależności od przeznaczenia terenu.	66
<i>Tabela 15.</i> Struktura lasów gminy Szydłowo w roku 2023.	75
<i>Tabela 16.</i> Ocena oddziaływania na środowisko działań przewidzianych do realizacji w ramach projektu Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Szydłowo.	78
<i>Tabela 17.</i> Oddziaływanie inwestycji na komponenty środowiska	82
<i>Tabela 18.</i> Cele środowiskowe JCWP.....	116
<i>Tabela 19.</i> Cele środowiskowe JCWPD.	117
<i>Tabela 20.</i> Główne problemy środowiska na terenie gminy Szydłowo.	120
<i>Tabela 21.</i> Wskaźniki realizacji GPR dedykowane celom rewitalizacji.....	128

Spis rysunków

<i>Rysunek 1.</i> Obszar zdegradowany w Gminie Szydłowo	10
<i>Rysunek 2.</i> Obszar rewitalizacji – Podobszar Stara Łubianka	12
<i>Rysunek 3.</i> Obszar rewitalizacji – Podobszar Tarnowo I oraz Tarnowo II.....	13
<i>Rysunek 4.</i> Obszar rewitalizacji – Podobszar Zawada	14
<i>Rysunek 5.</i> Obszar rewitalizacji – Podobszar Gądek.....	15
<i>Rysunek 6.</i> Obszar rewitalizacji – Podobszar Kłoda	16
<i>Rysunek 7.</i> Obszar rewitalizacji – Podobszar Róża Wielka.....	17
<i>Rysunek 8.</i> Struktura funkcjonalno-przestrzenna podobszaru Stara Łubianka	38
<i>Rysunek 9.</i> Jakość powietrza w podobszarze Stara Łubianka	39
<i>Rysunek 10.</i> Jakość powietrza w podobszarze Tarnowo I i II	41
<i>Rysunek 11.</i> Struktura funkcjonalno-przestrzenna podobszaru Tarnowo I i Tarnowo II.....	42

Rysunek 12. Struktura funkcjonalno-przestrzenna podobszaru Zawada.....	43
Rysunek 13. Jakość powietrza w podobszarze Zawada.....	44
Rysunek 14. Struktura funkcjonalno-przestrzenna podobszaru Gądek	45
Rysunek 15. Jakość powietrza w podobszarze Gądek	46
Rysunek 16. Jakość powietrza w podobszarze Kłoda.....	47
Rysunek 17. Struktura funkcjonalno-przestrzenna podobszaru Kłoda	48
Rysunek 18. Struktura funkcjonalno-przestrzenna podobszaru Róża Wielka	50
Rysunek 19. Jakość powietrza w podobszarze Róża Wielka.....	51
Rysunek 20. Zasięg obszarów przekroczeń poziomu docelowego B(a)P w pyłe zawieszonym PM10, określonego ze względu na ochronę zdrowia ludzi w województwie wielkopolskim w 2023 roku.....	57
Rysunek 21. Zlewnie JCWP na terenie gminy Szydłowo.....	59
Rysunek 22. Jednolite części wód podziemnych na terenie gminy Szydłowo	60
Rysunek 23. Główne zbiorniki wód podziemnych.....	61
Rysunek 24. Zagrożenie powodzią na terenie gminy Szydłowo.....	62
Rysunek 25. Zagrożenie suszą na terenie gminy Szydłowo.....	63
Rysunek 26. Formy ochrony przyrody na terenie gminy Szydłowo.....	74
Rysunek 27. Korytarze ekologiczne na terenie gminy Szydłowo.....	75
Rysunek 28. Lokalizacja Inwestycji wyznaczonych w GPR Szydłowo na tle form ochrony przyrody – podobszar Kłoda.....	100
Rysunek 29. Lokalizacja Inwestycji wyznaczonych w GPR Szydłowo na tle form ochrony przyrody – podobszar Łubianka.....	101
Rysunek 30. Lokalizacja Inwestycji wyznaczonych w GPR Szydłowo na tle form ochrony przyrody – podobszar Róża Wielka.....	102
Rysunek 31. Lokalizacja Inwestycji wyznaczonych w GPR Szydłowo na tle form ochrony przyrody – podobszar Zawada.....	103
Rysunek 32. Lokalizacja Inwestycji wyznaczonych w GPR Szydłowo na tle form ochrony przyrody – podobszar Tarnowo I i II.....	104
Rysunek 33. Gatunki chronione zwierząt i roślin naczyniowych na terenie gminy Szydłowo.....	110